Arfstvisten emellan Erik Eriksson (Gyllenstjerna) och Ture ...

Ture Turesson

VE
RI
TAS

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

HÄFT. 134.

ÄRFSTVISTEN MELLAN ERIK ERIKSSON GYLLENSTJERNA OCH TURE TURESSON BJELKE.

1451–1480

STOCKHOLM, 1908. KUNGL. BOKTRYCKERIET.

Pris för köpare 2 kr. 25 öre.

Svenska Fornskrift-Sällskapets Samlingar

innefatta hittills följande verk:

1. *Flores och Blanzeflor.*
2. *Sanct Patriks-Sagan.*
3. *Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.*
4. *Vadstena Kloster-Reglor.*
5. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* (Fullständig i 3 häften.)
6. *Namnlös och Valentin.*
7. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* (Fullständigt i 11 häften.)
8. *Konung Erik XIV:des Krönika.*
9. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* (Fullständiga i 6 häften.)
10. *Sagan om Didrik af Bern.* (Fullständig i 3 häften.)
11. *Hertig Fredrik af Normandie.*
12. *Konung Alexander.* (Fullständig i 3 häften.)
13. *Skrå-Ordningar.* (Med fyra plancher.)
14. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* (Fullständiga i 11 häften.)
15. *Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne.* / *Legenden om Gregorius af Armenien.* (I ett band.)
16. *Helige Bernhards Skrifter.* (Fullständiga i 2 häften.)
17. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* (Fullständiga i 7 häften.)
18. *Susos Gudeliga Snilles Väckare.* (Fullständig i 3 häften.)
19. *Själens Tröst.* (Fullständig i 4 häften.)
20. *Skrifter till läsning för klosterfolk.* (Fullständiga i 2 häften.)
21. *Gersons bok om djefvulens frestelse.* (Facsimile.)
22. *Klosterläsning.* (Fullständig i 3 häften.)
23. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 1—4. (Tillsammans 9 häften.)
24. *Gersons Lärdom huru man skall dö.* (Facsimile.)
25. *Svenska Medeltids Dikter och Rim.* (Fullständiga i 3 häften.)
26. *Läke- och Örte-Böcker.* (Fullständiga i 3 häften.)
27. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 1—22.
28. *Prosadikter från Medeltiden.* (Fullständiga i 3 häften.)
29. *Historia Trojana.*
30. *Jungfru Marie Örtagård.* (Fullständig i 2 häften.)
31. *Speculum Virginum.* (Fullständig i 3 häften.)
32. *Hel. Mechtilds Uppenbarelser.* (Fullständiga i 2 häften.)
33. *Svenska Kyrkobruk under Medeltiden.*
34. *Helige Mäns Lefverne.*
35. *Upplandslagen efter Ängsöhandskriften.*
36. *Skrifter till Uppbyggelse.* (Fullständiga i 2 häften.)
37. *Södermannalagen efter Cod. Havn.*
38. *Svenska Böner från Medeltiden.* Häft. 1—2.
39. *Upplands Lagmansdombok 1490—1494.*
40. *Arfstvisten mellan Erik Eriksson Gyllenstjerna och Ture Turesson Bjelke.*

Småstycken på Forn Svenska. (Tryckta som bilagor, utom nummerföljden.)

Sveriges Dramatiska Litteratur. (Fullständig i 5 häften.)

Fornsvensk Bibliografi.

Mera har ej utkommit intill Mars 1908.

SAMLINGAR

UTGIFNA AF

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET

ARFSTVISTEN EMELLAN
ERIK ERIKSSON (GYLLENSTJERNA)
OCH
TURE TURESSON (BJELKE)

ARFSTVISTEN

EMELLAN

ERIK ERIKSSON (GYLLENSTJERNA)

OCH

TURE TURESSON (BJELKE)

1451—1480

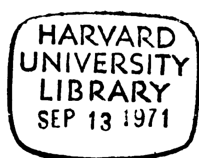
EFTER HANDSKRIFTER I RIKSARKIVET

UTGIFVEN AF

KARL HENRIK KARLSSON

STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1908

2216/07

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
SEP 13 1971

INNEHÅLL.

INLEDNING.

Under senare delen af Sveriges medeltid kan rikets råd betraktas såsom forum privilegiatum för stormännen och särskildt för rådets egna medlemmar. Dess sammankomster upptogos därför i ej ringa grad med rannsakning och afdömande af till detsamma hänskjutna tvister, först och främst arfstvister; och hade väl rådet en gång fällt sin dom, var saken ej alltid därmed afgjord. Rådets dom kunde nämligen skjutas under konungen, och exempel finnas också på, att ett rådsmöte upphäft en dom, som blifvit fälld af ett annat. Arfstvisterna kunde sålunda dragas ut nästan i det oändliga.

För en dylik långvarig arfstvist, arfstvisten mellan Nils Nilssons till Traneberg och fru Ingegerds till Öja afkomlingar, har den framstående kännaren af vår medeltid framlidne kammarherren friherre N. G. Djurklou uti Historisk Tidskrift för 1890 lemnat en ingående redogörelse. De källor, hvarå han hade att stödja sig, utgjordes dock uteslutande af dombref och andra rättshandlingar.

För den arfstvist, för hvilken här skall redogöras, äro däremot källorna rikare. Den ene af parterna, Erik Eriksson, har nämligen själf lemnat en redogörelse för sin uppfattning af tvisten och gången af densamma, och af dombrefven finnas också flere i

behåll. Däremot saknas tyvärr närmare redogörelser för de skiften som på grund af domarna kommo till stånd.

Arflåtaren var riddaren och rikets råd *Erik Turesson* (*Bjelke*), som afled år 1350 utan afkomlingar. Arfvet efter honom skulle således tillfalla hans syskon och deras ättlingar.

Erik Turesson var son till riddaren och lagmannen på Öland Ture Stensson, som afled år 1425, i hans första gifte med Birgitta Abrahamsdotter, enka efter danske riddaren Jens Falk.

Helsyster till Erik Turesson var Birgitta Turesdotter († 1436), gift med konung Karl Knutsson (Bonde). Af hennes barn lefde vid Erik Turessons död endast Christina, som sedan 1446 var gift med riddaren Erik Eriksson (Gyllenstjerna), hvilken visserligen var af dansk börd, men dock tillhörde det svenska rådet, var höfvidsman på Borgholm och Öland samt konung Karls hofmästare.

Halfbroder till Erik Turesson å fädernet var riddaren Ture Turesson, född 1425 i Ture Stenssons andra gifte med Margareta Eriksdotter (Krummedike). Han var vid broderns död höfvidsman på Axevalla slott, men måste på grund af sitt förräderi emot konung Karl Knutsson lemna landet. Med konung Christiern återkom han dock, blef nu rikets marsk och lagman på Öland.

På mödernet hade herr Erik Turesson äfven haft tvänne halfsyskon, döttrar af hans moder fru Birgitta Abrahamsdotter i hennes 1:a gifte med danske riddaren Jens Falk. — Den ena var fru Katarina af Vallöf, som i sitt gifte med danske riddaren Olof

Axelsson (Tott) efterlemnat en dotter, Birgitta Olofsdotter, gift med svenske riddaren Erengisle Nilsson (Hammersta-ätt). — Den andra var fru Christina af Skiern gift med den pommerske riddaren Henning von Podebusk. De hade nu fyra döttrar, alla gifta i Danmark, nämligen Karina, gift med Lasse Jonsson af Viskumö, Gisela, gift med Offe Tagesson (Reventlow), Elna, gift med Ivar Andersson [ɔ: Christiernson (Fasti)] och Marina, gift med Hans Henriksson [ɔ: Eriksson].[1])

Om hvilka arfvingarna voro rådde således ingen ovisshet, och tvisten rörde sig ej häller därom.

De egentliga tvistefrågorna voro, dels huru stor del af arfvet efter herr Erik Turesson borde tillfalla hvar och en af de arfsberättigade samt hvilken af dessa vore närmast berättigad att lösa de andras arfslotter, dels ock hvad själfva arfvet bestod uti. Efter Ture Stensson, som afled år 1425, hade nämligen intet ordentligt arfskifte ägt rum, så att ovisshet rådde om, huru mycket Erik Turesson ärft efter honom.

Den första frågan afgjordes genom dombrefven af d. 21 Januari 1451 och d. 23 Januari 1461.[2]) Genom dessa dömdes Erik Eriksson å sin hustrus vägnar, såsom dotter till Erik Turessons helsyster, berättigad till tre fjärdedelar af arfvet och Ture Turesson såsom halfbroder samt Erik Turessons båda halfsystrars barn tillsammans berättigade till den återstående

[1]) Förnamnen å döttrarna till fru Christina af Skiern äfvensom de inom [ ] satta namnen äro hämtade från Danmarks Adels Aarbog 1908.

[2]) Bihang 1 och 3.

fjärdedelen. Genom det senare dombrefvet förklarades också Erik Eriksson å sin hustrus vägnar vara närmast berättigad att lösa de andra arfvingarnas lotter.

Med den andra frågan åter var det svårare att komma till rätta, då i densamma ingingo flera tvistiga moment.

Erik Turessons morfader, den mäktige riddaren Abraham Brodersson (Tjurhufvud), hade 1410 blifvit afrättad, och för att skydda sin rätt till hans efterlemnade gods, hade hans måg Ture Stensson (Bjelke) år 1413 utverkat af konung Erik ett gåfvobref[1]) för sig och sin hustru Birgitta Abrahamsdotter å alla de gods, som voro konungen »meth rættæ till fallen» efter herr Abraham. Om detta bref tolkades efter sin ordalydelse, skulle dessa gods vara herr Ture Stenssons och fru Birgittas gemensamma förvärfsgods och icke fru Birgittas arfvegods samt således herr Ture Stenssons son Ture Turesson äfven hafva arfsrätt i dem. Detta bref stadfästades af konungen på ett rådsmöte i Halmstad uti Augusti 1460 och dömdes äfven vid makt af rådet d. 23 Januari 1461,[2]) så framt icke det inom natt och år kunde bevisas att herr Abrahams lif, men icke hans gods blifvit honom fråndömda. 1473 d. 19 Augusti[3]) dömde åter rådet, att herr Ture Turesson enligt Sveriges lag icke förbrutit sina gods.

Vidare var det fråga om arfvet efter herr Erik Turessons helbroder Sten Turesson och halfbroder

1) Sv. Dipl. fr. 1401, n. 1713.
2) Bihang 2.
3) Bihang 6

Bengt Turesson. Enligt Ture Turessons utsago skulle den förre hafva aflidit efter sin moder fru Birgitta, och skulle således hans fader Ture Stensson ärft hälften i dennes mödernegods; den senare åter skulle visserligen hafva aflidit efter sin fader, men innan herr Ture Turesson föddes, och skulle därför hans moder fru Margareta ensam ärft honom. — Detta godkändes också af rådet d. 23 Januari 1461[1]) i fråga om Sten Turesson, men rörande Bengt Turesson förklarades endast att han aflidit efter sin fader, och lemnades oafgjordt, om hans död inträffat före Ture Turessons födelse.

Äfvenledes tvistades om de morgongåfvor, som Ture Stensson gifvit sina hustrur Birgitta Abrahamsdotter och Margareta Eriksdotter. Beträffande den förra dömde rådet d. 23 Januari 1461[1]) herr Erik Eriksson att inom 6 veckor förete bevis å att morgongåfva verkligen blifvit gifven, i annat fall hade herr Ture Turesson, som då innehade arfvet efter Erik Turesson, ingen skyldighet att utlägga något för densamma. Den 28 Augusti 1476 bemedlades en slutlig förlikning rörande denna morgongåfva. — Hvad beträffar morgongåfvan till fru Margareta dömdes vid samma tid herr Ture Turesson att antingen förete morgongåfvobrefvet eller ock med ed själf tolfte styrka att Räfvelsta med underlydande blifvit gifvet till henne, dels såsom morgongåfva, dels såsom medgift. Detta senare fullgjordes af herr Ture i senare hälften af Juni månad 1461, då han också företedde morgongåfvobrefvet.

---

[1]) Bihang 2.

En slutlig uppgörelse och ett ordentligt arfskifte mellan de tvistande omöjliggjordes också under lång tid därigenom att Ture Turesson innehade Erik Erikssons alla bevismedel: bref, jordaböcker och räkenskaper. Då Erik Eriksson hösten 1456 måste till danskarna öfverlemna Borgholms slott, satte sig nämligen Olof Axelsson (Tott), gift med herr Erik Turessons halfsyster Birgitta Olofsdotter, och Claus Rönnow, gift med Erik Turessons enka Birgitta Christiernsdotter, i besittning af desamma samt öfverlemnade dem till konung Kristiern, som i sin tur d. 18 December 1458[1]) gaf eller sålde dem till Ture Turesson, hvilken trots upprepade löften och domar enständigt vägrade att utlemna dem. Aldra först hösten 1474 torde de återkommit i Erik Erikssons ägo.

De egentliga tvistande voro Erik Eriksson och Ture Turesson. Arfvingarna efter halfsystern fru Christina af Skiern hade nämligen till Ture Turesson sålt sina arfsanspråk[2]) och äfven halfsystern fru Karins af Vallöf måg Erengisle Nilsson hade afhändt sig sin hustrus del af arfvet.[3])

Af den redogörelse för arfstvisten, som Erik Eriksson lemnat, förefaller han såsom en lugn och betänksam, måhända dock något mångordig och omständlig man och tyckes varit djupt bevandrad i den svenska lagen, som han väl förstod att citera, på samma gång som han på ett visst advokatmessigt sätt visste att till sin fördel tolka eller förtolka dombrefven och äfven förtiga hvad som kunde skada

---

1) Wegener, Diplomatarium Christierni primi.
2) Bihang 2.
3) Bref i Riksarkivet af d. 3 Maj 1461.

hans sak. Ture Turesson tyckes åter varit en man af helt annat lynne. Häftig och våldsam tålde han inga omsvep och förlorade äfven, föga hemmastadd som han synes varit i lagen, lätt tålamodet vid motpartens något omständliga resonerande om lagen och dombrefven samt deras rätta tolkande.

Arfstvisten tog sin början år 1450 vid Erik Turessons död på Kråkerum i Kalmar län. Ture Turesson, som då befann sig där, styrde genast om begrafningen samt satte sig i besittning af Kråkerum med dess lösören och underlydande gods. Häröfver klagade Erik Eriksson hos konung Karl Knutsson, som öfverlemnade målet till afdömmande af en 12-manna nämd. Denna sammanträdde i Skara och tilldömde d. 21 Januari 1451[1]) Erik Eriksson å sin hustrus vägnar såsom dotter till Erik Turessons helsyster tre fjärdedelar af arfvet, och fingo Ture Turesson och Erik Turessons halfsystrars barn nöja sig med den återstående fjärdedelen.

Erik Eriksson erhöll nu Kråkerum med underlydande, men något arfskifte kom ej till stånd. Krig utbröt nämligen med Danmark, och Ture Turesson, som inlåtit sig i förrädiska stämplingar med danskarna måste fly landet.

Erik Eriksson erhöll nu af konung Karl Knutsson äfven Ture Turessons gods i Småland, hvilka med rätta betraktades såsom förbrutna under kronan.

Tvisten låg nu några år nere, och Erik Eriksson var ensam i besittning af hela arfvet. Då kriget med Danmark ånyo utbröt år 1455, försämrades emellertid hans ställning i betydlig grad. Erik Eriksson

[1]) Bihang 1.

var då höfvidsman på Borgholm, men måste hösten 1456 uppgifva slottet och själf gå i fångenskap.

Då konung Karl Knutsson året därpå 1457 måste fly landet, återtog Ture Turesson ej allenast sina egna gods, utan satte sig ånyo i besittning af hela arfvet efter Erik Turesson samt bemäktigade sig äfven större delen af Erik Erikssons hustrus möderne-gods samt hans köpegods. Visserligen klagade Erik Eriksson för konung Kristiern, som också d. 15 Aug. 1458 skref till herr Ture Turesson, att han skulle återlemna till Erik Eriksson hans arfdel efter Erik Turesson, men detta bref ledde icke till någon påföljd.

Omkring den 2 Februari (»gen quinnermesso») 1459 instämde Ture Turesson i Kalmar Erik Eriksson att möta inför rikets råd, som skulle sammanträda i Vadstena d. 12 Februari (»första mandaghin j fasthen»). Erik Eriksson blef emellertid af sjukdom hindrad att infinna sig. Ture Turesson jämte tre af de danska arfvingarna infann sig då omkring den 4 Mars (»gen medhfasta») hos Erik Eriksson och talade till Erik Eriksson om arfvet efter Erik Turesson under förklaring att rådet dömt,[1]) att de hade att vända sig till honom (E. E.) därom. Häremot invände Erik Eriksson, att, som han ej innehade något af arfvet, kunde han ej häller utlägga något. Ture Turesson erbjöd sig nu att skifta godsen, men då Erik Eriksson yrkade, att Räfvelsta med underlydande, som blifvit gifvet i morgongåfva till herr Tures moder, äfven skulle ingå i skiftet, bröt Ture ut i våldsamma ord, önskade att E. E. ej hade flere

[1]) Detta dombref finnes ej i behåll.

ören än han kunde få af dessa gods, samt att han, Erik Eriksson, då skulle gå »snwffuot som en andh». Med anledning däraf aflägsnade sig Erik Eriksson. Omkring den 29 April (»gaangdaghin moth pingisdaghin») föranstaltades visserligen genom bemedling af herr Göstaf Karlsson ett möte mellan Erik och Ture, men äfven detta blef resultatlöst.

Framemot den 29 Juli (»moth Olaui») utfärdade konung Kristiern kallelse till ett rådsmöte i Halmstad. Detta sammanträdde i början af Augusti 1460. Herr Ture lät där läsa ett bref[1]) af konung Erik, att han gifvit herr Ture Stensson och fru Birgitta alla herr Abraham Broderssons gods i Sverige. På yrkande af electus Kettil i Linköping stadfästes detta af rådet, utan att herr Erik lemnades tillfälle att framställa sina invändningar emot detsamma. Herr Erik vände sig visserligen till konungen själf och fick af honom ett utlåtande, att om han hade »någon skelig swar ellir beuisningh thär i moth», skulle han alltid vara »oforsumath thär vthi», men konungen utfärdade därjämte ett dombref[2]) till förmån för herr Ture, hvarigenom konung Eriks bref dömdes gällande för såvida ej herr Erik inom natt och år företedde sin motbevisning.

Den följande 9 Augusti 1460 (»pa sancti Laurencii afften») stämdes herr Erik att svara herr Ture inför rådet uti Arboga d. 6 Januari (»om xiij dagh jula») 1461. Herr Erik vände sig då till konungen och framhöll, att han ej ville afstå från konungens

---

[1]) Detta bref är utfärdadt i Stockholm d. 25 April 1413 och finnes senast tryckt i Sv. Dipl. fr. 1401, n. 1713.

[2]) Detta dombref finnes ej nu i behåll.

dom personligen, särskildt som herr Ture innehade hans bref och bevismedel. Herr Ture lofvade nu i närvaro af konungen och rådet att öfverlemna alla dessa bref, skrifter och räkenskaper till herr Erik.

På utsatt dag möttes de i Arboga inför rådet och herr Ture yrkade skifte. Herr Erik sporde nu, om han hade några gods, som tillhörde herr Ture, hvarpå denne förklarade, att han hade gods, som tillhörde herr Eriks hustru och ville han nu skifta dem ut från sig. Herr Erik invände, att han ej vore skyldig svara herr Ture förr än han både finge sina gods igen, som Ture tagit ifrån honom, och därjämte sina jordabref. Trots sitt i Halmstad gifna löfte vägrade emellertid Ture att återlemna dessa, enär han, såsom han sade, hade köpt dem för en stor summa penningar af konungen. Då emellertid bref ankom från konungen, att han d. 13 Januari (»om xx dagh») själf skulle komma till Vadstena, hänsköt rådet målet till konungen.

Vid rådets ankomst till Vadstena hade konungen emellertid ännu ej inträffat, och rådet företog sig därför målen. Nu uppmanade några af herr Eriks vänner honom, att, då herr Ture Turesson tydligen litade på sin stora makt, först anhålla om dom om huru mycket han hade att ärfva efter herr Erik Turesson.

Rådet dömde nu d. 23 Januari,[1]) på samma sätt som det förut dömts i Skara, herr Erik å sin hustrus vägnar berättigad till tre fjärdedelar af arfvet samt herr Ture Turesson och barnen till herr Erik Turessons halfsyskon till den återstående fjärdedelen. Äf-

[1]) Bihang 3.

venledes förklarades herr Erik vara närmast berättigad att lösa de öfriga arfvingarnas lotter.

På detta rådsmöte upptogos äfven de öfriga tvistefrågorna. Sålunda rörande konung Eriks gåfvobref till herr Ture Stensson och hans fru Birgitta Abrahamsdotter af de gods, som herr Abraham Brodersson förbrutit, dömdes konung Kristierns stadfästelsebref därå fast, försåvidt ej Erik Eriksson inom natt och år med vittne af tvänne personer, som då sutto i rätten eller voro närvarande, med sin ed ådagalade, att herr Abraham blifvit dömd sitt lif, men icke sina gods förlustig. — Vidare godkändes herr Ture Turessons anspråk i fråga om delaktighet i arfvet efter såväl sin halfbroder Sten Turesson som sin helbroder Bengt Turesson. — Ytterligare på grund af herr Erik Erikssons åtal om sin hustrus modersmoders morgongåfva dömde rådet honom att inom sex veckor förete antingen morgongåfvobrefvet eller ock genom vittnesmål af dem som i fastan sutto bevisa, att morgongåfva blifvit gifven, i annat fall hade herr Ture Turesson intet att svara däri.[1]) — Och slutligen, då herr Erik talade å Räfvelsta m. m., som herr Ture Stensson skulle gifvit sin hustru Margareta, herr Tures moder, dels i morgongåfva och dels såsom medgift för 2000 mark, ålades[2]) herr Ture att förete morgongåfvobrefvet nästa tingsdag efter S:t Valborgs dag (d. 1 Maj) i de härad där godsen lågo. — Det bestämdes därjämte, att arfskiftet,

[1]) Ett gemensamt dombref dat. d. 23 Jan. 1461 utfärdades rörande dessa tre domar (Bihang 2.)

[2]) Dombref saknas.

dock med undantag i fråga om dessa morgongåfvogods, skulle äga rum inom sex veckor.

Ett par dagar därefter begärde dock herr Ture Turesson uppskof med skiftet till d. 24 Juni (»sancti iohannis dagh om mitzsomor»), då han äfven lofvade att förete morgongåfvobrefvet å Räfvelsta. Detta medgafs af herr Erik.

Den 16 Juni (»pa sancti Botolphi afftom») var rådet samladt i Stockholm på uppdrag af konungen att dömma emellan Erik Eriksson och Ture Turesson. Herr Erik yrkade nu att få se det förutnämnda morgongåfvo- och medgiftsbrefvet å Räfvelsta, hvarpå herr Ture förklarade att det var förkommet och att konung Karl hade tagit det, då han tog Räfvelsta och herr Ture flydde till Danmark. Rådet, hvari flere af herr Tures närmaste fränder sutto, dömde nu, att herr Ture själf 12:e skulle med ed styrka att Räfvelsta blifvit gifvet hans moder såsom morgongåfva och medgift.[1]) Dagen därpå möttes herr Erik och herr Ture å kyrkogården och herr Erik förestafvade eden, men inlade däri orden, att det var rätteligen efter Sveriges lag och sedvänja gifvet. Därå ville herr Ture icke svärja. Herr Ture gick nu upp på slottet till konungen, där äfven Erik Eriksson infann sig och erbjöd sig återigen att aflägga eden, men då herr Erik ånyo insköt klausulen, att det var lagligen gifvet, blef det ej häller nu något af med edgången. Sedermera, utan att Erik Eriksson förestafvade eden, aflade han själf 11:e emellertid densamma, men utan denna klausul, och företedde

---

[1]) Dombrefvet härå saknas.

därpå sjelfva morgongåfvobrefvet, som han förut påstått, att konung Karl tagit.

Erik Eriksson ville dock ej låta sig nöja härmed, utan vände sig åter till konungen. Denne uppdrog då åt ärkebiskopen, Erik Axelsson (Tott), Göstaf Karlsson (Gumshufvud) och Magnus Gren att medla dem emellan. Herr Ture förifrade sig emellertid, hvarför medlarena aflägsnade sig. Nu föreslog herr Erik för konungen, att han och herr Ture skulle skriftligen affatta sina besvär. Detta medgafs och Erik Eriksson öfverlemnade sin skrift till konungen, som åter öfverlemnade den till herr Ture för afgifvande af svaromål, hvilket han dock efter en half natts funderande afstod ifrån.

För att emellertid hafva sin rätt oförkränkt satte Erik Eriksson upp ett utkast till en skrifvelse, att han skulle blifva »oforsumath» i alla sina rättigheter i tvisten med herr Ture, till dess konungen med sitt råd finge tid att därom dömma. Detta bref föredrogs af herr Erik Axelsson inför konungen, godkändes af honom och beseglades den 23 Juli.[1] Genom detsamma hade visserligen icke rådets domar af d. 23 Januari blifvit upphäfda, men verkställigheten af dem hade uppskjutits till obestämd tid.

Följande år 1462 d. 14 Oktober (»om sancti Kalixti dagh») ägde skifte mellan Erik Eriksson och Ture Turesson rum, men den förre klagade, att han ej erhållit så mycket som han borde, och anmälde detta på rådstufvan i Kalmar d. 7 November 1463 [ɔ: 1462?]. Någon rättelse däri erhöll han dock icke.

[1]) Bihang 4. Jämför Schröder, Monumenta diplomatica Svecana.

Processen låg nu nere i närmare tio års tid och upptogs först uti Sten Stures tid år 1472. Den väcktes då af herr Erik, och rådet, som d. 24 Juni (»om s:ti Johannis baptiste dag») var församladt i Kalmar, stämde honom och herr Ture att svara inför sig den 15 Augusti (»om assumpcionis Marie»).

Herr Ture infann sig dock icke, utan sände ombud för sig, hvilka dock rådet ansåg Erik Eriksson icke behöfva svara, hvarför målet uppsköts till det rådsmöte, som året därpå skulle hållas i Kalmar d. 10 Juli (»pa sancti Kanuti konwngx dagh»). Herr Erik hade äfven talat å sina bref, jordaböcker och räkenskaper, som innehades af Ture Turesson. Dessa dömde nu rådet herr Ture att enligt sin i Halmstad år 1460 gifna förbindelse å det kommande rådsmötet utlemna till herr Erik eller ock själf tolfte svärja att han icke förbundit sig därtill.

På rådsmötet i Kalmar 1473, som dock icke hölls förr än i Augusti månad, invände Ture Turesson, att han förbundit sig till konung Kristiern att icke utan hans medgifvande utlemna de Erik Eriksson tillhörande brefven. Denna invändning ogillades dock af rådet, som nu ålade honom att vid nästkommande rådsmöte i Arboga d. 13 Januari 1474 utlemna dessa bref och jordaböcker m. m. Vidare förklarades det, att herr Abraham enligt Sveriges lag icke hade förbrutit sina jordagods på grund af beskyllningarna för våldtäkt och fredsbrott, för hvilka han åtalats. Kunde herr Ture framlägga något annat, hade han att inom natt och år förete sin bevisning. Vidare dömdes alla de gods, som herr Ture innehade på grund af konung Eriks förut omnämnda gåfvobref i

kvarstad. Dombrefvet härom är utfärdadt d. 19 Aug. 1473.[1])

Några dagar därefter lofvade dock herr Ture att redan d. 21 Oktober uti Stockholm (»om xj^M jomfrw dagh») återlemna brefven. Erik Eriksson begaf sig därför till Stockholm, men då ännu d. 19 November (»aatta daga effter Martini») herr Ture icke hade infunnit sig, anmälde herr Erik detta för rådet, som nu dömde,[2]) att herr Erik skulle anamma alla de arffallna gods efter herr Erik Turesson, som förut dömts i kvarstad. Därjämte dömde det i kvarstad Räfvelsta och alla de gods, som herr Ture Stensson hade i Uppland, samt stämde de båda parterna att d. 24 Juni (»om Johannis») 1 474möta i Kalmar inför rikets råd.

Herr Ture var emellertid då hindrad att infinna sig och kom först efter upprepade stämningar d. 12 Juli (»tiisdagen nest effter Kanuti») och lofvade då att återlemna brefven samt med ed själf tolfte styrka att han aflemnat dem alla. — Detta torde han ock enligt Bilagan 5 hafva gjort. — Den 15 voro de åter till tals inför rådet, och herr Ture begärde nu några dagars uppskof, då han ej hade sina bref med sig. Den 20 Augusti kom sedan frågan om Räfvelsta före. Rådet förklarade sig emellertid ej kunna dröja längre för att afdömma detta mål, och uppsköt detsamma på obestämd tid.[3])

1476 d. 28 Augusti förekom frågan om Ture Stenssons morgongåfva till Birgitta Abrahamsdotter

[1]) Bihang 6.
[2]) Dombrefvet härå saknas.
[3]) Bihang 7.

inför rådet, och en skiljenämnd tillsattes nu, hvilken åvägabragte en förlikning.[1])

Därmed voro dock icke alla tvistefrågor bragta ur lifvet. Frågor rörande lösen af inventarier m. m. återstodo. Dessa synas dock icke kommit till rättsligt afgörande, ty herr Erik Eriksson synes hafva aflidit under år 1477, och först d. 7 Juli 1480 ingick herr Ture en slutlig förlikning med herr Erik Erikssons enka Christina Karlsdotter.[2])

Härmed var arfstvisten afslutad efter att hafva varat uti 29 år. Å de olika skedena i densamma hade de politiska förhållandena i betydlig grad inverkat. Ture Turesson, som bemäktigat sig hela arfvet efter Erik Turesson, måste afstå det till Erik Eriksson, som sedan innehade det under hela konung Karl Knutssons första regering (1451—1456), då Ture Turesson åter satte sig i besittning däraf. Under konung Kristierns tid gingo domarna i allmänhet emot herr Erik, och det yttersta han 1461 kunde utverka af konungen var ett slags moratorium, att han skulle förblifva »oforsumad» i sina rättigheter tills konungen med sitt råd finge tid att döma i målet, därjämte utbekom han också 1462 en del af arfvet. Målet blef därefter hvilande tills herr Sten Sture fått sin makt befästad, då det åter upptogs. Nu hade herr Erik öfverhanden. Herr Ture, hvars taktik nu tydligen gick ut på att förhala målets afgörande, måste bekväma sig att utlemna de herr E. E. tillhörande brefven. Herr Abraham förklarades icke hafva förbrutit sina gods, i följd hvaraf verkan

[1]) Bref härå saknas.

[2]) Bihang 8.

af konung Eriks gåfvobref af 1413 upphäfdes och frågan om de båda morgongåfvorna afgjordes genom förlikning. Herr Eriks mellankommande död afbröt dock det slutliga afgörandet.

Hvad bilagorna beträffar, utgör 1 ett slags arfskifte efter Ture Stensson, som afled år 1425, och har detta troligen tillkommit hösten 1462 och utvisar huru stor afgäld då af herr Ture tillerkändes hans systerdotter fru Christina, gift med Erik Eriksson.

Uti 2 redogöres för inkomsten af godsen i Värend, Östbo, Kind, Mark och Rumlaborgs län.

Uti 3 redogöres för den afgäld fru Kristina hade rätt till af Kråkerum med underlydande jämte en del andra gods.

Uti 4 lemnas en öfversikt af de gods, som lydde under Kråkerum under herr Ture Stenssons och fru Birgittas tid, äfvensom för herr Abraham Broderssons gods, som sedermera öfvergingo till hans dotterdotter Birgitta Turesdotter, moder till Erik Erikssons hustru.

5 utgör det formulär med uppräknande af edgärdsmännen, efter hvilket herr Ture Turesson, antagligen år 1474, aflade ed, att han till herr Erik Eriksson öfverlemnat alla de honom tillhörande brefven.

Här och hvar åberopar Erik Eriksson lagen och gör hänvisningar till vissa kapitel i densamma. Dessa hänvisningar ådagalägga tydligt, att det var konung Magnus Erikssons landslag och icke konung Kristoffers som han begagnade.

Äfven må uppmärksamhet fästas vid några egendomliga ord och uttryck såsom sid. 22: skyrpa ath; s. 22: ga snwffuot som en andh; s. 23: ganga at gaten som tuo brödbedler; s. 62: spany; s. 73, 75, 76: hemol. — Enligt Bilagan 2 framgår äfven att på 1 tunna smör gingo 16 pund och på 1 pund 5 marker.

De handskrifter, hvarefter Erik Erikssons redogörelse jämte bilagorna äro återgifna, utgöras af fyra pappershäften i smal folio, 29,5 cm. höga och 11 cm. breda. De tillhöra det svenska riksarkivet och äro där signerade C. 16, C. 17, C. 18 och C. 19.

C. 16 är bunden i pergament och utgöres af 18 blad, af hvilka dock bl. 4 och 5 äro oskrifna, förutom ett mellan blad 6 och 7 inhäftadt mindre papper, här betecknadt såsom bl. 6 a. Här förekomma fyra olika stilar. N:o 1 en rask, något lutande kursivstil. Med denna äro skrifna blad 6—14 r., d. v. s. kap. 1—21 af Tilltal och svar. N:o 2 en mer upprättstående mindre kursivstil. Med denna äro skrifna blad 14 r. —18 r, d. v. s. kap. 22—34. N:o 3 en tämligen vårdslös kursivstil; med denna äro skrifna blad 18 samt 1—3, d. v. s. kap. 35—38 och Öfversikten, förutom dess sista stycke, som möjligen är tillagdt af samma hand som skrifvit C. 17. Denna hand, n:o 3, synes äfven hafva utfört en del af de i detta häfte förekommande ändringarna. N:o 4 en vårdslös kursivstil. Denna finnes å blad 6a, d. v. s. Bilaga 5. — Hufvudstommen af detta häfte, kap. 1—34 torde vara skrifven sommaren 1461 och utgöra den skrift, som

herr Erik då lät uppsätta och öfverlemnade till konung Kristiern. Det återstående af häftet, kap. 35—38 och Öfversikten, är något senare tillagdt och torde härröra från början af 1470-talet. — Att blad 6a, Bilaga 5, antagligen härrör från år 1474 är förut påpekadt. — — Enligt påskrift å baksidan af yttre pergamentsomslaget ha ursprungligen i detta häfte förutom detta *Til tall och swar mellan wor sälige fadher* [ɔ: Erik Eriksson] *och her twre twresson* äfven funnits inhäftade: *Och til tall om then skadhe kwng cristiern giorde wor fader pa borckholm; Och til tall her götzstaff karlsson och her Niels stwre om then skade the giorde wor fader pa Krakerum.* Dessa båda senare tilltal äro dock nu förlorade.

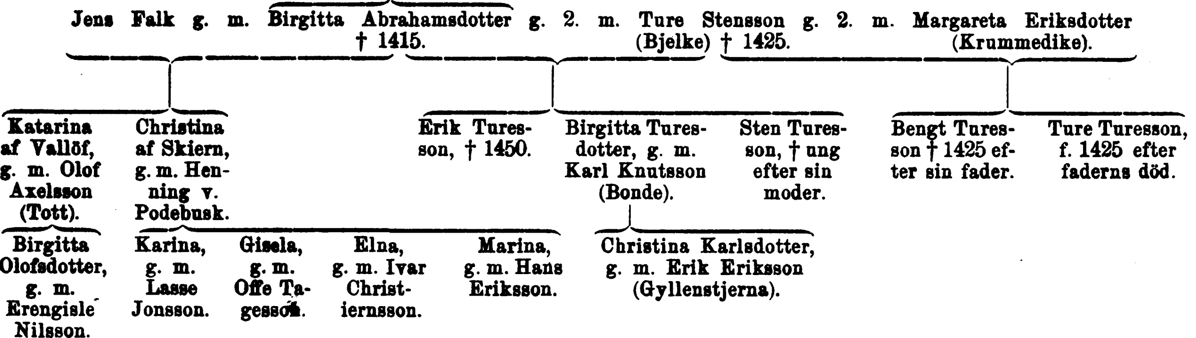
C. 17 består äfven af 18 blad, af hvilka dock blad 1 och 2 samt 18 r. äro oskrifna. Bladen 1—17 äro skrifna med en och samma kursivstil och endast å blad 18 förekommer en annan stil. Innehållet å blad 3—16 r. utgör en omarbetning af föregående häfte, C. 16. Först å bl. 16 r. börjar redogörelsen för tvistens senare skede från år 1472. Denna såväl omarbetning som fortsättning torde höra till senare hälften af år 1474 eller 1475. Tillägget med annan stil å bl. 18 hör till år 1476.

C. 18 består af två blad och är äfven skrifven med två olika stilar. Den första förekommer å bl. 1 r., Bilaga 5, och är en grof upprättstående stil. De många här förekommande danismerna göra det ej otroligt att vi här hafva att göra med herr Erik Erikssons egen stil. Att denna sida antagligen härrör från år 1462 är förut påpekadt. — Den andra

stilen, som förekommer å blad 1 v. och 2, Bilaga 2 och 3, är en vacker upprättstående stil. Från hvilket år den härstammar är ovisst.

C. 19, Bilaga 4, består af fyra blad, af hvilka dock bl. 3 v. och 4 äro oskrifna. Den är skrifven med samma stil som föregående häfte, och hvilket år den skrifvits kan ej häller uppgifvas.

Släkttafla.

[1]) Uti redogörelsen kallas han oriktigt Sven Pik. I detta gifte hade hon sonen Bengt Pik.

ERIK ERIKSSONS REDOGÖRELSE

FÖR

ARFSTVISTEN

MED

TURE TURESSON.

Öfversikt.

(Efter Fasc. *C. 16.*)

Primum Capitulum[1]) 1 r.

Primo At h*er* jeniss falk fik frw birg*i*tte h*er* ab*ra*ms dotth*er* oc afflade twa dötth*er* m*edh* he*n*ne f*ru* kirsth*i*n oc f*ru* kadhrin oc om the*re*s affkome, oc sidh*e*n h*er* jenis falk war död fik h*er* twr*e* stens-s*on* for*nemp*de f*ru* birg*i*tte oc aflade m*edh* he*n*ne en soon so*m* heth*er* e*r*ic twr*e*ss*on*, oc en dotth*er* heet birg*i*tta war mi*n* hust*ru* modh*er*

ii[m] Capitulum

Jtem so*m* h*er* tur*e* tur*e*ss*on* segh*er* at h*er* twr*e* stenss*on* oc f*ru* birg*i*tte haffde en son sama*n* so*m* heet sten, oc ha*n* skulle haffue bliffu*i*t död for en h*er* twr*e* stenss*on* döde, oc h*er* twr*e* stenss*on* skulle erfft halffdelen j forsc*ri*ffne stens mödh*e*rne huat th*ä*r er til suara*n*de oc hwru tree dele aff h*er* e*r*ic tur*e*ss*ons* arff er mi*n* hust*ru* til fallen j bolbyno*m* oc h*er* twr*e* twr*e*ss*on* oc h*er* jeniss falkx dötth*er* dötth*er* fierdhi*n*gen i forsc*ri*ffne h*er* e*r*ic tur*e*ss*on*s arff

[1]) *De tre första kapitlen äro i handskriften öfverkorsade, så äfven ett dem föregående* Primum Capitulum *lydande:* Om frw birg*i*tte*s* her ab*r*amss brodh[e]rssons dotth*e*rs aff kome badhe m*edh* her jeniss falk oc her twr*e* stenss*ons* soon, so*m* her twr*e* twr*e*ss*on* segher at döde for en her twr*e* stenss*on*, och her twr*e* stenss*on* skulle erfft halfdelen j bencth twr*e*ss*ons* mödherne

iij Capitulum

Jtem so*m* h*er* twr*e* twr*essön* segh*er* th*ät* ha*n*s fadh*er* oc ha*n*s modh*er* f*ru* marga*re*ta haffde en so*n* saman*n* so*m* heet bencht oc th*än* döde effth*er* si*n* fadh*er* oc frw margar*e*te skulle haffua erfft alt bencht twr*essons* fedh*e*rne

Capitulum iiij

Jtem At h*er* twr*e* tur*essön* tog mik fra*n* krakerwms gard oc alt th*ät* arff mi*n* hust*ru* war til fallit effth*er* h*er* e*r*ic twr*essön* oc hwru the tre dele aff h*er* e*r*ic tur*essons* godz dömdiss mik til pa mi*n* hust*ru*ss weygna oc at k[onungh] karl forle*n*te mik alt h*er* twr*e* twr*essons* godz j smala*n*d sidh*e*n h*er* twr*e* rymde h*ä*r aff rykit

Capitulum v

Jtem om th*ät* welle so*m* h*er* twr*e* haffw*er* giort mik j forsc*ri*ffne articulo

Capitulum vj

Jtem so*m* h*er* twr*e* twr*essön* haffw*er* offta sagdt th*ät* jak jnthe wille kostue*r*ie pa h*er* E*r*ic tur*essons* begr*a*uilse huat th*ä*r til er suara*n*de

1 v.
Capitulum vij

Jtem om h*er* twr*e* taler om the lösör*e* jak fik tha jak anamade krakeru*ms* gard huat th*ä*r til er swara*n*de

Capitulum viij

Jtem sidh*e*n mi*n* h*er*re k[onungh] karl war fordriffue*n* tha togh h*er* twr*e* twr*esson* mik ath*er* jgen fra*n* krakeru*m*ss gard oc alt mi*n* hust*ru*ss erffde gotz badhe he*n*nes egh*i*t mödh*er*ne oc th*ät* arff he*n*ne til fall*i*t war effth*er* h*er* *er*ic tur*esson* huar th*ät* heltz laa wth*e*n mi*n* hust*ru*ss erffde gotz j wesbo oc mit köpe godz pa öland

Capitulum ix

Jtem en deel huat th*ät* er so*m* ha*n* tog mik fra*n*

Capitulum x

Jtem so*m* h*er* twr*e* segh*er* at k[onungh] Cristiern skulle haffua forlent hono*m* mi*n* hust*ru*ss godz huat th*ä*r til er swara*n*de

Capitulum xj

Jtem anno etc^{ra} lix S[t]empde h*er* twr*e* mik til waste*na* at möte th*ä*r forste manedagh*i*n j faste, oc geen midfaste th*ä*r effth*er* tha h*er* twr*e* ko*m* til kalmar*na* oc haffde m*edh* sig tre h*er* heni*n*g wan pwdbwsk swagr*e* so*m* war*e* m*edh* erwi*n*ge j the*m* fierdhe deel effth*er* h*er* *er*ic twr*esson*, hwru h*er* twr*ess* oc ther*ess* ord war*e* tha til mik

Capitulum xij

Jtem om gangdage th*ä*r effth*er* tha waru*m* jak oc h*er* twr*e* tur*esson* til ordha for her Göstaff

karls*on* oc h*an*ss husf*ru* frw birgitte oc hwru th*ät* tha forlop sig mello*m* oss

Capitulum xiij

Jtem hwru h*er* twr*e* Stempde mik jn til halmstada j da*n*m*ar*k for k[onung] Cristiern oc tha jak tiit kom, loot ha*n* leesa ith k[onung] *er*icx b*re*ff for k[onung] Cristiern oc hwru th*är* om dŏmdiss

Capitulum xiiij

Jtem at k[onung] Cristiern tog fra*n* mik aal mi*n* jordhe b*re*ff oc fik th*em* h*er* twr*e* twr*e*ss*on* so*m* er mi*n* widh*er*dele ma*n*, oc sy*n*nerlige bland the*m* wart it b*re*ff ludha*n*de hwru h*er* ab*ra*m giorde it skipte mello*m* syn dotth*er* frw birgitte oc he*n*nis dotth*er* so*m* ho*n* haffde m*edh* h*er* jeniss falk swa at frw birg*i*tte loth sin dotth*er* vp alt th*ät* arff som he*n*ne war fall*i*t j da*n*m*ar*k effth*er* h*er* jeniss falk oc th*ä*r mot widh*er*lade h*er* ab*ra*m si*n* dotth*er* f*ru* birg*i*tte en stoor deel aff sin godz h*ä*r j swe*r*ige so*m* breffu*i*t wtwiser

2 r.

Capitulum xv

Jtem om frw birg*i*tte ab*ra*ms dotth*er*s mŏdh*er*ne gotz oc om th*ät* gotz so*m* h*er* ab*ra*m oc ho*n* kiŏpte effth*er* h*er* sue*n* pik hwilk*i*t so*m* bŏr aff at skipt*i*s for en th*ät* kombir til h*er* ab*ra*ms arff

Capitulum xvj

Jtem om th*ät* k[onungh] *er*icx opne b*re*ff pa h*er* ab*ra*mss gotz at th*ät* ey kan kome mi*n* hust*ru* til forfang huo th*ät* wil r*e*th for*e* stande

Capitulum xvij

Jtem at h*er* tw*re* tw*re*ss*on* forwilkor*e*de sig for konu*n*ge*n* j halmstadha oc ha*n*ss rad th*ät* han wille antwardha mik jgen alle jordhebreff jordebog oc r*e*kenskap so*m* lwde paa alt th*ät* arff mello*m* honom oc mik

Capitulum xviij

Jtem om xiij dag jwle j arboghe talade h*er* tw*re* mik til th*ät* jak skulle skipte m*edh* hono*m* oc hwru th*ät* forlop sig tha th*är* om och jak eskedhe pa mi*n* b*r*eff so*m* ha*n* loffuadhe mik oc jak fik them icke

Capitulum xix

Jtem hwru th*ät* war dömpt mello*m* mik oc h*er* tw*re* j wastena fr*e*edagh*e*n nest for*e* conuersionis pauli, oc hwru th*ät* domb*re*ff ludh*er* so*m* th*är* pa er giffuit

Capitulum xx

Jtem vppa sama dag talade jak til h*er* tw*re* om mi*n* hust*ru*ss modh*er*modh*er*ss morghe*n*gaffuo oc hwru th*är* om war skilt, oc om th*ät* vitnisbreff so*m* jak fik th*är* oppa at he*n*ness bröllop war giort j swe*r*ige

Capitulum xxj

Jtem at jak talade oc til h*er* tw*re* pa sama tijd om r*e*uelstadha, oc ha*n* swarade at th*ät* war ha*n*s modh*er*ss morghe*n*gaffuo oc m*edh* gifft hwru th*är* om

war for r*e*tthe sagt oc hwru h*e*r twr*e* bege*re*dhe aff mik om sy*n*nedagh*e*n th*ä*r nest effth*e*r at jak wille lata besta m*edh* th*ät* skipte oc teslik*is* om morge*n*gaffuo b*re*ffu*i*t jn til misomer th*ä*r nest efft*er*

2 v. Capitulum xxij

Jtem so*m* h*e*r twr*e* segh*e*r at r*e*uelstade er ha*n*ss modh*e*rss morge*n*gaffuo oc ha*n* haffw*er* th*ät* oc for si*n* modh*e*rss m*ed*gaffuo huat th*ä*r til er swara*n*de

Capitulum xxiij

Jtem skiwth*er* h*e*r twr*e* pa h*e*r Gr*e*gh*e*rss bencsso*n* skulle vethe om h*e*r twr*e*ss modh*e*rss morge*n*gaffuo huat th*ä*r til er suara*n*de

Capitulum xxiiij

Jtem at mi*n* hust*ru* modh*e*r modh*e*r bliffw*er* gil til sin morge*n*gaffuo oc h*e*r twr*e*ss modh*e*r kan jnge*n* morge*n*gaffuo vi*n*na m*edh* r*e*tte

Capitulum xxv

Jtem om th*ä*n medgaffuo oc the lösör*e* j r*e*uelstade so*m* h*e*r twr*e* segh*e*r at hans fadh*e*r gaff ha*n*s modh*e*r huat th*ä*r til er swara*n*de

Capitulum xxvj

Jtem hwru th*ät* dömdiss mello*m* mik oc h*e*r twr*e* j stocholm pa sancti botolphi affftho*n* om forsc*ri*ffna morg*e*ngaffuo oc m*ed*gifft

Capitulum xxvij

Jtem om th*ä*n eed so*m* h*e*r twr*e* gik for*e* k[onungh] Cristiern effth*er* rykese*n*s radz dom oc

hwru ha*n* tha oppe*n*bar*e*de sama morge*n*gaffuo b*r*eff so*m* ha*n* til for*e*nne forsworit haffde for r*e*tte

xxviij

Jtem om th*ät* domb*r*eff so*m* h*e*r twr*e* haffw*er* pa forsc*r*effne dom huat th*ä*r til er swarande

Capitulum xxix 3 r.

Jtem mot th*ät* so*m* h*e*r twr*e* segh*e*r th*ät* jak haffw*er* forswmet mi*n* r*e*th, j thy th*ät* jak sköt mik icke rikese*n*s radh huat th*ä*r til er swara*n*de

Capitulum xxx

Jtem hwru offta h*e*r twr*e* haffw*er* stempdt mik olagliga badhe wtrik*is* oc jnrik*is* oc om the ma*n*gfalleliga wal oc skadha ha*n* mik giort haffw*er*

Capitulum xxxj

Jtem nar gwdh fögh*e*r at wi kome til r*e*tte at forhör*e* om jak ma lösa mi*n* hust*r*uss effth*e*rleffue jn m*edh* swa dana w*er*dör*e* so*m* j lagh*e*n sta oc om h*e*r twr*e* wil the*m* ey anama hwru jak tha th*ä*r med skal fara

Capitulum xxxij

Jtem so*m* h*e*r twr*e* segh*e*r at effth*e*r th*ät* ha*n* er brodh*e*r pa fedh*e*rnet tha bör ho*n*om twa dele*na* j th*ä*n fierdhi*n*g effth*e*r h*e*r e*r*ic twress*on* oc the andr*e* m*ed* arffua icke wth*e*n tridhiu*n*ge*n* huat th*ä*r er swara*n*de til

Capitulum xxxiij

Jtem sidh*en* jak fornam th*ät* k[onungh] Cristiern wille jngeled*is* hielpe mik til r*e*tte tha loth jak forwerffue mik it oppit b*re*ff aff hono*m* oc hwru th*ät* ludh*er*

Capitulum xxxiiij

Jtem pa sancti kalixti dag anno etc[ra] lxij tha ladhe h*er* twr*e* mik nagh*er* godz wt, j mi*n* hust*ru*ss skipte, oc at jak kla*n*dade th*ät* pa kalmar*na* radstughu th*ät* jak hadde ikke fult skipte oc om h*er* twr*e* wille seghia th*ät* jak haffde icke löst aff hono*m* th*än* m*ed* arffui*n*ga deel jnne*n*n at oc aar huat th*är* til er swara*n*de

3 v. ## Capitulum xxxv

Jtem wille jak eg anama the for rörde godz aff h*er* twr*e* m*edh* mi*n*ne en ha*n* wilkor*e*de sig at widh*er*leggia mik fra*m*del*is* huat mi*n* hust*ru* faat er th*är* vtj

Capitulum xxxvj

Jtem mot th*ät* h*er* twr*e* segh*er* at the godz jak fik pa mi*n* hust*ru*ss veyg*na* er*e* betre til le[g]lighet en the ha*n* fik

Capitulum xxxvij

Jtem at mik bör leggia h*er* twr*e* wt sin atte*n*dedel j vmeghe oc ey j bolbyno*m*

Capitulum xxxviij

Jtem mot th*ät* h*er* twr*e* segh*er* at h*er* ab*ra*m skulle haffua forbrut*i*t sith godz, oc hwru drötni*n*g

Marghit skippte mello*m* h*e*r ab*r*ams hust*ru* oc ha*n*s dotth*er* fru birg*i*tte

Jtem[1]) vppa th*ä*n tiid h*e*r abra*m* haffde mist hwffodith ffik h*e*r thur*e* stenss*on* all ha*n*s skip weryo och goz och alt a*n*nath hwat han haffde th*ä*r när sigh

(*Bl. 4—5 oskrifna.*)

---

[1]) *Denna afdelning är tillagd med annan stil.*

Tilltal och svar mellan Erik Eriksson och Ture Turesson.

(Efter Fasc. C 16.)

6 r. Nota om dele oc trätthe tiltal oc swar oppa arff som är mellom mic eric erics*on* rydd*er* pa min hust*russ* *cr*istin konu*n*g karlss dotth*er* väghna pa th*ä*n ene siidho oc h*er* thure thur*eson* rydd*er* pa th*ä*n andro siidho,

[j^{m} capitulum]

tha är forsth merkiandhe th*ät* h*er* abbh*ra*m brodh*er*s*on* gaff h*er* ienss falk j sielandh sin dotth*er* f*ru* b*ir*g*i*tta oc h*er* jönis falk afiladhe m*edh* henne thwa döttlh*er*, th*ä*n ena heth f*ru* kadh*r*ina aff vallöf oc th*ä*n fik h*er* olaff axils*on* oc han afflade m*edh* he*n*ne en dotth*er* som heth*er* f*ru* birg*i*tta h*er* erin-gisil niels*ons* hust*ru* oc th*ä*n a*n*nan h*er* jens falk oc f*ru* birg*i*ttass dotth*er* heth f*ru* *cr*istin aff skierne oc th*ä*n fik h*er* heni*n*gh van podhbusk oc afflade iiij döttlh*er* m*edh* he*n*ne th*ä*n ena haffu*er* lasse jo-ans*on*, a*n*nan offe takes*on*, t*r*idhia jwar and*erson* oc fiärde hans henrics*on* j danmark

jtem swa dödhe h*er* jens falk oc swa fik h*er* ture stens*on* j krakar*um* f*ru* b*ir*g*i*tta h*er* abrams dotth*er* h*er* ienss falkss epth[e]rleuendhe oc afiladhe

h*er* thur*e* stens*on* oc f*ru* b*ir*g*i*tta til samen en son som heeth h*er* eric tur*eson* oc en dotth*er* som [heth] b*ir*g*i*tta tur*e*s dotth*er* hon var mi*n*nass hust*ru* modh*er*

2^{m} capitulum

Nu sigh*er* h*er* thur*e* tur*eson* th*ät* h*er* tur*e* stens*on* oc f*ru* b*ir*gitta haffdhe än en son samen som heeth steen tur*eson* oc th*ä*n skuldhe haffua bliffu*i*t dödh ept*ir* sin modh*er* f*ru* b*ir*gitta oc ty mener h*er* tur*e* tur*eson* ath hans fadher h*er* tur*e* stens*on* skuldhe haffua ärffth halff delin j sten tur*esons* mödh*e*rne oc th*ä*n and*ra* halff delin skulde h*er* eric tur*eson* oc min hust*ru* modh*er* haffuo ärffth etc

¶ th*ä*r til är swara*n*de at th*ät* var mer än xl aar fra th*ä*n tidh th*ä*n sten tur*eson* skulde haffua döth oc in til thess ath th*ä*r nagh*e*n tiidh var taladh om th*ät* for*scriff*ne arff, oc haffu*er* h*er* tur*e* tur*eson* engh*e*n and*ra* bewiisni*n*gh th*ä*r oppa än eth pädh*er* niels*ons* j höxby b*re*ff, togh var th*ä*n p*er* niels*on* aldric stä*m*pt til rättha th*ä*r om ell*er* giordhe sin räth th*ä*r pa som lagh*e*n vthwisa

jtem haffde h*er* tur*e* eth a*n*nat vitne th*ä*r om som heeth töniws pa mölstadhaass tha är th*ät* oppenbara mange godha men vith*e*rlighit ath ha*n* är en oppenbara liwghar*e* oc pröwas j sa*n*ni*n*dhe th*ät* han skuldhe vel swäria xx hande är*e*ndhe som ald*ri*c vaaro for en öre

¶ thy är th*ä*r til swa*ra*nde at al arff bör ransakas jnnan try aar m*edh* vitne oc edhe som yth*e*rligha vttrykkis j arffua balkin capitulo xiij^{o}

oc vth*e*n th*ät* sa ransakis tha haffue th*än* arff som fang*i*t haffu*i*r capitulo eodem

v. jtem sidh*e*n dödhe h*er* eric tur*eson* barnlöss oc ta erffde min hust*ru* tre delena ept*ir* honu*m* oc h*er* tur*e* tur*eson* som var h*er* eric tur*esons* b*r*odh*er* pa fedh*e*rnet oc h*er* jens falk dottir döttir the erffde th*än* a*n*nan fierdhu*n*gh thy at the [varo] h*er* ericss tur*eson* systh*i*r dötth*i*r pa mödh*e*rneth oc togh ärffde min hust*ru* alt j bolabyn oc bör at vith*e*rläghia th*em* j vmäghä sa at fult är genfullo som th*ät* yth*er*ligha vttrykkis j ärffuo balkin capitlo viij°

3^m capitulum

jtem sägh*er* h*er* tur*e* tur*eson* th*ät* hans fadh*er* h*er* tur*e* stens*on* oc hans modh*er* f*ru* marga*re*ta h*er* eric kro*m*medikis dotthir affladhe en son til sama*n* som heet bäncth tur*eson* oc th*än* samo bäncth skulde haffuo döth ept*er* h*er* tur*e* stens*on* oc mener h*er* tur*e* tur*eson* th*ät* hans modh*i*r f*ru* margar*e*ta skulde haffuo ärffth alt bencth tur*esons* fädh*e*rnis arff ffor th*än* skuldh som h*er* tur*e* sigh*er* at han var sin modh*er*s ängha barn oc h*er* tur*e* tur*eson* skulde ey än tha var*i*t födh ept*ir* sin fadh*er* oc haffde h*er* tur*e* tur*eson* eth vitniss byrdh aff h*er* iacob j aalem oc aff en h*er* turess landbo som heth*er* p*er* joans*on* j toorsrwm oc haffuir th*ät* stand*i*t j sex oc xxx aar ell*er* meer sa at th*är* aldric rördhis om th*ät* arff oc nw anno etc lix° tha war jac m*edh* til r*e*tto m*edh* th*än* samo h*er* jacob h*är* j kalm*ar*na om sancte marie magdalene prebenda som jac haffu*er* ius patronatus til oc var h*er* niels höwidh prebendatus h*är* i kal*marnum* skikk*e*t til domar*e* mellom oss aff

capitulo j lynköpu*n*gh thy at th*ä*r var ta engh*i*n biscop

Tha bland a*n*nar ärinde ber*e*tthe jac h*er* iacob huru mic var til vitande vord*i*t th*ät* han skulde haffuo vithnit th*ät* at th*ä*n samo bäncth tur*eson* skulde haffuo döth ept*ir* hans fadh*er* h*er* tur*e* stens*on* oc sagdhe jac til h*er* iacob j vith*i*n th*ät* vel sielffue th*ät* j är*i*n en ga*m*mol forlidin man oc kan ey lancth var*e* til th*ät* j komo for guds r*e*thwisa doom jac bidh*er* oc manar idh*er* pa gudh oc idh*er* siel th*ät* j seghi th*ä*r om som j vithin th*ät* vara j gudh sa*n*ni*n*dh oc latir th*ät* hwazke for vildh ell*er* veenskap skyld ath j segh*i*n om idh*er* är vith*er*lig*i*t th*ät* bänct tur*eson* dödhe for ellir ept*ir* sin fadh*er* tha swor ha*n* oc badh sik sva gudh hielpa th*ät* ho*n*o*m* mi*n*tiss ey hwat häll*i*r ha*n* dödhe for*e* h*er* tur*e* stens*on* ellir ept*ir* Än h*er* iacob sagdhe th*ät* han mi*n*tis vel ath h*er* tur*e* stens*on* haffdhe en son som heth bäncth oc at h*er* jacob skulde sielff haffue c*r*istnat ho*n*o*m* oc epth*i*r th*ät* th*ät* haffuir stand*i*t | swa lenge oklandrat tha mene jac 7 r. ath sama räth är om th*ät* ena arff som om th*ät* andra capitulo vt supra viij°

4[m capitulum]

Jtem oppa th*ä*n tidh h*er* eric tur*eson* var dödh tha redh h*er* tur*e* tur*eson* j krakarwmz gaardh anamadhe th*ä*n som han stoodh m*edh* boo oc boscap m*edh* alt th*ät* th*ä*r i*n*ne var togh mic th*ä*n velleligha fran oc alle the godz som h*er* eric haffde j värio offu*i*r alth swerighe oc matthe jac ey niwta th*ät* min hust*ru* var hans nästhe arffui*n*ghe ty at

he*n*ne är tre dele til fallit j alt h*er* eric tur*esons* godz oc folde jac konu*n*gh karl for thä*n* skuld manga sted*is* ept*ir* swa lenghe han kom om jwlin offu*ir* eth aar ept*ir* in til skara th*är* dömd*is* mic til for e*n*ne konu*n*gss nempdh pa min hust*ru*z väghna iij delena j alt h*er* eric tur*esons* arff j swerighe oc the andre syndh*er*kulla som är h*er* tur*e* tur*esons* f*ru* b*ir*g*i*tta som är h*er* eringisil niels*ons* hust*ru* oc h*er* he*n*ni*n*gh van podhbusk barn fierdhu*n*gh*i*n j samo arff togh ey j boolbyno*m* en jac skal vidh*er*leghia th*e*m y vmäghe ept*ir* ty som fulth är genfullo oc ept*ir* sa dana doom tha anamadhe jac th*ät* arff oc goz til mic oc var th*e*m alric offörhörogh at leggie th*e*m ther*is* deel oc räththigheeth vth, oc naghra stwndh th*är* epth*ir* th*ä*n tiidh kriigh var mello*m* ryken tha for h*er* tur*e* tur*eson* h*är* aff suerghe oc til k[onunghin] y da*n*mark ty looth k[onungh] karl anama alt han[s] gotz oc forlanthe mic swa myk*i*t hans räthtogheth var h*är* nydhre j smalandh*i*n

Ty mener jac at jec är inthit pliktogh til at swara h*er* twr*e* tur*eson* til th*ä*n vpbyrdh ee medh*e*n ha*n* var j swa matto vthaff rikith

5[m capitulum]

jtem nw swara h*er* tur*e* th*är* til th*ät* han ey visth*et* pa th*ä*n tidh*e*n ha*n* anamadhe th*ä*n goz ath min hust*ru* skulde haffuo nag*ra* rätthogheth th*är* vthi

Th*är* til är swarande at jac mener at han kan enth*et* orsaka sigh th*är* m*edh* at ha*n* ey visth*et* oc ey haffuir jec th*är* ell*i*r fult vthi, haffdhe han ey visth*et* tha haffde honu*m* borth at ransakit th*är* om j lagh*i*n oc besporth sigh m*edh* dandemen the sigh

th*ä*r vthi forstand*i*t haffdhe for en han haffde swa velliogligha tag*i*t mic swa myk*i*t fra min hust*ruz* erffue gotz badhe lösth oc fasth oc mener jac ath honu*m* bör at forbothe mic the velle hwart vith sigh for hwar gardh ha*n* haffuir mic fra taghit oc tesslikis for thee löösöra han haffu*ir* tagh*i*t mic fra hwart vith sigh

6[m capitulum] 7 v.

Jtem haffuir h*er* thur*e* t*ur*es*on* optha sacth for godha men ath paa th*ä*n tiidh han looth beg*ra*ffue h*er* eric t*ur*es*on* tha screeff han mic til at jac skulle vare th*ä*r ner oc jac ville ey koma oc ville enthe kusthwärie om hans beg*ra*ffuilse

¶ Th*ä*r til är swarande at en toorsdagh gen medhdagh kom eth h*er* tur*e*ss budh til mic pa borgholm j fasth*e*n oc fordhe mic hans b*re*ff ludh*e*ndhe ath han ville latha beg*ra*ffua sin b*r*odh*er* pa toorsdagh*i*n oc beg*er*dhe at jac skulde tha komo til kalm*a*rna oc enthe datum stodh j b*re*ffuet pa hwath tidh th*ät* sc*re*ffu*i*t var ty sc*re*ff jec honu*m* til igen th*ät* jac ey visthe pa huilkin toorsdagh han menthe, var*e* th*ät* th*ä*n sama torsdagh som jac fik b*re*ffuit oppa tha ku*n*ne ha*n* vel sielff merkia at mic var forseenth til sacth en vaar*e* th*ät* th*ä*n torsdagh*i*n th*ä*r nesth ept*ir* tha ville jac g*er*ne komo tiidh, oc naar jac besporde mic tha var han beg*ra*ffuin pa th*ä*n sama dagh som jac fik h*er* tur*e*ss b*re*ff oppa

7[m capitulum]

Jtem talar h*er* twr*e* om the löösöre som jec anamadhe j krakarwmz gardh

Tha är th*ä*r til swarande at sa myk*i*t som jec anamadhe th*ä*r th*ät* bleff en deels j krakarwmz gardh oc en deel looth jac fora til borgholm oc miste th*ä*r alt sama*n* meth mykit meer mith eg*i*t jtem bör mic th*ä*r vtoffuir nag*e*t j geen giffuo ell*i*r yth*e*rmeer at vngeldha th*ät* seth*i*r jac j rättha, ho*no*m löpir togh ey mer til än en viij deel j löössörom hell*i*r än j th*ät* and*ra* arff

8[m · capitulum]

jtem pa th*ä*n tiidh jac var g*ri*pen tha vardh k[onungh] karl vth driffwin oc tha anamadhe suenske men k[onungh] C[hristiern] til konu*n*gh j suerighe oc giord*i*s tha een eendräcth oc dactink*e*n j mellom riken swa at alle rigis inbyggiara skulle nythe theris goz rättogheth oc äghodela hwar the lagho j tessin iij konu*n*gss riike oc th*ä*r vdhoffuir togh h*er* tur*e* thur*eson* ath*i*r a*n*nan sin mic fra krakarwmz gardh oc alt h*er* eric tur*esons* arffua gotz j swerghe oc teslikis al min hust*ruz* mödh*e*rne gotz oc mit köpe goz vth*e*n th*ät* änisthe th*ät* jac haffuir j väsbo oc oppa ölandh oc min booskap oc boskapsängh hwar ha*n* th*e*m spöria ku*n*ne som h*ä*r aff een deels epth*i*r sc*ri*ffuit staar

8 r. 9[m capitulum]

Primo bar ha*n* op aff mith hust*ruz* goz j möl-stadhaass sokn oc j alema sokn j iij aar om kringh

hwarth aar l p*un*d smör for vth*e*n fää lamb höns egh ging*är*dh oc sakafal oc tollen aff ämba quern oc quislo quern oc min deel j laxafiskit

jtem bar han oc op j iii aar om kringh xv p*un*d smör [aff] mith köpo goz j mölstadhaass sokn

jtem togh ha*n* j kalm*a*rna xliiij spen korn kalmar*na* spe*n*

jtem xxij ynxne hudh*e*r oc koo hudh*e*r

jtem vij deekir skin

jtem ix bolsther

jtem ix hoffuidh bolsth*e*r

jtem vij höghinde

jtem ena brygghio pa*n*ne

jtem iiij sthora kätla

jtem iiij sidhor flesk

jtem ij thynnor m*edh* drykke kar

jtem ij par kätil ringha

jtem ij lästh*e*r thoma tynnor

jtem ena brämtynno skarpa*n* fisk

jtem vij fierdhu*n*gha aal

jtem j fiardhu*n*gh torsk

jtem ij yxer

jtem ij p*un*d hamp

jtem en lyusa staka

jtem ena nyo snekkio aff xviij lästh*e*r vel ferdigh m*edh* al reedhskap

jtem togh ha*n* j krakarum

primo thwo yxn

jtem vi köör

jtem xxx vnghe nöthe stutthe oc qwighor oc xj calue

jtem lx faar badhe th*ä*n som j gardh*i*n oc til legho varo

jtem xli swiin

jtem viij ga*m*ble stoodhors oc iij foler

jtem thu arbedhis skiwth

jtem togh ha*n* fra h*er* jacob j aalem ij yxn som mic til hördhe

jtem togh ha*n* fran mic xvij yxn oc ix kőőr j nydhingh aff th*e*m th*ät* haffde til legho

jtem togh ha*n* fra mic en oxa oc ij kőőr j mőre

jtem ena koo aff holmsten skrale

jtem ena koo aff lanbo j nytorp

8 v.

10[^{m} capitulum]

jtem om h*er* thur*e* vil seghia th*ät* min h*er*re ku*n*gh*e*n forlenthe ho*no*m the goz j syndh*i*rboo pa th*ä*n tiidh at krygh var mellom ryken oc mera at orsaka sigh th*ä*r m*edh* for*e* veldith oc wpbyrdh*i*n

Tha är h*ä*r til swarande at anno domini etc lviij^{o} om nativitatis marie tha skreeff min h*er*re h*er* thura til aff kalwndh borgh th*ät* ha*n* skulde antwarda mic y gen th*ät* arff ept*i*r h*er* eric tur*e*s*on* oc jec fik togh at likewel alz enth*et* th*ä*r aff ty mener jec th*ät* ha*n* haffuir hafft m*edh* velde the goz j syndh*i*rboo etc^{ra} oc sidh*e*n th*ä*n eendr*e*cth oc dektingh*e*n giord*is* mellom ryken oc serdel*is* at min h*err*e kungh*e*n sc*r*eff honu*m* th*ä*r om til jemwel som the andre goz han togh mic ellis fra

xj[^{m} capitulum]

Jtem anno etc^{ra} lix^{o} gen q*ui*nne[r]messo loth h*er* twr*e* ste*m*pna mic j kalm*ar*na til vasthena for rykens raadh som skulle th*ä*r samon kome fõrsta mandagh*i*n j fasth*e*n oc enthe loth han seghia mic hwath skyllyngh ha*n* haffdhe til mic tha var jec pa th*ä*n tiidh sa krank oc ku*n*ne jec ey hell*i*r fa fordhilse sa at jec ku*n*ne pa th*ä*n tidh koma tiidh, gen medhfastha th*ä*r ept*ir* kom h*er* twr*e* til kal*marna* oc haffdhe m*edh* sigh iij h*er* he*n*ni*n*gx van podhbusk swaghra som äre offe takeson yfuer c*r*ist*ie*rns*on* oc hans he*n*rics*on* oc beg*ä*rdhe h*er* tur*e* th*ä*t jec ville ga oppa slotth*i*t oc tala vith honu*m* oc th*e*m Oc tha jac tidh op kom tha taladhe the tre til mic om ther*is* erffue deel ept*ir* h*er* eric twr*e*s*on* som var ther*is* hust*ru*r modh*e*r b*r*odh*er* oc sadho at righens radh j swerghe hade dõmpth oc sacth for rättha th*ä*t te skulde tala mic til th*ä*r om oc ey til h*er* twra Fra*m*del*is* talade the oc mic til om ther*is* terni*n*gh som the hade forterth ept*ir* th*ä*t skipte

Tha swaradhe h*er* tur*e* oc til th*ä*t jec holth honu*m* for en gäk ty at ha*n* reedh til vastena m*edh* lxxx hästha oc la oc bidhe th*ä*r ept*ir* mic oppa sin sthora täringh oc jec kom ey tidh, oc swor han om godhis wndh*e*n at th*ä*r skulle en dane fore, blandh sa dana tala oc ordh swaradhe jec the for*scriff*ne tre th*ä*t jec haffde alz enth*et* aff th*ä*t arff oc th*ä*r for*e* ku*n*ne jac ey hell*i*r leggia th*e*m naghot vth,

Tha swaradhe h*er* twre th*ät* han ville tha j samo stu*n*dh skypthe m*edh* mic oc eskadhe sin jordabok fram, oc tha ha*n* bordhe at leggie th*ät* skipte, begeredhe jec th*ät* ha*n* skulde leggie rewelstadhe oc the goz som th*är* til liggia tha skyrpte ha*n* ath mic oc önzskadhe til gudz dödh th*ät* jec haffde ekke flere öran en jac skulde fa aff the goz oc sade ath jec skulle ta ga snwffuot som en andh, oc ept*ir*
9 r. sa dana offu*er*dadhogh ordh | gik jac fra ho*no*m oc fik ey a*n*nat skipte aff ho*no*m

xij[m] c[apitulum]

Jtem bleeff th*ätta* sa standande til gaangdagh*i*n moth pingisdagh*i*n tha kom h*er* göstaff karls*on* oc f*ru* birg*i*tta hans hust*ru* tidh oc sagde til mic th*ät* h*er* tur*e* hade bade sc*ri*ffuit th*e*m til oc bereth th*e*m huru yth*er*ligha han haffde forfolgieth in til mic om the skipte oc jec ville engh*i*n skeligheeth göra ell*ir* aname aff honu*m* oc taladhe h*er* göstaff oss i mellom sa at vi komo til orda y brödhra closthr*e* j kalm[a]r*na* tha beg*er*de h*er* tur*e* ath*er* th*ät* jec skulde skipta m*edh* ho*num*, tha suaradhe jec ho*num* th*ät* jac haffde enthe at skipte m*edh* honu*m* for th*än* skuldh ha*n* hade nw thwenne si*n*ne taghit mic fra alt th*ät* arff som mi*n* hust*ru* är tilffallit ept*ir* h*er* eric tur*eson* ¶ akt*is* honu*m* th*ät* ha*n* vilde anthwarda mic th*ät* i gen som bade han sielff oc huar godh man vel ku*n*ne merkie at reth är jac ville m*edh* venskap oc kerleek leggia ho*num* vth alt th*ät* oc göra ho*num* al th*än* skeligheeth som jac ho*num* m*edh* rättha plictogh är ¶ akt*is* honu*m* th*ät* ey oc ville ha*n* togh göro for gudz skuldh oc

varku*n*na min hust*ru* som hans systh*e*r dotth*i*r er oc min stora fatigdoom som han oc hwar godh man dagligha ku*n*no m*er*kie, th*ät* vi gangha th*ä*r ena at gaten som thuo brödbedler oc ville vnna oss nag*e*t j geen aff vorth til vorth ophälde sa le*n*ge vy ku*n*ne fa lata sc*ri*ffua tho gooz alle samen oc matte ta forrama en tidh til oc göra lagho skipte tha swoor ha*n* om gudz dödh th*ät* ha*n* ville aldric leggic mic sa mykit vth som eth p*un*d smör til heffdhe bythe

jtem fra*m*l*edis* taladhe jac til h*er* tur*e* om en saagha quern̄ som ha*n* haffu*ir* lath*i*t byggia olagligha mic til forfaangh pa min quern vidh emben oc tislikis badhe honu*m* sielff h*er* gozstaff karls*on* oc mic til forfangh j vaarth laxafiske oc ty taladhe h*er* göstaff karls*on* nagh*e*t th*ä*r m*edh* vthi pa sina veghna, sa lenge at h*er* tur*e* vorth ath*ir* hastik oc gi̊k borth

jtem om ept*ir*meddagh*i*n th*ä*r ept*ir* sende h*er* thur*e* budh ept*ir* h*er* göstaff karls*on* oc badh honu*m* ga op til sigh pa slottit oc sade h*er* thur*e* til honu*m* at ku*n*net tyss yth*i*rmer*e* dragha til venskap mellom ho*nu*m oc mic tha vilde han fa mic ena lästh smör renthe swa lenghe vi ku*n*ne komo til skipte oc badh ha*n* h*er* göstaff förhöret aff mic om jac ville th*ät* anama oc tha | h*er* gostaff sporde 9 v.
mic til ta sade jac ja oc th*ä*r m*edh* gik h*er* göstaff op oc sade ho*nu*m t*ät* Tha suarade ha*n* at han haffde a*n*narled*is* betäncth sigh th*ä*r vti oc swor th*ät* han ville ey fa mic eth p*un*d

xiij[m capitulum]
l°ix°

jtem moth olaui th*ä*r nesth scr*e*ff min h*e*rre k[unghen] in j swerghe til hans raadh oc godhamen at the skuldo möthe honu*m* j halmstedhe oc ty looth h*e*r thur*e* oc stepne mic tidh m*edh* naghra aff radh*i*t j kal*mar*na huilkit stempni*n*gh jec möthe, togh likauel th*ät* jec ey haffde var*i*t pliktogh til at fara vthrikis th[ä]r ept*ir*

jtem nogh*ra* dagha th*ä*r ept*ir* at jec var tiidh komi*n* sende min h*e*rre k[unghen] ept*ir* mic th*ät* jac kom in for ho*nu*m oc hans radh, tha loth h*e*rra thur*e* läsa eth konu*n*gh erics br*e*ff ludhende th*ät* han hade vnth oc giffuit h*e*r thur*e* stens*on* oc hans hust*ru* f*ru* birg*i*tto h*e*r ab*r*amz dotth*e*r alt th*ät* goz oc rethigheeth j swerighe som honu*m* var tilfallit ept*ir* h*e*r abram b*r*odh*e*rs*on* gudh hans siel nadhe, oc st*ra*x tha b*r*effu*i*t var läs*i*t for än nakor man eskedhe mith swar th*ä*r til tha sagdhe biscop kätil som tha var electus j lynkopu*n*gh at th*ätta* b*r*eff bör at bliffua vith makt vthan th*ä*r ku*n*ne kome a*n*nar beuisni*n*gh moth oc th*ä*r m*edh* gik h*e*r thur*e* st*ra*x til ku*n*gh*e*n oc anamadhe doom aff honu*m* th*ä*r oppa for en jec nogh*e*n tidh swaradhe th*ä*r til ellir nagh*e*r sporde mic ath om jec hade nakot swara th*ä*r moth, tha sade jec ept*ir* th*ät* j haffua alla redho dömpth b*r*effu*i*t vith makth tha maske at jec behöffuir enth*et* at swara th*ä*r til, tha sporde the mic forsth ath om jec hade nogh*et* seghia th*ä*r j moth, oc jec swarade th*ät* jec hade myk*i*t segia moth th*ät* br*e*ff oc hade th*ät* ey var*i*t swa rask-

ligha dömpth vith macth, oc beretthe jec the ä*r*inde som jec hade th*ä*r j moth at segia ept*ir* th*ät* som h*är* ept*ir* vthtrykis j thässo nästh ept*ir* sc*r*iffna capitulo, tha sade ku*n*gh*e*n at th*ä*n dom ku*n*ne enth*et* var*e* mic til forfangh for th*ä*n skuld ee nar jec hade nagh*e*r skeligh swar ell*i*r beuisni*n*gh th*ä*r j moth, tha vare jec altidh oforsvmath th*ä*r vthi, oc sade my*n* h*er*re ku[n]gh*e*n th*ät* han gath ey lengir thöffueth th*ä*r han ville gaa heem oc faa sigh math, nw är mic sacth th*ät* h*e*r thur*e* haffuir fang*i*t th*ä*r vtoffu*ir* ku*n*gh*e*ns doom b*r*eff ludha*n*de th*ä*r h*er* thur*e* skal | bliffua vidh konu*n*gh erikx b*r*eff 10 r. oc skal niwtha th*ät* j alla sina articla vth*e*n jec ku*n*ne kome b*r*eff oc beuis[n]i[n]gh th*ä*r fore i*n*-nan nath oc aar th*ä*r ept*ir*

xiiij[^{m} capitulum]

jtem nw är yth*e*rlegha merkiende om the swar moth th*ät* forsc*r*iffna konu*n*gh erikx b*r*eff, th*ä*n dom th*ä*r oppa oc a*n*nor er*i*nde som mic eric er*i*c-s*on* oc h*er* thur*e* thur*e*s*on* är j mellom

primo pa th*ä*n tidh jec var g*r*ip*i*n pa borg-holm anno etc lvi° tha togh konu*n*gh c*r*istiern fra mic alla min jorda b*r*eff oc haffuir fang*i*t th*e*m h*er* thur*e* tur*e*s*on* j verio som min vidh*e*rdele man är, oc var tha j blanth th*ä*n b*r*eff eth h*er* abramz opit besiglat b*r*eff m*edh* mangha godha menz hängiande i*n*sigle th*ä*r fore til vithnisbyrdh ludh*e*nde th*ät* han hade giorth eth skipthe mellom hans dotth*e*r f*ru* b*ir*gitta oc he*n*nis barn so*m* hon hade m*edh* h*er* jönis falk sa ath f*ru* birg*i*tta skulde latha sin barn som hon atthe m*edh* h*er* jonis falk alt th*ät* arff oc

alla the r*e*tthogheeth som he*n*ne var til fall*i*t ept*ir* hanu*m* h*er* jonis falk oc hans barn j danmark, oc th*ä*r oppa loth h*er* abram sin dotth*i*r f*ru* b*ir*g*i*tto op mesth delin aff al th*ä*n goz som han haffde j swerg*e*

xv[m capitulum]

Jtem är oc fra*m*l*edis* m*er*kiende ath f*ru* b*ir*g*i*tta h*er* ab*ra*mz dotth*i*r modh*er* heeth f*ru* meritha oc var een myk*i*t riik q*ui*nna pa iordha goz thy hon hade en fadh*er* som heeth p*er* dudde oc var hennis faders oc modh*er*s enga barn oc hörde ho*nu*m til mesth delin alla the goz som h*er* abram atthe j syndh[i]rbo väsbo oc ösboo oc a*n*narstad*is* j smalandh*i*n, oc hade th*ä*n samo f*ru* meritha til for*e*n for än hon fik h*er* abram en rydd*er* som heeth h*er* suen piik oc ärffde hon myk*i*t goz ept*ir* honu*m* oc hans barn oc theslikis he*n*nis morgh*e*ngaffuir

jtem oppa th*ä*n tidh h*er* suen piik var dödh tha köpthe h*er* ab*ra*m aff h*er* bäncth piik h*er* suen son alth hans fedh*er*nis arff j swerige, skulde th*ät* en sa var*e* som mic hoppis at ey finas skal th*ät* h*er* abram hade forbryt*i*t sith goz tha bordhe jw f*ru* merithiss goz oc bäggiass the*ra* köpe goz och teslig*is* he*n*na morga*n*gaffua bade efft*ir* h*er* swen piik och h*er* ab*ra*m til for*e*n at skipt*is* aff for en h*er* thur*e* skulde sa släthligha ga j alth th*ät* goz

10 v.

xvi[m capitulum]

jtem om th*ät* forscr*e*ffna konu*n*gh erikx opna br*e*ff etc hwo th*ät* vil rettheliga forstanda ept*ir* ty som th*ät* ludh*i*r oc vtgiffuit er tha hopis mic at

th*ä*r fran ent*et* komo mic ell*i*r mi*n*ne hust*ru* til forfangh ty at th*ät* ludh*i*r ey a*n*naled*is* en at k[onungh] eric hade giffu*i*t h*er* thur*e* stens*on* oc fr*u* b*i*rg*i*tta h*er* ab*ra*mz dotth*i*r h*er* tur*e* stens*ons* hus*tru* al th*ä*n rethigheeth som ho*nu*m ku*n*ne var*e* tilfallit j h*er* ab*ra*mz goz j suerghe ent*et* stodh ok enth*et* finz j konu*n*gh ericx b*re*ff at ho*nu*m var nagh*e*r rethigheet tilfallen oc hui[l]kin godh manz goz han j sa dana matto hade beb*re*ffuat tha hoppis mic at th*ät* hade va*r*it honu*m* vth*e*n forfangh oc huilk*i*n godh manz goz ha*n* ville sa beb*re*ffua oc ey m*edh* a*n*nor skel

¶ haffde en k[onungh] eric sa sc*ri*ffuit th*ät* h*e*r ab*ra*mz goz hade var*i*t honu*m* m*edh* rättha tilfallit tha hade th*ät* at likauel ey borth at bliffua vith makt som man ma merkia j h*er* thur*e* thur*e*s*ons* eghit tal at han st*ra*ffade konu*n*gh karlss doom oc domb*re*ff som ha*n* dompde m*edh* xij rydd*ar*e oc suena j ena konu*n*ghs nempdh j skara Anno etc [1451] om julin mellom mic pa min hust*ruz* vegna oc for*nemp*da h*er* thur*e* t*ure*s*on* om th*ät* arff ept*ir* h*er* eric tur*e*s*on* gud hans siel nade oc haffuir h*er* t[ure] opta sacth sidh*e*n th*ät* konu*n*gh karl borde ey at haffua sitit j th*ä*n reth ept*ir* th*ät* at th*ät* var hans dotth*i*r oppa r*ö*rande Sculde th*ät* ey nw bliffua vith makt som ha*n* j sadana mattho dompde for en konu*n*gss nempdh en togh at th*ät* rörde hans dotth*i*r oppa hwi skulle tha konu*n*g ericx b*re*ff bliffua vith macth om ha*n* en hade sc*ri*ffuit at h*er* abramz goz hade varith honu*m* m*edh* rettha tilfallit oc ha*n* hade sa sielff dömpt ell*i*r vithnadh sigh th*e*m til, en jec vil lata mic

th*ä*r om til lagh*e*n ty th*ät* trykk*is* yth*ir*legha vth j konu*n*ghss balk*in* vdi k[onunghs] eedh at k[onunghin] ma engh*in* goz sith fratagha vthan ha*n* haffu*ir* lagha dom for sigh oc bordhe m*edh* rättho th*ät* är*in*de at ransakass ept*ir* danmarghss lagh Oc var*e* th*ä*r vel and*ra* beuisni*n*gh oc b*re*ff moth th*ät* for*nemp*de konu*n*gh erikx b*re*ff, en h*er* t[ure] t[ureson] haffu*ir* th*em* oc a*n*dra manga fler*e* min b*re*ff j vär*io* thy kan huar godh man som sith sin oc samweth vil 11 r. bruka til retthuisona | vel merkia huru skeligha th*ät* är mic for lacth th*ät* jec skal komo mina beuisni*n*gh for*e* moth h*er* thur*e*s th*em* som han sielff haffuir j verio oc hopis mic at th*ät* göris mic ey yth*ir*lighar*e* behoff om and*ra* beuisni*n*gh j th*ätta* är*in*de thy jac lath*er* mic th*ä*r om til lagh*e*n

xvij[^m capitulum]

Jtem annan dagh*e*n nesth ept*ir* vi hadom saman var*it* for mi*n* h*erre* kongh*e*n j halmstad*e* som var pa sancti laurencii afft*e*n Anno etc lx^o sende min h*err*e til mic h*er* swarta thur*e* jons*on* oc h*er* ako jons*on* brödh*er* oc loth stempna mic til arbogha for hans radh om xiii dagh jula at suara h*er* tur*e* th*ä*r til rettha tha gik jec op til min h*err*e k[onunghin] oc sade til ho*num* th*ät* the twa hans radh var*e* ner mic oc stempde mic til arbogho oc at jec ept*ir* hans budh ville *ger*na mötha huar ha*n* budhi mic, en jac vil engoled*is* latha mic fra hans egh*e*n doom ffor th*ä*n skuldh ha*n* hade sielff thag*it* mic al min b*re*ff oc beuisni*n*gh fra och haffu*ir* antvardat th*em* h*er* thur*e* som min wid*er*delo man är oc haffu*ir* nw en th*ä*r offu*ir* lacth mic fore th*ät*

jec skal latha komo min b*re*ff oc beuis*n*i*n*gh fore mot h*er* thur*e* huilk*i*t hans nadh vel merkia kan at th*ät* är mic omöghuleg*i*t epth*i*r th*ät* h*er* thur*e* er min vidh*er*dele man oc haffuir b*re*ffuin sielff j verio, tha stodh h*er* tur*e* t*ur*es*on* th*ät* til oc sade th*är* er visth jec haffuir b*re*ffuen, oc mi*n*s h*erris* nadh haffu*i*r fang*i*t mic th*e*m oc sade ha*n* fra*m*l*edis* at th*ät* skulde j engo motto komo mic til forfangh oc at ha*n* vilde anthwardha mic alla the b*re*ff som mic ku*n*ne tiena j alla sak mellom mic oc ho*nu*m oc jemwel badhe sc*ri*fft*er* oc rekinskap Th*ät* forwelkorodhe h*er* thur*e* sigh ta oppenbara for min h*er*re k[onunghen] j hans menegha radhz oc ma*n*ga fler*e* godha ma*n*na nerware badhe aff suerge oc danmark

xviij[^{m} capitulum]

jtem om xiij dagh jwla anno etc l^{o}x^{o}i^{o} mötthe jec j arboghe for rikens radh oc taladhe h*er* tur*e* mic yth*i*rlegh*er* til oc beg*er*dhe at jec skulde skipta m*edh* honu*m* tha sporde jec honu*m* ath om jec hade nagh*er* the goz j mi*n*ne verio som ho*nu*m til hörde ell*i*r huat jec skulle skipta m*edh* honu*m*, tha sade ha*n* th*ät* ha*n* hade goz i*n*ne m*edh* sigh som min hust*ru* til hörde oc th*e*m vilde ha*n* skipta vth fra sigh, ty suarade jec th*ät* ha*n* haffuir nw thuo resor veldelighe tag*i*t mic alt th*ät* arff fra ville ha*n* haffua skelige skipt*et* tha matte ha*n* haffua talath mic til pa th*ä*n tidh jec hade th*ät* j min haffue*n*de verio | epth*i*r th*ät* at min hust*ru* er h*er* eric t*ure*- 11 v.
s*ons* nesthe arffui*n*ge oc jac hade fang*i*t th*ät* m*edh* lagha doom oc sade jec th*ät* jac vilde ent*et* a*n*nat

swara hanum thär til for en jac finge mit goz j gen vdi min haffuande verio oc miin breff medh som han for vilkoredhe sigh sielff til fore j halmstadhe for myn herre oc satte jec thät j retthe for righens radh om jac var ythirmer plictigh til at suara honum for jec finge mit goz oc min breff igen, oc sade her thure thät han ey vilde antwarda mic fornempda arff j gen oc ey hellir breffuen thy at han hade köpth them aff min herre kunghin for en sthora summo peninghe och ikke wille bliffa wid sin ord som han loffade mich for k[onunghen] om forscreffna breff y sa matto forledhs sigh at rikens raadh ville ey seghia mic for rettha thät jec var plictigh at skipta medh honum for en jec finghe thät arff oc myn breff j myn fry haffuende verio oc ey vilde the hellir skilliat aat medh rettha mellom honum oc mic om honom borde at haffua antuordat mic mit goz j gen oc min breff eptir sith egit vilkor som han sielff vilkorede sigh for min herra k[onunghen] oc flere godhe men som for scriffuit star

xix[m capitulum]

jtem j thän samo tidh screff min herre k[onunghen] til riikens radh j arbogho thät han ville sielff komo til vasthena om xx dagh oc ty sköt rikens radh thät fra sigh oc til min herre j gen tha righens radh kom til vastena tha kom ekke min herre tidh, oc talade her thure mic sameledis til som til foren oc jac swaradhe honum alt teslikis som j arbogho oc begerde thät jac matte fa myna breff oc myn jorda bok oc myn rekenskap som han mic loffuadhe for myn herre oc at han ant-

warde mic mit goz j min fry haffua[n]de verio som ha*n* hade mic thuo resor til for*e*n vellieligha fra taghit som jac oc til for*e*n kerde for rikens radh j arboghe ept*ir* ty som for sc*ri*ffu*i*t staar enthe ku*n*ne mic th*ä*r vidh*e*r faras vtaff oc ey ku*n*ne hellir rikens radh seghia mic for rettha th*ät* jec var nog*e*t plicthigh at swara ho*nu*m for jac finge mith goz j gen, en naghra aff rikens radh gingo til mic oc sado at jac matte vel merkia th*ät* h*er* thur*e* thur*eson* trösthir oppa sith sthora velde oc vil ey anthwardha gozit fra sigh oc ept*ir* ty at jac er storligha trängdh*i*r oc behöffu*ir* mith skulde jec nagh*e*n tidh fa th*ä*r naghat j gen aff tha wardhir jec forweghia | mic at setiet j rettha m*edh* ho*nu*m 12 r.
om huru myk*i*n deel min hust*ru* er tilfallit j th*ät* arff ept*ir* h*er* eric thur*eson* oc tala honu*m* sidh*e*n til om velde oc om opbyrdh sa myk*i*t som oppa myn hust*ruz* deel kan falla,

th*ä*r nästh talade jac ho*nu*m til om th*ät* arff som ha*n* hade i*n*ne m*edh* sigh ept*ir* h*er* e*r*ic thur*eson* oc min hust*ru* var tredeelin tilfallin j for*scriff*na arff, til huilk*i*t h*er* tur*e* suaradhe th*ät* honu*m* borde forst at haffuo th*ä*r en fierdhu*n*gh vtaff oc sidh*e*n skulle jac leggia the andra syndh*i*rkulla som var h*er* olaff axils*ons* dotth*i*r oc h*er* he*n*ni*n*gh podhbusk dotthre en fierdu*n*gh aff mina tre dela oc mangha ha*n*da a*n*nar erende som h*er* thur*e* fram laghde m*edh* huilke han ville haffua minskat min hust*ruz* arffuodele, oc gaffuo vi oss tha badhe j rätth*e*n om huilk*i*t rigens radh domde min hust*ru* forsth the tre dela aff th*ät* for*scriff*na arff oc sidh*e*n the andre su*n*dh*i*rkulla badhe thuo til en fierdhu*n*gh

som therass opna dom breff här eptir scriffuit staar ytherliga vth trykkir

jtem tha sade her thure eptir thät at thän andre sundhirkulle oc jac äro badhen komne j arff saman en togh at vi äro bade vskylde saman om jec ma vara nest at lösa there arffuadeel, tha swarade jec thär til at sa manga som j thän andra kullan äro the ero min hustruz modher systher dotthre oc är beggias thera rät eptirleffue oc satthe thät j rettha om jec var nembir losat en her thure tha sade rikens radh for rettha oc dömdo mic til at vara nembir lösat en her thure eptir ty som thät oc ythirligha vthtrykkis j thätta eptirscriffne doombreff

Vy jöns medh guds nadh erkebiscop j vpsala kedhil y lynköpungh oc larens j vexio medh samo nadh biscopa, Götstaff karlson laghman j oplandh Magnus green, Fadher vlffson, Eskil ysacson Thure iönson lagman j vesthergötlandh, ake jonson laghman j sudhermannalandh, magnus benctson lagman j nerke gregers matson oc staffan vlffson lagman j vesthmannalandh Ryddere görum vitherligit at aar eptir gudz byrdh MCDLX pa thät forstha fredaghin nesth for sancti pauli dagh conuersionis tha vy varum här sampnade j vastenom for var nadhighe herre oc righens merkeligha ärinde skul kom for oss oc flere var nadhigh herre k[onunghs] righens radh oc godhe men her j swerghe erlegh oc velboren man her eric ericxson ryddher oc taladhe til her thure thureson ryddher om eth arff som for-
12 v. nempde her eric ericson | sade at her thure tureson haffuir honum fra taghit oc hans hustru alt thät arff som hans hustru er tilfallit eptir sin modher

brodher her eric thureson gud hans siel nade oc vndher visthe her eric ericson oss at hans hustru modher var her eric thurasons sambyren systher badhe pa fedherne oc mödherne, oc at her thure thureson var her eric thuresons brodher pa fedherneth oc at her eringisl nielsons hustru fru birgitta her olaff axilsons dotthir oc her henningh podhbusk döthre vare her eric thuresons systher barn pa mödherneth tha varo the en samkul oc thua sundherkulla Ty sporde her eric e[ricson] oss til huru mykit hans hustru er thär vdi tilfallit medh rettha epthir her eric thureson eptir ty hon var samkul medh honum oc the andro thua kulla vare bade syndherkulla, til huilkith her thure tureson swaradhe at han hade enthet medh thän annen syndherkul ty the äro bade främede oc oskylde saman, en her thure menthe forsth at taghe en fierdungh aff fornempde arff oc sidhen skulde thän annen syndherkulle huer tagho sin erffdeel j the tre dela som her eric ericsons hustru er tilfallit hulkit the sattho for oss pa badhe sidher y retthe oc vi ransakadhom oc ofuiruegdom j laghen oc sadom for rettha at eptir ty som thät star j laghen at samkulla bör forsth tre dela oc enghin stadz finz j laghen at syndherkulla bör at ganga til arffss j the iij dele medh samkulla Tha dömdom vi her e[ric] e[ricson] pa sin hustru veygna tre dele j alt fornempde her eric turesons arff oc badhom syndherkulla fierdunghen Framledis sporde her thure tureson oss ath eptir thät at han oc thän annen syndherkul komo bade j arff saman vdhi thän fierdungh en togh at the äro vskylde saman om

ey ha*n* ma vare nermere at lösa th*ä*n erffuedel aff th*ä*n a*n*nen syndh*e*rkul en h*er* e*r*ic e*r*ics*on* pa ha*n*s hust*ru* vegna til huilk*i*t h*er* e[ric] e[ricson] swaradhe at sa mange so*m* j th*ä*n a*n*nen kul ere, Åro alla hans hust*ruz* modhir systh*i*r dötthre oc hans hust*ru* retthe ept*ir* leffue oc menthe ha*n* at ha*n* er nemb*er* til pa sin hust*ruz* veghna at lösa th*ä*n arffue del til sigh en h*er* t[ure] *tu*res*on* huilk*i*t the satte bade j rettha for oss oc vi ept*ir* lagh*e*n dömpdom at h*er* e*r*ic e*r*ics*on* pa hans hust*ru* vegna er nermer*e* til at lösa the goz en h*er* t[ure] *tu*res*on* for th*ä*n skuldh at th*ä*n som at er nermer*e* til at erffue ha*n* 13 r. er oc nemb*er* | til at lösa oc köpa arffuit Fra*m*l*e*d*is* sado h*er* t[ure] *tu*res*on* at ha*n* hade alla redho köpt th*ät* for*scriff*na arff for M sthokholmscha marc oc menthe at h*er* e*r*ic e*r*ics*on* skulde geffuo honu*m* the peni*n*ge j gen om en ha*n* ville bliffua vith gozen ell*i*r behalda th*ät* arff Til huilkit h*er* e*r*ic e*r*ics*on* swaradhe at vilde h*er* thure lata sc*ri*ffua the b*re*ff ludh*e*nde pa högra swm, ellir köpe the goz dy*ra*ne en the vare verde th*ä*r bordhe honu*m* ingh*e*n skadha fore, en nar th*ät* arff var*e* skipth oc man viste huilk*i*t goz th*ä*r komo pa huar ther*is* deel tha vilde han giffuo for th*e*m sa myk*i*t som the verdh äro Th*ät* sattho the oc for oss j retthe huilkit erende vi ept*ir* laghi*n* ransakadhu*m* oc dö*m*pdhom at nar for*scriff*ne arff skipt er oc huar veth sin deel tha skal th*ä*n erffuedel methiss ept*ir* ty som ha*n* er verdh ept*ir* sex metismanz ordh tre pa huario sido oc tha var*e* h*er* e*r*ic e*r*ics*on* nest pa sin hust*ru* veghna the goz yn at losa om han vil gör*e* th*ä*r lika for*e* som for*scriff*uit staar, Tha bödh h*er* e[ric]

e[r]ics*on* sig strax til oc ville nw j vasthe*na* skipta m*edh* h*er* t[ure] t*ur*es*on* oppa th*ät* at ha*n* ville vitho sin hust*ruz* deel oc teslikis th*ä*n and*ra* arffue deel som hans hust*ru* modh*i*rsysth*i*r dötthre er tilfalleth oc ville latha miethe th*e*m ept*ir* ty som lagh*e*n vthuisa Tha swa*ra*de h*er* t[ure] t*ur*es*on* at ha*n* ku*n*ne ey nw sa forlösth skipte jnnen neste sex viker som ho*nu*m var forlacth Tha sporde h*er* e[ric] e[ricson] oss ath om ha*n* ku*n*ne bliffue th*ä*r oforsymat vdi om th*ätta* skipte forlängde sigh sa at om h*er* thur*e* ville fines fra*m*leghie at th*ä*r var nath oc aar forgang*i*t sidh*e*n ha*n* hade skipt th*ät* goz, huilk*i*t oc sadhiss for retthe th*ät* h*er* e[ric] e[ricson] bör ey at bliffua forsymat th*ä*r vdi ty at th*ä*r ka*n* ey byrde bodh ept*ir* metzma*n*ne ordom ept*ir* lagh*e*n pa koma for ma*n* veth huilke gozen er*e* oc huru mykit the rente At vi alle tesse for*scriff*ne arti[c]la oc huar vidh sig haffuo*m* sa ransakat oc dömpt oc for rette sacth som forsc*ri*ffuit star th*ät* vithno*m* vi m*edh* var secretis oc i*n*sig*le* h*är* he*n*giand*is* vit for th*ätta* b*re*ff Sc*ri*ffuit dag aar oc stadh som for*scriff*uit staar

xx[m capitulum]

jtem fra*m*l*edis* talade jec pa samo tidh oc til h*er* thur*e* om min hust*ru* modh*e*rmodh*e*rss morgh*e*ngaffuo som fadh*er* hans h*er* thur*e* stens*on* gaff henne til morgengaffuer Tha swarade h*er* t[ure] t*ur*es*on* til th*ät* ha*n* viste ey om hans fadh*er* hade nag*ra* morgh*e*ngaffu*er* giffu*i*t min hust*ru* modh*er* modh*er* ellir huru mykit ha*n* hade giffu*i*t he*n*ne, Tha sade jec at th*ät* var meer än lx aar sidh*e*n h*er*

abram giorde båggias thera bryllop oc stor deel aff vor jorda breff badhe morgengaffuo breff oc anner
13 v. haffde langligha varit sidhen | bade j her cristiern nielsons, hans modher fru margretis oc j hans egne verio oc sade jac at her ture sade mic selff j stokholm j kungh karls tidh pa en tidh jac talade til honum om min hustruz modher modhers morghengaffuo thät han visto vel huar henne morghen gaffuo la oc huru mykin hon var ty begerde jac at her thure skulde legie the morghengaffuo vth som retthin vtuisar ellir oc at han skulle forrettha thät han ey viste huath henne morgh[eng]affuor varo oc at han ellir hans modher hade ey forkomit min hustru modhermoder morgangaffuo breff

Thär om sadis mic ey annat for rettha en at jac skulde beuiset thät her thure stenson hade giffuit sin hustru fru birgitto morgengaffuo oc huru mykin hon var tha skulde her thure vitha at the morgon gaffuor vare vthguldna ellir leggie henne vth medh en xij manna edh oc vthen jac kunne sa beuisa thät tha vare her thure mic entet mer plictigh

jtem annan daghen thär nest eptir kom jac athir for rigens radh j gen oc sporde forsth her thure ath oc sidhen menoghe rikens radh oc gode men som thär tha nerwarendis varo om naghen aff them hade naghen tidh hörth ellir sporth annat en min hustru modher modher var oc dödhe en hedherligh dande quinna tha sado the alle at the aldric annat hörde ellir sporde, Tha sade jac at jec takkade thär gerna gud fore oc at jec ville segia här eptir oppenbare thät hon är thän forsta dandequinna

som män nogh*e*n tidh hade sporth th*ä*r vart sin morgo*n*gaffuor frasagth j suerge tha sade rigens radh at th*ä*r er ieffua*n*de om h*er* abram giorde sin dotth*e*r bryllop m*edh* h*er* thur*e* stens*on* j suerke ellir j danmark ¶ Var bryllop*i*t j suerge giort tha er th*ät* eth slet er*e*nde for sigh at ho*n* var gild til sin morgo*n*gaffuo, ell*i*r var bryllop*i*t giort j danmark tha ku*n*ne jac enge mor[gen]gaffuor v*n*nit pa he*n*nis vegne vth*e*n jec ku*n*ne beuise th*ät* at h*er* thur*e* stens*on* hade giffu*i*t he*n*ne morga*n*gafuo oc sade the at jec ey hell*i*r ku*n*ne vi*n*na the morga*n*-gaffuor vth*e*n jec ku*n*ne beuise th*ät* at hon var giffuin pa retth*e*n hindh*e*rdag oc m*edh* fulle fasta so*m* lag*e*n vtuisa capit[u]lis ix et xvii j gipta balkin oc lade the mic fore th*ät* jec skulde th*ät* i*n*nan nath oc aar beuise th*ät* thär ept*ir*

Ty hade jec mith budh til norra hallandh landz tingh oc fik th*ä*r eth landz tingss vithne oc loth jec läsa th*ät* pa kalm*arna* radhstuffuo lögh*e*r-dagh*e*n nest for fastagangss syndag*e*n anno etc lxij ludh*e*nd*is* alla ledhis ordh fran ordh som h*är* ept*ir* sc*ri*ffu*i*t staar

Alle men som th*ätta* b*r*eff see ellir höra les*e*s 14 r. hä[l]ser jec giruidh bänctso*n* landztingssaka hörar*e* j norra hallandh pa myn nadhighe h*er*re ku*n*gh c*ri*stierns vegna ewe*rdeli*ca m*edh* gudh ku*n*göra*n*d*is* m*edh* th*ätta* mit ner*uarand**is* obne b*r*eff at aar ept*ir* gudz byrd mcdlxij Th*än* lögh*e*rdagh*e*n nest ept*ir* xx dagh jwle var jec skikk*i*t pa vardhb*ergis* landz-ting m*edh* fler*e* gode men som tha u*i*d*er* hoss varo Tha stodh op en h*er* Eric eriks*ons* suen som heth*e*r eleff olafs*on* huilken som beddis eth tingss vitne

huar h*er* abram giorde sin dott*er*ss bryllop f*ru* b*ir*gitta m*edh* h*er* tur*e* stens*on* tha melthe jac th*ä*r til xij dande men aff tingh*et* aff the älzta som var*e*, joan *gir*uids*on* j hwndestade, helge bos*on* j ste*ns*-torp, and*ers* smedh j nathelde, Thor*e* esg*ers*o*n* j grymetwne, asmid ibidem biorn j swa[r]t*er*aa eskil aluers*on* j skertene p*er* hop j mwdhene suen he*n*ric-s*on* j lindorp Aruidh sewidhs*on* j tryni*n*ge p*er* bänct-s*on* i b*er*gh oc holmger ibidem Huilke xij fo*rnemp*de dande men gingo in oppa tinghit halde[n]d*is* hwar a*n*nan j he*n*dhir oc badho th*em* sa gud til hielp oc al helgone at h*er* abram giorde sin dötth*ir*s bryllop f*ru* b*ir*gitte m*edh* h*er* thur*e* stens*on* pa apensteen j kindh th*ä*n syndagh nest ept*ir* xx dagh jwle oc engen a*n*na*n* stadh oc sade the yth*ir*mer at the m*edh* varo försel at föra fra vardhb*er*g oc til for*nemp*de apensteen som var viin miödh tysthöl oc and*ra* handa stykke som th*ä*r til hörde at sa er gang*it* oc farit som for ut staar th*ät* vitner jac m*edh* th*ätta* mith opne br*eff* oc incigle m*edh* a*n*dre gode me*n*tz i*n*cigle som är*e* jöns jeps*on* som er hwsfoghet pa vorb*er*gh p*er* stwdh borgamesta*re* j ga*m*ble vord-b*er*g p*er* gulsmit oc jon v*er*kmestar*e* radhmen samo stadh Datum anno die et loco supra notatis

xxj[m capitulum]

Jtem oppa sama tidh taladhe jak ok til h*er* thur*e* thurss*on* om reuelstede ok all thee godzen j oplandh som th*ä*r vndh*er* liggia ok begärede iek m*edh* thom koma til skipte thy th*ät* är ok min hust*ru* modhers ok h*er* erik thuresons fädh*er*ne

Tha swaradhe h*er* thur*e* ath reuelstedhe ok the godz som th*ä*r til liggia ära hans modh*e*rs morghongaffuo för vij[c] [650] nobla ok är he*n*ne th*ä*r til m*edh* bebr*e*ffuat för ij[M] stokholmska m*a*rk för he*n*nes m*edh*gifft, ok sköt h*er* thur*e* thurss*on* sik th*ä*r om til sit modh*e*rs morgho*n*gaffuo br*e*ff som hans fadh*e*r haffde giffuit he*n*ne th*ä*r oppa, Tha ladhe rikens radh h*er* thur*e* fore th*ät* han skulle ladha th*ät* br*e*ff for*e* koma neste tingh äpth*e*r sancte valb*urgis* dagh oppa tingith j th*ät* häredh som reuelstede ligg*er* vti Ok all the andra godz for vtha*n* saa ma*n*gh som th*ät* morgho*n*gaffua br*e*ff ludh*e*r oppa the*m* skullo vij | skipta i*n*nan vj vughur 14 v.
äpth*e*r domen war giffwin

thy talade h*er* thur*e* til mik om syndaghe*n* th*ä*r näst äpth*e*r som var pa sancti pauli dagh conuersionis ok beger*e*de th*ät* iak ville latha bestaa om th*ät* skipte till sancti iohannis dagh om mitzsomor th*ä*r näst äpth*e*r tha ville han skipthe m*edh* mik ok sadhe han th*ät* han ville ok tha ladha th*ät* morghongaffuo br*e*ff pa reuelstede for*e* koma holk*i*t tog ey skedde, hwerken kom br*e*ffu*i*t for*e* paa ti*n*git som dö*m*pt wart ok ey häll*i*r fik iak skipta pa the andra godz om mitzsomor som han wellkorodhe sik

xxii[m capitulum]

Jtem som h*er* twr*e* sigh*e*r om sin modh[e]rs morgho*n*gaffuo tha mener iak ath ha*n* ka*n* engen morgho*n*gaffuo vi*n*na m*edh* rätto paa ha*n*s modh*e*rs vägna äpth*e*r thy som rikins raadh dömde mik för rätta j watzstena freedagh*e*n näst för sancti pauli dagh conuersionis om min hust*ru* modh*e*rmodh*e*rs

morgho*n* gaffuo saa at iak ku*n*ne engha morgho*n* gaffuo vi*n*ne m*edh* retta pa he*n*nes väghna om he*n*ne bryllöp haffde vareth j danmark m*edh* h*er* twr*e* steenss*on* vtha*n* iak ku*n*ne bewiset th*ät* h*er* thur*e* stenss*on* haffde giffuit he*n*ne morghon gaffuor paa retta*n* hindh*er*dagh ok m*edh* fulle fasto thy ath laghen förbiwdha j gifftebalke*n* capitulis ix et xvij th*ät* ma*n* maa ey giffua morghon gaffuo wtha*n* paa retta*n* hindh*er* dagh ok m*edh* fulle fasto ok haffu*er* th*ät* all tidh wa*r*it r*e*th och sidh*er*likth j swe*r*ike oc hwat hell*ir* ma*n* haffu*ir* giffuit meer äll*er* mi*n*ne till morghongaffuo tha haffu*er* ma*n* io giffuit then pa retta*n* hindh*er*dagh ok at xij standa till fasto ath försc*r*iffne morgho*n*gaffuo ok th*e*n trättonde som förmeler ok hopos mik äpth*er* laghen ok äpth*er* thy som rikens raadh sade mik for retta pa mi*n*a hust*ru* modh*er* modh*er*s vägna th*ät* h*er* twr*e* thurs*son* ka*n* enge*n* morgho*n*gaffuor vi*n*na pa sina modh*er*s vägna for thy hans fadh*er* giordhe sit bryllöp j köpma*n*na haffn m*edh* hans modh*er* ok gaff ha*n* th*är* enghe*n* morgho*n* gaffuor, som morgho*n*gaffuo b*r*effuet seelff wtwiser ath th*ät* var giffuet j krakarwm sidha*n* ha*n* fördhe he*n*ne till swe*r*ikes ok word th*är* ey häll*er* fasto till äpth*er* laghen som ma*n* maa ok förstanda j sama b*r*eff

xxiii[m capitulum]

jtem sigh*er* h*er* gregers bänktss*on* th*ät* ha*n* war j köpma*n*na haffn pa th*e*n tid h*er* thur*e* stensons bryllöp war ok ath th*är* warth talat om he*n*nes morgho*n*gaffuo pa a*n*na*n* bryllöps dagh Ok for ma*n*g rikens ärende skuldh som th*är* tha pa färdhe

varo vart th*är* enghe*n* endhe pa giort causa h*är* til är swarande at än tog at th*ät* wart talad tha bindh*er* th*är* enkte m*edh* retta wtha*n* th*är* wart giort en full ende pa som laghe*n* wtwisa ok ware th*ät* en saa ath ku*n*ne th*ät* nakat bindha tha är th*är* ekke wtha*n* all eneste h*er* gregers benktso*n*s vitne ok fintz j laghen ath ens ma*n*tz vitne är so*m* enktet

xxiiij[^{m} capitulum]

jtem ku*n*ne h*er* twr*e* än vi*n*na the morgho*n*gaffuor tha bordhe min hust*ru* modh*er* modh*er*s morgho*n* gaffuor at vära saa godh som hans modh*er*s som th*ät* wttrykk*is* i gifftebalke*n* capitulo xviij Vare saa gildh en giffthe til sin morgha*n*gaffuo | som a*n*nan vtha*n* the morgho*n*gaffuo är giffuin j 15 r. fasto iordh godz, Än iak mener äpth*er* then doom som rikens radh haffu*er* sagdh pa mi*n*a hust*ru* modh*er* modh*er*s morghongaffuo ok som laghe*n* wtwisar tha bliffu*er* min hust*ru* modh*er*modh*er* gild til sin morghongaffuo äpth*er* th*ät* ath he*n*nes bryllöp war j swer*i*k Ok h*er* thur*es* modh*er* ka*n* m*edh* retta enga morgho*n*gaffuo vi*n*na m*edh* he*n*nes bryllöp war j danmark ok h*er* thur*e* stenss*on* gaff he*n*ne enghe*n* morgho*n*gaffuo paa retta*n* hindh*er* dagh m*edh* fulla fasto so*m* laghe*n* wtwisar

xxv[^{m} capitulum]

Jtem sigh*er* h*er* thur*e* th*ät* ha*n* haffu*er* forwaringh j reuelstedhe för ij^{M} m*a*rk som var hans modh*er*s m*edh* gaffuor ok ath h*er* thur*e* stenss*on* gaff hans modh*er* alla the lösör*e* som var*e* j rewelstedhe for sin tridhingh j saa matto ath ho*n* skulle

behalla them fry ok skulle enktet betala aff theres geldh, som thät förrördhe morgon gaffuo breff ok thär om ludher hulkit alt är moot laghen ok haffuer thät aldrig nakan tiidh hwarken för äller sidhan weret besport thät naghan god quinna är swa dana forwarning giord y swerige for sina medhgaffuo serdelis j lösöre for then skuld haffde frw margrete fört M mark in j her twre stensons boo mot hwar then mark her thure atte Tha kunne hon all likowäll ey mere haffua ärfft thär aff j geen än en tridhing aff beggias there lösöre ok betale saa j gelden som hon tok j lösören än the saa til räkkia äpther thy som thät ytherlighin wttrykkis j giffte balken xv capitulo oc är thät badhe om the lösöre som her twre talar om ok then medhgaffuo en wtlentzker rät om huilkit hwar konung j swerige er plictik at swäria thät the skule aldrig städhia nakan wtlänsk rät ath draghas jn j rikit Haffde thät än warith rät äller sidherligt thät her twre steensson matte swa haffua giffuit the lösöre bort Tha haffde honom io bort till foren at haffua skipt sina barna mödherne wt fra sik hwilkit han ey giordhe Thy begere iak äpther laghen ath rewelstedhe ok the godz som thär til liggia kome til skiptis ok ath her thure före the lösöre in y geen medh sin edh som laghen vtwisa som hans modher fik j rewelstede ok tage sidhan thär aff sa mykit som hans modher är thär vti medh rette till fallen

xxvi[m capitulum]

jtem om then dom som her thure sigher ath honom dömdis rewelstede tiill för sine modhers

morgho*n*gaffua o[k] för ij^{M} mark he*n*nes m*edh* gifth etc tha hende th*ät* sik pa sancti botolphi affthon anno etc lxj° th*ät* h*er* thur*e* sände bodh till mik j stokholm ath iak skulle möta hono*m* i *gra*brödhra klost*re* Ok tha iak tith kom Tha waro th*ä*r til same*n* biscop kädil j ly*n*köpu*n*gh som är h*er* thu-r*e*s modh*er* systh*er*s*on* biscop sigge j stre*n*genes h*er* erik nip*er*tz so*m* eght h*er* thur*e*s modh*er* systh*er* h*er* ioha*n* c*ri*stiernss*on* ok h*er* niels c*ri*stiernss*on* badhe h*er* thur*e*s brödhra h*er* are*n*d benktss*on* h*er* boo nielss*on* ok h*er* erik nielss*on* som alle tre ägha h*er* thur*e*s modh*er* systh*er* dotra ok noghra faa fler*e* aff rikens radh ok sadhe h*er* thur*e* th*ät* min h*er* kongen haffdhe skikket them til ath sitie räth mellom oss om the dela som mellom os äro Tha eskede iak pa th*ät* b*re*ff som rikins radh sadhe hono*m* för rätta j wadzstena om sancti pauli aff-thon conuersionis näst til foren th*ät* ha*n* skulle haffue lathet th*ät* for*e* koma om the morgho*n*gaffuo ok then m*edh* gifft j räwelstedhe som han sadhe ath hans fadh*er* haffde giffuit hans modh*er* *ok* h*er* thur*e* velkorde sik selff pa sama tidh th*ät* ha*n* ville latha th*ät* b*re*ff for*e* koma om sancti iohannis dagh at midsomor | th*ä*r näst äffth*er* Ok om sancti bot- 15 v.
olphi apthon tha wi skulle vara till retta sama*n* ok iak eskede pa th*ät* sama morgho*n*gaffuo b*re*ff ok medgaffuo b*re*ff som bade rikins radh haffde till for*e*n lagth hono*m* for*e* ok han sälff velkorde sik th*ät* ha*n* skulle haffua latet th*ät* for*e* koma tha sade ha*n* nw ath b*re*ffuit war borto ok sadhe ha*n* th*ät* kong karl skulle fanget th*ät* j rewelstedhe tha ha*n* anamade rewelstedhe pa the*n* tidh h*er* thur*e*

foor här vtaff rikit ok til danmark ok sadhe ha*n* th*ät* ha*n* aldrig fikket j värie sidha*n* ha*n* kom här vt aff rikit ok satte iak th*ät* j retten om hono*m* bordhe latha th*ät* b*re*ff fore koma äll*er* ok forrettet th*ät* ath ha*n* ey haffde th*ät* j värie äll*er* viste hwar th*ät* var*e* Thär m*edh* wiiste the os aff ok tha wi koma för retten j gen tha dömde the enktet om th*ät* b*re*ff som wi varo vtwiste pa en the sadhe th*ät* h*er* twr*e* skulle sweriet selff tolfte ath rewelstede ok sa mangh godz som han villde th*ä*r till nä*m*pne war hans modh*er* vtlakt för en svm päni*n*ga sa stoor som ha*n* ville nä*m*pna för sin modh*er* morgho*n*gaffua ok for the tw thusand mark för hans modh*er*s m*edh* gaffue ok at h*er* thur*e* skulle th*ä*r wt uffuer enktet vere plictik till at lathe th*ät* b*re*ff for*e* koma som rikins radh hadhe til foren j vastena dömt hono*m* til ok han selff velkorde sik ath lathe th*ät* for*e* koma som för sc*ri*ffuet staar jtem sade iak pa th*e*n sama tidh at wii vordhe vtwiiste at atskilies om h*er* twr*e* var plictogh at lathe th*ät* morgho*n*gaffua b*re*ff for*e* koma ok om enghe andra ärende, Haffde iak vist th*ät* the vilde haffua dömt om rewelstede äll*er* the godz th*ä*r till liggie tha hade iak myk*i*t a*n*nat hafft at sighie th*ä*r vtj Tha swarade h*er* e*r*ik nip*er*tz th*ät* iak skulle lathe mik nöghia m*edh* hwat the sagdho

xxvii[m capitulum]

jtem a*n*nen dagh*e*n th*ä*r näst äpth*er* som war pa sancti botolfi dagh sende h*er* thur*e* mik budh th*ät* iak skulle koma till hono*m* pa kirkie gardh*e*n j stokholm holk*i*t iak ok saa giorde ok tha iak tith

kom tha bödh han sik til at gaa th*e*n eedh ok begerede ath iak skulle staffua hono*m* edh*e*n Ok en togh ath th*e*n reth wort mik fvnne*n* for*e* mot laghen ok swe*r*ikes ret ok sidvenie tha ville iak ey pa th*e*n tidh haffue straffuet th*ät* om ha*n* ville tha haffue sworit at rewelstede ok the godz th*ä*r vndh*e*r liggie war hans modh*e*r rettelige äpth*e*r swe*r*ikis lag ok sidwänie giffuet ok beb*re*ffuet ok wtlagth badhe for*e* morgho*n*gaffuo ok m*edh* giffth ok theslikis the lösör*e* j rewelstede som forsc*ri*ffuit staar ath the waro ok hans modh*e*r laglika giffue*n* ok äpth*e*r th*ät* at han ville ekke swäria ath th*ät* war laglika giort tha ville iak hwerke*n* staffua hono*m* th*e*n edh äll*e*r anama han aff hono*m* thy mik hopos ath min hust*ru* bör th*ät* ey ath vngälla th*ät* h*er* thur*es* modh*e*r äll*e*r han sälff haffua th*ät* oolaglika fang*i*t ok hafft y ther*es* wärie som th*ät* staar j forsta capitel j jordha balke*n* ath alth th*ät* oolaglika är fangit th*ät* är som oofangit ee til thes wrmy*n*nes häffdh oppa komb*er* ok ath alth laglikit stande ok oolaglikt ath*e*rgange th*ät* ma man merkia j saadan matto om nakar man hadhe nakath godz j werie som bewislikt var*e* ath hans äll*e*r hans foräldra hadhe oorettelika fangit ok när naghen man taladhe th*ä*r oppa skulle th*ät* tha ekke a*n*norledis ransakis j lagh*e*n hwat häll*e*r ha*n* haffde fangit th*ät* m*edh* rette äll*e*r m*edh* oorette en ath the*n* som godzet hadhe skulle ekke wtha*n* saa släth ath swerie ath hans föräldra äll*e*r han haffde fangit th*ät* ok skulle | ekke vara plictok till ath swerie ath th*ät* 16 r. war theres äll*e*r hans rätfangna godz Tha war*e* th*ät* alth like myk*i*t hwat häll*e*r han haffde th*ät*

m*edh* rette äll*er* m*edh* oorette etc Ok tha behöffde ma*n* ynghe*n* lagh när man skulle ekke niwta rette*n* än hulkin som mest ku*n*ne taghe ha*n* haffde tha besta retten

jtem oppa then tidh iak ville ekke stawa h*er* twr*e* th*e*n edh äll*er* anama th*e*n aff hono*m* pa kirkio gardhe*n* som for*scriff*uit staar tha gik h*er* twr*e* pa slottet för min h*err*ä konge*n* ok sadhe th*ät* rikins radh hadhe sagth hono*m* en rät for*e* ath ha*n* skulle göra mik en edh ok iak ville ekke anama th*en* aff hono*m* tha badh min h*err*a hono*m* th*ät* ha*n* skulle göra th*e*n edh som hono*m* war for*e* sagth tha badh iak ok manadhe min h*err*a kongen för wars h*err*a hardha död skuldh ok för the edha som ha*n* hadhe sworit alla sins rikis inbyggiara th*ät* ha*n* skulle hwa*r*iom helpa til rätta ok manade iak hono*m* som iak aldra yth*e*rst ku*n*ne ok mik togh enghe*n* a*n*nar rät vidh*e*rfors en h*er* thur*e* bödh mik än tha th*ät* iak skulle staffua hono*m* edhe*n* hwilk*i*t iak ok saa giordhe ok staffuadhe hono*m* edhe*n* saa th*ät* han skulle swerie th*ät* rewelstedhe m*edh* saa myk*i*t godz so*m* ha*n* th*ä*r til ville nä*m*pna war hans modh*er* laglika giffuith till morgho*n* gaffua ok laglika wt-lagdh for he*n*nes m*edh*giffth ok thes likes alle the lösör*e* som j rewelstade waro waro hans modh*er* laglika giffne tha sadhe h*er* twr*e* th*ät* ha*n* ville ekke swe*r*ie ath th*ät* war laglika giort ok th*ä*r m*edh* ladhe iak helghodomana fraa mik ok ville ey anama th*e*n edh, sidha*n* gik ha*n* alth likowäll edh*e*n ekke vtha*n* selff elloffthe ath ha*n* haffde rewelstedhe ok the godz etc för sina modh*er*s morgho*n* gaffua ok m*edh* giffth än ekke ville han swärie ath ha*n* hadhe th*ät* m*edh*

rätta ok pa th*en* tidh ha*n* hade swor*i*t th*en* edh tha took ha*n* fram th*ät* hans mod*er*s morgho*n* gaffua b*re*ff som ha*n* hadhe til for*e*n forsworit ok sadhe th*ät* kong karl skulle th*ät* haffua, ok sadhe ha*n* tha, h*är* är nu th*ät* morgho*n* gaffua b*re*ff iak ville ekke the for*e*n latha th*ät* til syna

xxviij[m capitulum]

jtem haffu*er* h*er* thur*e* eth domb*re*ff aff thöm som the*n*ne doom gaff ludand*is* bland fle*re* ärende ath them vith*er*ligt är ok the vtower waro pa th*en* tiidh h*er* twr*e* thur*esson* gik then edh m*edh* xij riddara ok swena som the fu*n*no hono*m* for*e* ok sta there*s* na*m*ffn som th*en* edh m*edh* hono*m* gingo nempde j th*ät* sama domb*re*ff ok är h*er* gregers mattssons namffn sc*ri*ffuet bland the älloffuo som th*en* edh skullo haffua gang*i*t m*edh* h*er* thur*e* ok h*er* greghers matssons insig*le* hängh*er* för th*ät* sama domb*re*ff ok vitner ath ha*n* skulle haffua väret j th*en* sama edh m*edh* tha haffu*er* for*nämp*de h*er* greg*ers* sidh*en* varit badhe för hoffmästaren h*er* e*r*ik axol ok för h*er* gotzstaff karlss*on* lagma*n* j opland ok ma*n*ga fle*re* godha män ok soreth ath ha*n* aldrik war j th*en* edh m*edh* h*er* thur*e* än han sigh*er* th*ät* ha*n* sände h*er* thur*e* sit insigle j godha troo ath han skulle besigle th*ät* domb*re*ff th*är* m*edh* thy ha*n* var en aff thöm som satho för doom j th*en* saak ok j th*en* sama troo tha besiglde ha*n* b*re*ffuet m*edh* ha*n*s insigle saa ludhand*is* th*ät* ha*n* war j edhe*n* m*edh* h*er* thur*e* hulk*i*t ey saa är j sa*n*nindene Thy ka*n* hwar godh man wäl märkia om th*ät* b*re*ff är skälighe wt giffuet äll*er* ok om th*en*

edh borde at bliffue viidh makt äpth*e*r th*ät* at h*er* thur*e* gik ekke th*e*n edh selff tolffthe som hono*m* war for fu*n*nen än togh ath th*ät* war fu*n*net moot laghe*n*

16 v. jtem sighia nag*ra* aff thöm som dome*n* sathe th*ät* k[ongen] bör ykke at ransaka sith radz dome oc at the som j k[ongens] radh är*e* bör ykke at swerie om the sake som the döma om Tha är th*ät* io reth ok openba*ra* at all skotzmaal wiise in til konge*n* ok inga skotzmaal wisä fra hon*o*m ok ma ok bör k[ongen] letha sa*n*nend om all ärende so*m* th*ät* wt trykkis j tingmala balke*n* xxxij et xxxix capitulis ok fintz th*ät* ingen stadh j laghe*n* at k[ongens] nä*m*pd är meer vnd*e*n tagh*e*n at swe*r*ie om the ärende som the döma än andra ne*m*pde ok fintz th*ät* ykke häll*er* y the articulis som k[ongens] radh bör ath swe*r*ie ath the är*e* yth*er*meer forplictoth viidh sin edh ath sithia nagh*e*n doom än andra gode men hwem k[ongen] skikker th*ä*r till

xxix[m capitulum]

jtem vill nagh*er* sighia th*ät* iak haffu*er* försumet mi*n* rät y thy at iak ykke st*ra*x sköt mik fraa riki*n*s radh ok in til my*n* h*er*ra hwilk*i*t mik hopes ath my*n* räth är j inghen mathe th*ä*r vti forsumet äpth*er* thy ath iak sköt th*ät* för my*n* h*er*ra k[ongen] badhe för än the sworo som för rätta satho ok för än h*er* thur*e* gik th*e*n edh ok sundh*er*like äpth*er* the för ordh som iak hadhe för min h*er*ra om somoren näst till foren j hielmstadha pa th*e*n tidh han lot stä*m*pna mik till arboa om xx dag iwla för hans radh tha sadhe iak th*ät* iak

ville gerna mödha mik thär äpther hans beger en iak ville engeledis latha mik fra hans eghin rät äller giffue mik j retta medh her twre vthan han sathe thär selff wtoffuer för thy han haffuer taghet mik all min iordhabreff scriffthen ok rekenskap fraa som iak skulle tala til her thure medh ok swara honom En togh ville her thure haffua sworit thät reuelstedhe ok the godz thär till liggia ok the lösöra j rävelstedhe hadhe waret hans modher laglika ok rättelika giffne tha hadhe iak ey tänkt ath skotet thät ythermeer

xxx[m capitulum]

jtem thät är min nadige herre witherligt ok manghe godhe män badhe j rikens radh ok andra hurw her thure haffuer optha stempth mik fraa en herra dagh ok till then annan badhe wt rikes thätta alth är moot laghen ok thes likes inrikes ok hopos mik thät han ynghen skäligh skylningh skal kunne haffua till mik wthan allt thät oomak kost täringh ok vidhervilia som han haffuer giort mik ok än gör mik thät gör han för then skuldh han weeth min stora fatigdom ok mener ath han will io trengie mik til skipthe thät iak skulle wara gladh ath iak kunne fanga nakat y gen saa mykit som honom tekthis at vnne mik aff thät arff som han haffuer mik twa reser vellelighe fraa taghet ok at iak skulle wt offuer giffue then stora skadha waldh ok smaaheeth som han mik giort haff[uer] badhe mot laghen ok k[ongens] dom som iak thär pa fangit hadhe hwlkin doom her thure sadhe at k[ongh] karll hadhe villelige ok oorättelige dömpt

ok th*ä*r for*e* befelte min h*er* kong c*ri*stiern hans radh th*ät* the skullo rantzsaka om th*e*n doom war skälige giffue*n* äll*e*r ey hwilk*i*t the ok swa giordho j wastena fredaghen näst for*e* sancti pauli dagh conuersionis ok dömde mik sama led*is* som k[ong] k[arl] dömde mik till foren ok xij riddara ok swena j en konu*n*gs näpmd y saa matho haffu*er* h*er* thur*e* en nw en stoor deel aff th*ät* arff i*n*ne m*edh* sik badhe m*edh* wald ok välde Ok haffu*er* th*ä*r ey m*edh* retta th*ä*r vthj vtha*n* en attanda deel jak ka*n* hwarke*n*
17 r. niwta lagh äll*e*r dome th*ät* iak ka*n* faa mi*n* hust*rus*|j mina haffua*n*de wärie y geen än ha*n* vill io trängia mik till ath iak skall kräffuia skipte m*edh* aff hono*m* holk*i*t iak haffu*er* all tidh bodhet mik til at vilie sätia th*ät* y rette om mik bör th*ät* arff y my*n* fry haffue*n*de werie y geen ok th*e*n opbyrdh so*m* ha*n* th*ä*r wt aff op burith haffu*er* ok theslikis the wald ok wälde at förböt*is* so*m* ha*n* mik ma*n*gfallelika giorth haffu*er* ok thale mik sidh*e*n till om hans arffue deell äll*e*r a*n*nat hwat ha*n* haffu*er* mik at skulla thy iak haffu*er* ey hörth th*ät* nagh*e*r man ka*n* forbäthra sin räth m*edh* nagha*n* agrip äll*e*r valdz gierni*n*ga

xxxi[m capitulum]

jtem begerer iak ath vitha om iak maa lösa mi*n*a hust*ru* ettaleffve in m*edh* saa dana värdöra som lagh*e*n wtwisa j iordha balke*n* capitulo ix° ok hwer iak skall lathe th*e*n betalni*n*g in ath koma ok om h*er* t[ure] t[uresson] vill ey aname fä äll*e*r förganglig värdör*e* om th*ät* bör at bliffue min skadhe äll*e*r ey

xxxii[m capitulum]

jtem äpth*er* th*ät* at th*e*n ärffue deel som h*er* thur*e* hadhe köpt aff th*e*n andra syndh*er*kull är h*er* thur*e* fraa sakt tha mener ha*n* nw at ha*n* skal haffua twe delin j then fierdu*ng* aff th*ät* arff för thy han är h*er* e*r*ik twr*e*ssons brodh*er* pa fädh*er*net ok the andra ära alle h*er* e*r*ik t[uressons] syst*ra* dotter pa mödh*er*net för th*e*n skuld är merkiandhe ath th*e*n ene h*er* e*r*iks systh*er* pa mödh*er*net heet f*ru* kat*er*ina ok aff henne föddis f*ru* birgitta h*er* ärengisel nielss*ons* hust*ru* Ok th*e*n a*n*nan heet f*ru* c*ri*stina aff skerne ok aff he*n*ne föddis iiij döttre tha bör io the twa systhra saa myk*i*t ath ärffue so*m* en brodh*er* ok är th*ät* yth*er*ligha*re* offu*er* vegh*e*nde hwor for*e* h*er* thur*e* skulle ärffua twa dela j ther*e* mödh*er*nes etteleffue ok the badha systhra ey vtha*n* tridhie delin j hans fädh*er*nes eette leffua hwat heller godhe men ku*n*na merkia ath slikth ärffue kwll som kull äll*er* fädh*er*nes frändh*er* taghe fädh*er*ne ok mödh*er*nis frändh*er* mödh*er*ne Th*ät* lath*er* iak till gudh ok rätten

xxxiij[m capitulum]

jtem sidh*e*n h*er* thur*e* haffde gang*i*t th*e*n edh som forsc*ri*ffuet staar tha war iak opta för myn h*er* konge*n* badh ok manadhe honu*m* openba*re* ok yth*er*likt för wars h*er*ra dödh skuldh ok for*e* the sto*ra* edhe han hadhe sworet syne rikis inbygg*era* th*ät* ha*n* skulle hielpa ok fly hwar man ret th*ät* ha*n* ville verdiges at hielpa mik til retta m*edh* h*er* thur*e* tha skikkade min h*e*rre th*ä*r till

erkebiscopen h*er* e*r*ik axoll h*er* götzstaff karlss*on* ok h*er* magnus green till ath the skullo skelias at m*edh* retta ok tha vii komo till saman for them j kongens mak pa stokholm tha fik iak enge*n* a*n*nan ret än h*er* thur*e* förhastade sik ath*er* j gen th*är* pa mik ok beropthe mik th*är* saara th*är* m*edh* gik ärkebiscope*n* ok and*r*e godhe men borth ok mik vidh*er*fors th*är* enge*n* rät, sidh*e*n iak förna*m* ath mik ku*n*ne enghe*n* ret vidh*er* faras tha badh iak min h*er* konge*n* om th*ät* han ville v*er*dug*is* at giffue mik sit opne b*r*eff th*ät* iak hadhe saa yth*er*like förfulleget th*ät* ok bud*i*t mik til retta, th*är* for*e* gaff ha*n* mik et op*i*t b*r*eff m*edh* hengia*n*de insig*le* ludhende ordh fraa ordh allo ledis som här äpth*er* sc*r*iffuit staar

17 v. Wy c*r*istiern m*edh* gudz nadh swerikis danmarks norig*is* vendes ok gota konu*n*g h*er*tog i slätzwik greffue j holsten stormer, oldenborg, ok delmenhorst göru*m* veth*er*likth th*ät* h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* war älskelik man ok tiener*e* haff[uer] kärth för oss ath h*er* thur*e* thur*e*ss*on* haffu*er* hono*m* fraan taghet ok väldelika förhall*er* all th*e*n ärffuedell som hans hust*ru* är m*edh* retta till fallit äpth*er* he*n*nes modh*er* brodh*er* h*er* erik thuress*on* gudh hans siel nadhe hulken forsc*r*iffne ärffue dell förne*mp*de h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* sigh*er* at hono*m* är thuo reser till dömpt ok ath h*er* thur*e* thur*e*ss*on* vill ey hellir stedhie hono*m* ret skipthe j reuelstedhe ok the godz th*är* vndh*er* liggia huilke h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* sigh*er* ath hans hust*ru* modh*er*s ok h*er* e*r*ik thur*e*ss*ons* retta fädh*er*ne war theslikes haffu*er* han ok beräth för oss th*ät* h*er* thur*e* thur*e*ss*on* vill trängia sik in m*edh*

h*er* ab*ra*am brodh*er*sons ärwinge j all hans gotz m*edh* eth breff som ko*n*g e*r*ik hade wtgiffuit ludhande th*ät* ha*n* hade giffuit h*er* t[ure] steenss*on* ok hans hust*ru* fru b*ir*gitta h*er* ab*ra*hams dotth*er* all the godz som hono*m* waro m*edh* retto till falna j swe*r*ike äpth*er* for*nemp*de här ab*ra*ha*m* mot huilko for*scriff*ne b*r*eff wi ladho*m* h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* fore j fiordh naghra dagha för laurencii j halmstede th*ät* ha*n* skulle i*nn*a*n* nat ok aar th*är* äpth*er* lata koma sin bewisni*n*g fore th*är* om ok haffu*er* h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* beret för os om ma[n]gh and*ra* ärende som hono*m* ok h*er* thur*e* thur*esson* är j mello*m* om hulk*it* ha*n* badh ok yth*er*like begerde aff oss th*ät* wi villo*m* hielpa hono*m* till retta ok äpth*er* th*ät* at vort älskelika radh for wor ok vor rikis m*er*kelika ärende skuld ku*n*ne ey nw här när oss till same*n* bliffue saa lenge th*ät* wi mattom the ärende mello*m* them m*edh* rettha atskilia th*är* for*e* haffwom wi sakt h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* th*ät* ha*n* maa ok skal bliffue oforsymeth j all sin reth bade om thesse for*scriff*ne ok all a*n*nor ärende som äru mello*m* for*nemp*de h*er* e*r*ik e*r*ikss*on* ok h*er* thur*e* thur*esson* in till thes wi framdel*is* m*edh* wart älskelika radh ku*n*no*m* haffua tiidh läglikheet til for*nemp*de ärende oc m*edh* retta at atskilia Datum in castro nostro stokholmensi crastino beate marie magdalene nostro sub regali secreto presentibus appenso anno domini etc lxj°

xxxiiij[m capitulum]

jtem anno etc lxii om sancti kalixti dagh paa th*en* tidh h*er* twr*e* redh till danmark tha skipte h*er*

thur*e* m*edh* mik ok fik iak tha nagh*er* gotz j mith skipte aff th*ät* sama arff äpth*er* h*er* *e*rik thur*esson* än togh ath th*ät* war ey när saa myk*i*t som iak m*edh* retto borde haffua ok th*ä*r for*e* war iak paa radstuffwn j kalmarna mandaghen näst for*e* sancti martini dagh anno etc lxiij ok ku*n*giordet för borghamesta*ra* ok radhet th*ä*r h*er* thur*e*s fooghot pädh*er* iönss*on* närwere*ndis* war ath mik brast myk*i*t j th*ät* aff ty som mik borde ath haffua paa mina hust*rus* vägna äpth*er* h*er* *e*rik thur*esson* ok gaff iak th*ä*r lasth ok kära oppa i*nna*n nat ok aar äpth*er* th*e*n tidh h*er* thur*e* thur*esson* giorde th*ät* skipte m*edh* mik

jtem ville nw h*er* thur*e* sighie ath iak haffde ekke löst th*e*n ärffue deel in i*nna*n nat ok aar 18 r. äpth*er* wi haffdom skipth som ha*n* köpte aff | th*e*n and*ra* syndh*er* kull tha är th*ä*r till swarande ath the gotz ära ekke än wth lagda ok ma*n* weeth ekke huilke the ära Ok doomb*re*ffuet som th*ä*r pa är giffuit mell*a*n oss ludh*er* ath iak skall lösa thön i*nna*n nat ok aar äpth*er* th*ät* ath man weet huilke the gotz era so*m* pa the*ra* deel komb*ir* ok äpth*er* th*ät* ath the wordhe ära äpth*er* siex mietz ma*n*na ordh tree paa hwar sidha

xxxv[m capitulum]

Jtem pa th*e*n tijd h*er* twr*e* böriade at leggia the godz so*m* jak fik pa mi*n* hust*ru* del tha wille jak icke wndh*er*wi*n*ne mik at skipte eller anama naghat aff te godz for en h*er* twr*e* welkor*e*de sik at kw*n*ne th*ät* nagh*e*n tijd for r*e*tte fi*n*ness th*ät* jak icke haffde fwlt pa mi*n* hust*rus* weygna tha wille ha*n* altid fwlle th*ät* wp huat th*ä*r briste wtj th*ä*r

war tha nerwara*n*d*is* h*er* Götstaff karlss*on* oc h*er* Magh*n*uss Gr*e*n, oc er merke*n*de th*ät* iak haffde pa th*e*n tiid enge jorde sc*r*effth*er* oc wiste jngh*e*n leglighet wth*e*n so*m* h*er* twr*e* haffde self lath*et* sc*ri*ffue

xxxvi[^{m} capitulum]

jtem er mik ber*et* th*ät* h*er* twr*e* sigh*er* at ha*n* wil riffue wp th*ät* skipte j gen for th*e*n skul so*m* h*er* twr*e* sigh*er* at th*ät* godz skulle war*e* betr*e* aff le[g]lighet th*ät* jak fik pa mi*n* del en ha*n* fik pa sin deel, tha er th*ät* h*er* Göstaff karlss*on* oc h*er* magh*n*uss gr*e*n wetherligt at the godz wordne sc*r*effne pa twa sc*r*effth*er* the*m* looth h*er* twr*e* sielff sc*ri*ffue oc kastade wi om korit m*edh* en terni*n*g oc h*er* twr*e* wan korid oc tog th*e*n sc*r*efft hono*m* tekt*is* oc jak behölt th*e*n a*n*nan

xxxvii[^{m} capitulum]

jtem nar swa ka*n* ske th*ät* vi kome til ith lagha skipte, tha bör mik pa mi*n* hust*ru*ss weygna at leggia hono*m* sin atte*n*dedeel wth j wmegh*er*, oc mi*n* hust*ru* bör at haffua sine tweedele j bolbyno*m* om swa til r*e*ckh*er* j alle h*er* e*r*icx twr*e*s*ons* gotz

Capitulum xxxviij

jtem sigh*er* h*er* twr*e* th*ät* h*er* Abram haffw*er* forb*ru*tid sit godtz, hwilk*i*t alrig skal bewisess ell*er* nagha*n* tiid j sa*n*nind befi*n*nas, oc th*ä*r oppa at huar god ma*n* ma teess yth*er*m*er*e wete sa*n*ni*n*d th*ä*r om, tha er m*er*ke*n*de at for en h*er* Abra*m* for aff stad til syndh*er*borg m*edh* konu*n*g E*r*ic tha

antwardade ha*n* slotz lagh*e*n pa wardb*er*g oc alle the slot ha*n* haffde til drötni*n*g marga*retis* hand om hono*m* for stackot worde, oc tha h*e*r ab*ra*m war död tha ko*m* drötni*n*g Marg*i*t til wardb*er*g oc
18 v. | ladhe ho*n* tha f*ru* Cecilie h*e*r ab*ra*ms eth*e*rleue wt for sith skipte en stor selfnap, xij selfstope, xij selfskale, twse*n*de swar*e* edw*erdis* nobele oc tu hu*n*dr*e*de lödog m*ar*k j stral oc griip oc jempt swa myk*e*t j alle matto ladhe ho*n* til f*ru* birg*i*tto h*e*r Ab*ra*ms dotth*e*rss deel oc antwardade th*ät* h*e*r brodh*er* swenss*on*s fadh*er* oc e*r*ic pedh*e*rssons fadh*er* at the skulle antwarda th*ät* h*e*r twr*e* stens*on* thy at h*e*r twr*e* stens*on* ell*e*r ha*n*ss hust*ru* f*ru* birg*i*t war icke tha ner wara*ndis*, Oc nagh*e*n stwnd th*ä*r effth*er* ko*m* h*e*r twr*e* stenss*on* til drötni*n*g margar*e*te tha sadhe hon til hono*m* th*ät* ho*n* haffde antwardh*et* the forsc*ri*ffne twa th*e*n forrörde sw*m*ma oc sporde om ha*n* wille anama thet tha swarade ha*n* at ha*n* wille wel anamat om th*ä*r wille fölghie me*re* med thy hono*m* tickte th*ät* hono*m* war icke fwllelige r*e*th skypte skedt, Haffde h*e*r ab*ra*m forbrutit sit godz so*m* h*e*r twr*e* segh*e*r tha haffde icke drötni*n*g margh*i*t lagt hono*m* wt swa stor sw*m*me for sin hwst*ru*ss lösör*e* effth*e*r sin fadh*e*r oc er th*ät* wel bewislig*i*t m*ed* ma*n*ga köstelige ti*n*g so*m* mi*n* hwst*ru* modh*e*r oc h*e*r e*r*ic twr*eson* erffde ell*e*rss effth*er* the*re*s modh*e*r aff h*e*r Ab*ra*mss til r*e*dhe th*etta* haffw*er* f*ru* Cecelia selff ber*e*t mik om th*ät* skipte so*m* drötni*n*g Marg*i*t giorde mello*m* he*n*ne oc h*e*r twr*e* stens*on* pa si*n* hust*ru*ss veyg*na*

jtem pa th*e*n tiid k[onung] e*r*ic lot hugga h*e*r Ab*ra*mss hwd aff tha anamade h*e*r twr*e* stens*on*

bade skep oc godz, oc alt th*ät* ha*n* haffde m*ed* sik, oc k[onung] e*r*ic bewar*e*de sig int*et* th*är* m*ed* ell*er* a*n*net ha*n*ss huarke*n* th*är* ell*er* a*n*nerstadz sa myk*i*t so*m* en peni*n*gx w*är*dh

---

Fortsättning.

(Efter Fasc. *C. 17.*)

Jtem Anno etc^ra^ lxx secundo tha rikissins rad 16 r.
waro h*är* forsampnade aff thesse iij rige tha talade iag til h*er* thur*e* for swe*ri*gis radh om the deelo som oss j mello*m* är och the stempdo oss tha bada in til stokholm om assumpcionis marie m*edh* all war br*e*ffe som wii willom pa badha sydor nywta och wngella m*edh*, Och tha iag tiid kom tha sende h*er* thur*e* Jon darr*e* oc ha*n*s sc*ri*ffue*re* tiidh m*edh* sith lukta br*e*ff Och ikke stod h*er* thur*e*s nampn ell*er* datu*m* th*ä*r vtj pa hwat tiid ell*er* stad th*ät* sc*ri*ffet waar Och haffde the m*edh* sigh nogra besiglda och obesiglda scrifft*er* Thy satte iag j r*e*tta for rikissins rad om jag waar oforswmad th*är* vtj th*ät* iag gaffwe migh j r*e*tta m*edh* jon darra vppa the br*e*ff och skrifft*er* tha sagde rikissins rad migh for r*e*tta at iag waar ey forwarad th*är* vtj om iag gaffwe migh j r*e*tta m*edh* hano*m* En the dömde migh all min jordabr*e*ff r*e*ke*n*skap och jordabögh*er* i geen aff h*er* thur*e* Och stempde oss hiit til calm*ar*na pa badha sydor til th*ät* möte om kanuti th*är* nestko*m*a*n*de som th*e*ras dombr*e*ff th*är* oppa giffuet yt*er*liga vtuisar

Jtem pa th*ä*t möte om kanuti Anno etc^{ra} lxxiij^{o}
16 v. talade iag h*ä*r for rikissins rad til h*e*r thur*e* | om for*scriff*na arff och om min br*e*ff och eskade th*ä*r vppa tha dömd*is* inthe mello*m* oss om for*scriff*na arff men the dömdo migh all min br*e*ff til sa at h*e*r thur*e* skulde antwarda migh them om xx^{de} dag jwla j arboga och stemde the oss tiid bada for r*e*tta om for*scriff*na arff som th*ä*t dombr*e*ff th*ä*r vppa giffu*et* och vtuisar Och dömde the all the goz efft*er* h*e*r e*r*ich tur*e*ss*on* j qwarstada til thess wii waro m*edh* r*e*tta atskilde

Jtem nogra daga th*ä*r efft*er* ath som iag war pa borgholm ner h*e*r steen stur*e* kom h*e*r thur*e* thur*e*ss*on* tiidh och sade til migh h*e*r Steen stwr*e* h*e*r Erich axelss*on* och Aruid trwlla begärande th*ä*t iag wille ana*m*ma the br*e*ff aff hano*m* j Stokholm om xj^{M} jomfrw dagh th*ä*r nest efft*er* Och sagde the pa hans ve*n*gna th*ä*t han betröst*er* sig ikke at kw*n*na föra the br*e*ff offu*er* landh Thy wille han vtan alla yt*er*mer*e* hielper*e*dhe antwarda migh th*e*m j stokholm och swara migh th*ä*r til r*e*tta om all ärende pa for*scriff*ne tiidh och samptykkte iag th*ä*t pa th*ä*n tiidh efft*er* th*e*ras radh Och foor til stokholm th*ä*r effter Och bleff th*ä*r aatta daga efft*er* martini Och sydan h*e*r thur*e* ikke kom tiid och iag fik ikke min br*e*ff som sagt warth tha kw*n*giorde iag th*ä*t for rikissins rad Och beuisade th*ä*t alt m*edh* Her Sten stwr*e* H*e*r Erich axilss*on* och Aruid trwlla som forsc*ri*ffed staar, Och rikissins rad dömde migh ta til at ana*m*ma alla the goz efft*er* h*e*r erich tur*e*ss*on* j mina haffwande weryo som the til for*e*nna haffde dömt j qwarstada Och the and*r*o goz

j vplanden som waro reuelstede och al the goz som her thure stensson min hustru moderfader haffde j vplandh dömdo the | j qwarstada til thess wy 17 r. warom thär om medh retta atskylde Och stempdo oss hiith til calmarna pa thätta möte om iohannis och skreff her thure til rikissins rad for thän skyl mauricius som hans dotter haffde skreff hanom til at han wille möta hanom i lykke aa Er thät laga forfal thät kwnna gode men wel merkya

Jtem torsdagen nest for visitacionis marie Anno etc^ra lxx quarto sende iag her thure til kragerwm Her Stens stures stempninga breff at han skulle komma hiit och swara migh til retta om mandagen thär nest effter och han ey kom

Jtem effter thät han ey kom om mandagen som forscriffet staar tha sende iagh hanom ather strax Rikissins radz opna stempninga breff at han skulle haffwa kommedh om odensdagen thär nest effter hulkyt han ey hellir giorde Och war badho sin vtan all lagha forfall Och skreff han rikissins rad til i geen at han kwnne ikke komma for thy hans baath laa här j Calmarna

Jtem komma wij for retta pa Calmarna j radstuffo tiisdagen nest effter kanwti tha loffade han at senda migh al min jordabreff j geen pa samma dagen och foruilkorade sigh at forfwnne iag nagoth thwiffuel thär vtj at the breff waro thär ikke all samman eller wille iag ikke fordraga hanom eden tha wille han ga migh thän edh sielff tolffte som hanom dömpth waar

Jtem fredagen thär nest effter war iag til orda 17 v. medh her thure pa radstuffwen och lagde all min

br*e*ff j r*e*tta for rikissins [radh] at nywta och wngella alt th*ät* reth är tha sagde h*e*r t[ure] t[uresson] at han haffde ey siin br*e*ff och beuisni*n*g th*är* ner sigh och badh at man wille w*n*na hanu*m* tiidh til mandag*e*n th*är* nesth tha wille han vtan alt hind*er* ko*m*ma th*är* for rikissins rad och göra och ana*m*ma alt th*ät* r*e*th är

18 r. [2]) Jtem Anno etc^ra^ lxxvi° sancti augustinj dagh wor jak til r*e*tthe m*edh* h*er* thwr*e* om mi*n* hust*ru*s mod*er* mod*er*s morge*n*gaffuo Oc thaled*e* the god*e* h*er*rer r*iksens* rad swa th*är* wdi pa bade sider om th*ät* *er*ende Tha gaff jak th*ät* pa h*e*r Sten stwr*e* h*e*r Jw*er* axelss*on* h*e*r Hans agess*on* och niels clausson Oc h*er* twr*e* gaff th*ät* pa h*er* eskil jsacss*on* h*e*r gr*e*gers matss*on* h*e*r thwr*e* jenss*on* oc h*e*r tord bonde The sagde oss swa ee mello*m* th*ät* wij schullo*m* nw stragx legge ow*er* hwr*e* meget pa ha*n*s oc ha*n*s bröd*e*rs deell ku*n*ne löpe j xl löd*ige* mark sölff, th*ät* schulle ha*n* giffue mik helffte*n* i*n*nen vi weg*er* oc helffte*n* scolle jak fordrage ha*nu*m th*är* m*edh* lathe wij oss pa bathe sid*er* atnöghe

Jtem thaled*e* h*er* twr*e* till mik om boo oc boscaps ti*n*gh so*m* h*er* *e*ric twr*e*ss*on* oc mi*n* höst*ru* fad*er* anamed*e* j kragerwm Aby oc a*n*nensted*is* Th*är* til sua*re*de jak At nar h*er* twr*e* förar jn so*m* lagen wdwiss swa meget som i räffuelsted bleff oc a*n*net som ha*n*s mod*er* oc ha*n* hawe fanget tha wil jak g*er*ne swar*e* pa mi*n* höst*ru* weg*n*e om swa meg*i*t som he*n*ne bör pa sin andeel wd at giffue

---

[2]) *Det följande med annan stil.*

Större varianter och tillägg.

(Efter Fasc. *C. 17.*)

Variant till cap. iv—vij.

lxx tercio[1]) 3 r.

Th*ätta* efft*erscriff*na är een deel aff th*ät* H*er* thur*e* thu[resson] haffu*er* migh ffra tagith

Först krageru*ms* gard m*edh* bo och boskap och alt th*ät* th*är* vtj waar som han stod pa th*än* tiidh h*er* Erik thur*esson* *gu*d hans siel nade bleff dödh

Jtem togh och ana*m*made han och alla wegnu*m* Hwath han ku*n*ne spörya h*er* Erik thur*esson* til hördhe

Jtem togh han och alth the ärffogoz som h*er* Erik thur*esson* atthe och haffde th*e*m weelleliga j synne haffande wär*e* pa a*n*nath aar oc til thes th*ät* wart migh tildömth j skara

Jtem sydan jag wart gripen och waar k[ongh] C[ristierns] ffangghe tha togh h*er* thur*e* thur*esson* aath*er* j geen fra migh kragherwms gard m*edh* al the ärffogoz*s* som h*er* Erik thur*esson* aatthe j swe*ri*ghe moth forsc*ri*ffuen dom Och haffde th*e*m welleligha j synne haffande wär*e* moth th*än* degtingan som giordis mello*m* rig*en* pa th*än* tiidh k[ongh] C[ristiern] kom jn j swerighe at hwar een skulle nywta sith gooz j alle riken Och moth k[ongh]

---

[1]) *Senare tillskrifvet.*

C[ristierns] br*e*ff som han gaff migh synnerliga pa th*ä*n tiidh jag gripen waar ath jag skulle och nywta mith goz j righ*e*n som and*re* dande me*n*

3 v. Thesse for*scriff*no ärffogoz haffde han al j sinne wärr*e* j aatta samfeldh aar och baar th*ä*r op aff welleliga landgille och al a*n*nor r*e*ttogheth til thes nw pa nyondhe aar sydan fik han migh th*ä*r naghot aff j geen

Jtem stempde han migh ma*n*gastadz synnerliga til halmstada arboga och wazstena Och dömde rikissins radh j wazstena anno etc lx primo fr*e*dag*e*n for conuersionis pauli migh for retta sa*m*moled*is* som k[ongh] k[arl] m*edh* een konu*n*gx nempd dömpde migh til ffor*e*n j skara Och een th*ä*r vtoffu*er* haffu*er* [han] alth sydan welleliga hafft fra migh for*scriff*na ärffogoz

Jtem st*ra*x tha k[ongh] C[ristiern] kom in j swe*ri*ge togh han migh fra j th*ät* iag gripen waar alth th*ät* han ku*n*ne spörya migh tilhördhe som een del h*ä*r efft*er* skriffu*et* staar

Primo j Calmarna een spany snekkie weel ferdog m*edh* all r*e*dskap aff xviij lest*er*

jtem lx Calmarska sp*e*n korn

jtem ꝟ thy*n*ne rugh

jtem vj thy*nn*e myööl

jtem ii och xx hwd*er* badhe oxa hwd*er* och ko hwd*er* Jtem ij barkada oxahwd*er*

jtem vij däkir klippinga

Jtem ix wndhebwlst*er* och ix hwffvdbwlst*er*

Jtem vij hyghindhe

Jtem een brygge pa*n*na Jtem iiij a*n*dra sto*ra* kätla

jtem een morthar*e* Jtem ij br*e*m thy*nn*or m*edh* faath och drykkekaar jtem ij paar ketilringa

Jtem iiij flesk och vj halff flesk 4 r.

Jtem ij thy*nn*or oxaköth och een halff lesth kooköth

Jtem vij thy*nn*or ffärst smör och v thy*nn*er ga*m*malth smör Jtem iiij p*und* s*m*ör

Jtem vij ffierdhw*n*gga aal

Jtem vj p*und* tör aal och rökta geddor

jtem een ffierdungh torsk

jtem een thy*nn*o lax

jtem een br*e*mthy*nn*o skarpfisk

jtem eth hwndrath spichfisk

jtem een thy*nn*o haanagh

jtem ij lest*er* thomma thy*nn*or

jtem vj stikke talgh

jtem ij yxer Jtem ij p*und* hamp jtem j lywse staka

Jtem een deel aff th*ät* h*e*r thur*e* thur*e*ss*on* 4 v. togh j kragerwm, a*n*nat siin fra migh, tha iag gr*i*pen war

Första brygge redhskap jtem kökentygh thy*n*nor byttor och a*n*nor sadana boschaps tingh och senggaklädh*er*

Jtem ij yxn vi köör xxx vnghnöth stwta och qwighor och ix kalffwa

Jtem lx ffaar badhe the i gardh*e*n ware och til legho jtem lxi swiin

Jtem viij ga*m*mwl stykke stoodh hors och iij ffaala ffor vtan fyl

jtem ij arbedhisskywth

Jtem togh han fra h*er* Jacob j aalem jj yxn

Jtem togh han een oxa aff magnus bwgge och ij kȫȫr j mȫȫre

jtem en koo aff holmsten skraale

jtem en ko aff min landbo j nytörp

Jtem togh han j nywdwngh xvij yxn och ix kȫȫr aff th*e*m som th*ät* j legho haffde och een deel aff läghan m*edh*

Tillägg till 2^{m} cap.

— — — — — — — — — — — —

5 r. Skulle h*er* thur*e* stenss*on* en haffwa erfft th*ät* arff (ho*no*m och mer bord*e* än helft*e*n och e*r*ic tur*e*ss*on* och min hust*ru* mod*er* th*ä*n a*n*nen helffth*e*n effth*er* thy ath the war*e* samsysc*en* m*edh* h*er* e*r*ic tur*e*ss*on* och h*er* e*r*ic tur*e*ss*on* oc min hust*ru* mod*er*)[1] tha haffde min hust*ru* mod*er* och H*er* e*r*ich tur*e*ss*on* aat*er* erfft mesta deel aff th*ät* arff j geen efft*er* ther*es* fad*er*

Variant och tillägg till cap. xiij.

6 r. Jtem om Olaui Anno etc^{ra} lix^{o} stemde h*er* tur*e* migh til halmstada for rikissins rad och tha iag tiid kom nogra daga th*ä*r efft*er* sende k[ongh] c[ristiern] efft*er* migh och iag skulle ko*m*ma efft*er* hono*m* och tha iag tiid kom tha fik h*er* thur*e* ko*n*g*e*n eth konu*n*g ericx br*e*ff och badh hano*m* ath

[1]) *De inom ( ) satta raderna äro dels skrifna öfver raden och dels vid styckets slut, men här insignerade. Hela stycket är i handskr. öfverstruket.*

han wille lata läsadh for sigh hulked han och sa giorde och lude th*ät* sa*m*ma br*e*ff at konu*n*g erich haffde giffuet h*er* tur*e* stenss*on* och min hust*ru* mod*er* alla the goz som hano*m* waar m*edh* r*e*tta tilfallen efft*er* h*er* abram brod*ers*s*on*

Jkke stod vtj br*e*ffeth j huro dana matto hano*m* waar nogra goz tilfallen efft*er* h*er* abram ell*er* ath hano*m* waar nagot h*er* abrams goz tildömpt, men haffde hano*m* nagon r*e*t war*e*t tifallen j nagor h*er* ab*ra*ms goz th*ät* haffde han wnth h*er* thur*e* stenss*on* och hans hust*ru* frw b*i*rgitte h*er* abrams dott*er* St*ra*x th*ätta* br*e*ff | vaar läsith for en iag kw*n*ne 6 v.
faa swa*ra* eth ord th*är*, tha sagde biscop kätil som tha waar electus, kär*e* nadugh h*er*ra wii döma th*ätta* br*e*ff widh fwlla mackt, tha swa*ra*de iag th*är* til och sagde Tha maske at iag behöffu*er* inthe at swa*ra* th*är* til meer Tha sporde kw*n*gen migh ath om iag haffde th*är* nagot vtj at swara Tha swarade iag ath iag haffde wel hafft at swa*ra* th*är* vtj och haffde th*är* ikke warith sa raskeliga om dömpt, En iag menar at th*ät* skal ey a*n*nad fi*n*nas m*edh* r*e*tta ell*er* j sa*n*ni*n*d beuisas en at h*er* abram waar en da*n*de man och haffde sith goz j j*n*ge matto forbrwtedh Tha swarade kwng*e*n at han wille ga heen och fa sig maath tha bad iag och manade hano*m* at han wille for gudz skyl höra mith taal och min ärande til r*e*tta vppa th*än* dom som biscop kätil dömde Tha swarade k[ungen] ath th*än* dom kw*n*ne inte wa*ra* migh til forfangh for th*än* skyld när iag haffde nagor skälig swar th*är* j moth tha war*e* iag altid oforswmad j min r*e*th nw är migh sagth th*ät* h*er* tur*e* haffu*er* fangith

th*ä*r vtoffu*er* kwng*e*ns dombr*e*ff ludande th*ät* h*er* thur*e* skal bliffua widh konu*n*g ericx br*e*ff och skal nywta th*ät* j alla syna articlis vtan iag kw*n*ne ko*m*ma br*e*ff och beuisni*n*g th*ä*r for*e* j*n*nan nat och aar th*ä*r efft*er* Thy kan hwar god man m*er*kya hwat th*ä*r är r*e*t om Jagh weet ey r*e*ttar*e* en h*er* tur*e* bwrde ath beuisa m*edh* hwat skel h*er* ab*ram* haffde forbrwted sith goz

---

Variant och tillägg till cap. xvi.

7 v. Jtem om th*ät* konu*n*gh erickx br*e*ff som h*er*
thur*e* menar at ga in j h*er* abrams goz m*edh* haa
th*ät* wil r*e*tteliga forsta*n*da menar iag at h*er* thur*e*
kan inthe wi*n*na th*ä*r m*edh* for th*ä*n skyl br*e*ffuith
lud*er* at k[onungh] Erich gaff h*er* tur*e* stensso*n* och
hans hust*ru* frw birgitte h*er* ab*ra*ms dott*er* all the
goz som hano*m* waro m*edh* r*e*tta tilfallen efft*er* h*er*
ab*ra*m hulkyt migh haapas och weeth j sa*n*ni*n*g*e*n
efft*er* th*ä*n doom som rikissins radh dōmde h*ä*r j
fiordh mellom migh och h*er* thur*e* Anno etc lxxiij°
om laurencii ath k[onungh] erich haffde ingen r*e*th
til h*er* ab*ra*ms goz Haffde k[onungh] Erich en sc*ri*ffeth
ath h*er* abrams goz war hano*m* m*edh* r*e*tta til falleth
tha kw*n*ne th*ät* at likauel ikke bliffua widh mackth
8 r. wtan | konu*n*g erich kw*n*ne haffwa skäliga beuisth
ath h*er* ab*ra*ms goz waar hano*m* lagliga tildōmt
thy ey matte han sielff dōma och wi*n*na sigh goz til

Jtem är och merkya*n*de at pa th*ä*n tiid h*er* ab*ra*m wart halshugg*e*n bewarade k[onungh] erich sigh inthe m*edh* nagot th*ät* han haffde th*ä*r enth*e*n

skiip wapn werye ell*er* and*ra* haffwor hwath th*ät* helst waar, en th*ät* fik h*er* tur*e* stenss*on* alt sa*m*man

Jtem är och wel wit*er*ligith th*ät* drotni*n*g margar*e*ta haffde for sidwenye ath när gode men j riken the som stoor land och lään aff he*n*ne haffde döde bliffuo tha toch hon borth efft*er* th*e*m p*än*-*in*g*a* och sylff alt th*ät* hon kw*n*ne fa*n*ga som th*ät* beuisas om h*er* magn*us* mwnch hulken som wart slag*e*n och miste sith liiff for he*n*nas skyl, togh hon bort alt th*ät* han aatte aff gul och sylff och pän-i*n*ga och sagde ath th*ät* war aff Crono*n*nas han haffde fa*n*gith th*ät* thy wil hon behalladh pa Cron-o*n*na we*n*gna teslig*is* giorde hon efft*er* min fad*er*-brod*er* h*er* p*er* nielss*on* aff aagardh togh hans barn fra xij^c swara engilska nobla vtj en su*m*mo for wtan alt a*n*nadh gwl sylff och päni*n*ga teslig*is* giorde hon och h*er* jep mws och ma*n*ga fler*e* goda ypper men j riken Är migh och sagt at hon giorde teslig*is* efft*er* h*er* Sten b*e*nctzs*on* h*ä*r j swärige, marsk erich, och fler*e* goda men h*ä*r j swerige ey for a*n*nadh sagt wtan som forsc*ri*ffet staar

Jtem pa th*ä*n tiid D[rotning] margar*e*tha kom 8 v. til wardbergh nest efft*er* h*er* ab*r*ams död tha ana*ma*de hon och th*ä*r och teslig*is* hwat h*er* abram haffde th*ä*r Och antwardade ij da*n*de men som heetha swen brod*er*ss*on* [ɔ: thoresson] och ped*er* erickxs*on* til h*er* thur*e* stensons handh for hans hust*ru*s fed*er*ne en stoor sylff nap, xij sylff stopa, xij sylskala, thw hwndrada löd*ig* m*a*rch j straal och griip och Thwsanda swara eddefers nobbla Teslig*is* och sa mygeth antwar*da*de hon och frw cecilie for sin andeel Och är beuisligith at h*er* thur*e* stenss*on*.

fik ell*er*s ma*n*ga kösteliga klenodia och j*n*gedöma efft*er* h*er* ab*ra*m Haffde h*er* ab*ra*m forbrwted sith goz tha haffde ikke h*er* thur*e* stenss*on* wrdith swadant vtlagt som sen hust*ru*s fäd*er*ne Jtem skal ikke finnas th*ät* k[onungh] erich ell*er* d[rotning] margar*e*ta nagon tiid beuarade sigh m*edh* h*er* ab*ram*s jorda goz anth*e*n arff ell*er* köp hwarke*n* j swärige ell*er* da*n*m*a*rch och haffu*er* nw standith sa le*n*ge oklandrath och okärth thy haapas migh at h*er* tur*e* kan inte wi*n*na th*ä*r m*edh*

Jtem är migh ber*e*t aff en ga*m*mal dande man g*u*d hans siel nade at pa th*ä*n tiid h*er* abram waar död tha giorde h*är*skaps fowta j land*e*n h*er* thur*e* stenss*on* myget hind*er* och omaka pa sith goz th*ä*r for*e* redh hans hust*ru* frw birgitta til konu*n*g erich och forwerffade sigh br*e*ffith vppa th*ät* at the matte thess rolegar*e* nywta och haffwa sith goz j fridh,
9 r. och wil iag lata megh th*ä*r om til lag*e*n | at kwng*e*n ma j*n*g*e*n man sit goz fra taga vtan han haffu*er* laga doma for sigh

— — — — — — — — — — —

Tillägg till cap. xviij.

— — — — — — — — — — —

10 r. Jtem sagde jag och ath efft*er* th*ät* h*er* thur*e* sagde th*ät* han haffde goz j*n*ne m*edh* sigh som min hust*ru* tilhörde tha begärade iag at han lagde th*ät* wth fra sigh thy han wiste bezst sielff, hulken the waro och wiste iag th*ä*r ey mygeth aff efft*er* th*ät* at han haffde bade min jordabögh*er* r*e*ke*n*skap och skrifft*er* bortho

---

Variant till cap. xx.

— — — — — — — — — — —

Thy haffde iag bwdh til norra Hallandz landz 12 r.
tingh och fik th*ä*r eth landz tingx witne och lot
iag läsa th*ä*t pa Calm*a*rn radstuffo lög*er*dag*e*n nest
for fastogangx söndagh Anno etc^{ra} lxij^{o} ludandis
th*ä*t h*er* ab*r*am giorde siin dott*er*s bröllöp fr*u* bir-
gitte m*edh* h*er* tur*e* stenss*on* pa Apensten j kindh
th*ä*n syndagh nest efft*er* xx^{de} dagh jwl och the
da*n*de men som m*edh* waro och förde fra ward-
b*er*gh och til for*nemp*da apensten myöd wiin och
tyzst öl til bröllopedh the sworo och withnade th*ä*t
och vttrykk*is* yt*er*liga j br*e*ffet ther*e*s na*m*pn och
huro the th*ä*t sworo och witnade

Variant och tillägg till cap. xxxiij.

— — — — — — — — — — —

Jtem sydan iag fornam at migh kw*n*ne j*ngen* 15 r.
r*e*th th*ä*r wid*er*faras tha gik iag ath*er* til k[ong]
C[ristiern] igeen bad oc forma[na]de hano*m* yt*er*liga
om r*e*th for g*u*dz skyl Och vppa th*ä*t siista bad iag
hano*m* th*ä*t han wille | v*er*dugass ath best[e]llad 15 v.
m*edh* h*er* thur*e* th*ä*t han wille lata kasta syna til-
taal och skylli*n*ga som han til migh hade pa scriffter
teslig*is* wille iag och g*er*na göra hano*m*, hulkyt
k[ong] C[ristiern] och saa befalade och tha iag
haffde latid sc*r*iffa min ärande pa skrifft*er* tha ant-
wardade iag th*e*m kw*n*g*e*n Och saghde, Jagh ant-
wardar ed*er* nw th*ä*nne min skylni*n*g och tiltaal til
h*er* thur*e* En iag weeth wel at iag faar j*n*g*e*n swar
aff hano*m* i geen pa j*n*g*e*n ärande Och weet han

thär medh all min tiltaal Toch ma eder nad thär vppa merkya thät iag wille gerna wara til retta medh hanom sa antwardade k[ong] C[ristiern] Her thure thän skrifften at han skulle segya thär swar vppa Thär medh tog her thure her Erich niperzt och raual andersson til sigh och saatho alle thre til samman in til mynnath och skulle haffwa scriffet swar thär om moth thät ath the kwnno ikke forfinna ath lagin helth medh them j naghor ärande tha lagde her thure thän skrifften borth och the skyldoss tha aath och iag fik ey swaar pa eth ärande

Jtem tha iag forfan at iag kwnne j jnge matto fa ret vppa min ärande tha loth iag kasta en scrifft vp ludandis at iag skulle wara oforswmedh j all min ärande til thess at kwngen kwnne sielff medh sith rad skilia oss ath medh retta hulkith breff han gaff migh pa thän samma tiidh

---

Variant till cap. xxxiiij.

15 v. Jtem Anno etcra lxij° om sancti Calixti dagh j
the matto som her thure wille ryda til danmarch
tha lagde her thure migh vth nagon goz aff for-
16 r. *scriffna* arff j skiffte | en togh at thät waar ey ner
sa mygeth som migh medh retto borde haffwa
haffth och sagde iag migh nögdis ikke thär medh
tha sagde her thure j nerwaro Her gözstaff karlsson
och her mangnus green at thät skulle wara migh
vtan forfangh ner wii wurdhom medh retta atskilde
hwat migh bwrde meer thät skulle iagh wel ffaa

Bilagor.

1.

(Efter Fasc. *C. 18.*)

Nota xxij t*ynn* smör ij p*un*d skifte j thre 1 r.
brödre dele oc en söster del Tha löber pa huer broth*er* del vj t*ynn* smör oc v p*un*d smör pa söster delen iij t*ynn* smör oc iij p*un*d smör

then ene broth*er* hed sten [ɔ: benkt] thwrs*on*, then a*n*den twre thwrs*on*, the wore bode h*er* thwre ste*n*s*ons* söner m*edh* frw margrete, jtem the*n* trydy broth*er* hed h*er* erik thwrs*on* oc ha*n*s söst*er* berite thwresdoter the wor*e* bode h*er* twres börn m*edh* frw berite abraha*m*s dot*er*,

nw sier h*er* twre twrs*on* ad ha*n*s sam brod*er* sten [ɔ: benkt] döde oc ad ha*n*s moder erwede alt ha*n*s arf oc th*ät* ko*m* so fra*m*dels til h*er* twre, tha er pa the ij brod*er* deel xiij t*ynn* s[mör] oc ij p*un*d so döthe h*er* erik tha erwed[e] ha*n*s sa*m* söster dot*er* h*er* erik eriks*ons* husfru ha*n*s iij delen so*m* er halfe*m*te t*ynn* s[mör] iiij p*un*d oc v m*arc*

Jtem a*n*den fierdel löber pa ij t*ynn* s[mör] et p*un*d oc v m*arc* the*n* fierdi*n*g erwer h*er* thure helften h*er* heny*n*g[s] börn oc frw berite olofs doter helften nw hau*er* h*er* twre ij delen th*ä*r af oc hau*er* ey lagt h*er* eriks husfru wd pa theres weyne vden thredi*n*gen th*ät* er viij p*un*d oc viij m*arc*

tha fastes pa the*n* del iiij p*un*d s[mör] oc halfe*m*te m*a*rc

Sv*m*ma af th*ät* h*er* twre hau*er* lagt h*er* erik[s] husfru oc the a*n*dre arwi*n*ge wd er iiij t*ynn* viȷ p*un*d oc iij m*a*rc smör

2.

(Efter Fasc. *C. 18.*)

1 v. Su*m*ma aff We*re*ndh vij tu*n*nor oc ꝟ p*un*d s*m*ör jtem xviiȷ m*a*rc oc iij öre peni*nga* jtem mölla skyld j öre myöll et p*un*d all oc iiij m*a*rc *gotniska*

Su*m*ma aff sö*n*nerboo xxv t*unnor* oc iiȷ p*un*d ij ört*ug* peni*nga* jtem iiij ö*re* miöll jtem xxxij p*un*d järn jtem xxxiiij tywgh aall

Su*m*ma aff öösbo iij t*unnor* oc iiȷ p*un*d s*m*ör jtem iiij ört*ug* peni*nga*

Su*m*ma aff Rwmblaborgs lään xȷx m*a*rc gotnisk*a*

Su*m*ma aff mark oc kyndh vȷ t*unnor* oc viȷ p*un*d s*m*ör

Jtem en q*ue*rn j tranamosokn som är vtfangen pa xv aara frelsä

Jtem j halandh iiij p*un*d oc en t*unna* s*m*ör

Jtem j Westra här*e*dh j Ramq*ui*lla sokn en q*ue*rn som heth*er* höredh so*m* rent*er* viij ört*ug* jtem et ödhetorp j sama sokn so*m* är optakit pa frelsa som för r*e*ntadhe iiij ört*ug*

Svmma summarum Aff We*re*ndh
sö*n*nerbo Ösboo Kyndh M*a*rc
ok Ru*m*bloborgs län
xliȷ t*unnor* s*m*ör jtem xl m*a*rc
oc j ör*e* peni*nga*

3.

(Efter Fasc. *C. 18.*)

H*er* Eric *e*rics*ons* ffrw Cristin 2 r.

Th*ätta* bör oss aff krakar*ums* gardh xiiij p*un*d s*m*ör en m*a*rc my*n*na

jtem aff krakar*ums* by P*er* opläni*n*gh v p*un*d P*er* skelgge v pu*n*dh eth ödeboll v p*un*d et hemol jbidem iɉ p*un*d

jtem Älger*um* odelby, j ödegardh ij p*un*d

jtem oknabech j p*un*d

jtem j gardh i aser*um* böse vj p*un*d

jtem And*er*s gu*n*nars*on* j ha*m*marglo iij pu*n*d oc xv m*a*rc s*m*ör

jtem la*n*gultzr*um* iiij p*un*d

jtem j forsa litla et ödebool oc qwidzlo q*ue*rn vj p*un*d P*er* kraka jbidem vj p*un*d olaff dywr*e* jbidem vj p*un*d niels skram jbidem vj p*un*d

Jtem en gardh j boo vj pu*n*dh

jtem albode x⃒ pu*n*dh

jtem swertöö v p*un*d

jtem koffuerhult ɉ p*un*d

jtem haborzdh torp ij p*un*d

jtem gilbode xij p*un*d

jtem skrekkemale iiij p*un*d

jtem fornato*m*pta iiij p*un*d

jtem skruzfhult iɉ p*un*d

jtem et hemol vidh ämben iɉ p*un*d

jtem et hemol vidh böxlöön j p*un*d

Jtem aalema sokn

Primo Jöns bötolfs*on* j torsr*um* iiij sp*e*n rogh oc vj s[pen] k*orn*

jtem skinnaramala v p*un*d
jtem haralzmale iiij p*un*d
jtem ödebodha ij p*un*d
jtem häggamale ij p*un*d

Pa ölandh

Arbolunda x ör*e*
la*n*gaaör*e* vj ör*e*

Offuer thesse gardha skal h*er* thur*e* vidh*er*-leggia oss v m*a*rc oc j ör*e*

Su*m*ma af mölst*e*ras sokn oc alem viij ty*n*nor iij p*un*d oc v m*a*rk smör

jtem til my*n*nes om boos änge, drakanes, okn-höö, ok ämequern,[1]) som olagdh äro

2 v. jtem the gooz j ambyrde, j siwidh, j asbola*n*dh, j nydingh, oc en gard j öst*er*götlandh vtj eneby sokn so*m* h*er* tur*e* hafu*er* en oskiff[t].

jtem til my*n*nes om the gooz j fridinne j vest*er*-götlandh so*m* h*er* tur*e* antwordade lincöpu*n*ghs dom-k*ir*ke wta*n* al reth gagn

jtem teeslikes om the gooz j wäre*n*dh som h*er* tur*e* oc antwordade h*er* clau*us* ronogh vtan all rät gagn,

4.

(Efter Fasc. *C. 19.*)

1 r. Swa mykit godz ligger til krakar*um* som h*er* twre stens*on* aatte oc hust*ru* birgitto fädh*e*rne gudh ther*is* siel nadhe

Först j mölstadhaass sokn

Primo j langar*um* iiij p*un*d aff forsa fierdi*n*gh

[1]) som olagdh äro *är tillskrifvet med annan stil, så äfven ett följande senare tillagdt stycke:* jtem al the goz j nyudu*n*gh seuidh asbolandh og ambyrde som al og olagdh äro oc her thure j weryo hau*er*

De albodha

Jtem p*er* liquids*on* iiij p*un*d s*m*ŏr
jtem jngeld vds*on* iiij p*un*d
jtem joan fren ij p*un*d

De gilbodhe

Primo swen dyur*e* iiij p*un*d
jtem niels eringislas*on* iiij p*un*d
jbidem ½ p*un*d
jtem eliff j skrekkemala iiij p*un*d
jtem aff fornato*m*pta iiij p*un*d
jtem j bŏxlo obbe iiij p*un*d
jbidem j p*un*d hemol
jtem aff skrukshult ij p*un*d hemol
jtem vidh ămben ij p*un*d hemol

De boo

Primo laur*ens* jbidem vj p*un*d
jtem p*er* jbidem vj p*un*d s*m*ŏr
jtem j felle iiij p*un*d

De forsa

Primo Jnge kraka vj p*un*d
jtem swni fren vj p*un*d
jtem magn*us* rauralds*on* vj p*un*d
jtem joan fallingh vj p*un*d
jtem joan p*erson* vj p*un*d
jtem lasse kraka vj p*un*d
jtem swen jngas*on* ½ p*un*d
jtem p*er* baffre iiij p*un*d
jtem torsten bruds*on* iiij p*un*d
jtem birge magnuss*on* iiij p*un*d

jtem a*n*nar birge jbidem iiij p*un*d
jtem swni joans*on* bool iiij p*un*d
jtem iij ödebool som engen hwsen äro til
jtem xij ängia so*m* aff gaa xij p*un*d s*m*ör
jtem en ängh for j p*un*d so*m* kallas skiolden
thesse ängia äro vt ko*m*pna aff booz äghom
jtem ämba q*ue*rn gör tolskiffte
jtem qwisloq*ue*rn samuledh*is*

1 v. Jtem krokar*um*ma fiärdu*n*gh

Primo krakar*um* ligger mot allo*m* bondabino*m* oc är odelby
Skokke giffu*er* v p*un*d s*m*ör
jbidem v pu*n*dh s*m*ör
jtem p*er* jäghar*e* v p*un*d
jtem swni v p*un*d
jbidem v p*un*d
Jös swatte v p*un*d
jtem et hemol ij p*un*d
jtem är et bool öde so*m* ängen hws är pa v p*un*d

jtem aff malenom

Primo folke iij p*un*d
jbidem iij p*un*d
jtem byscopmala iij p*un*d
jtem brinth j torpa iij p*un*d

Jtem aff bodasläth

Primo bragi v p*un*d
jtem joan c*ri*stinas*on* v p*un*d
jtem olaff litle jbidem v p*un*d

jtem p*er* knuts*on* jbidem v p*un*d
jtem swni jbidem ij p*un*d hemol

De biörnöö

Primo joan gedda ij p*un*d
jbidem ij p*un*d
jtem niss amu*n*ds*on* ij p*un*d
jtem lasse kanek ij p*un*d

De ha*m*marglo odelby

Primo en gardh iij p*un*d
jbidem iij p*un*d
jbidem iij p*un*d

De swertöö

Primo josse iij p*un*d
jbidem iij p*un*d
jtem j nytingxmala niels dappe ij p*un*d
jtem aff siggahwerfuo joan py*n*ne iij p*un*d oc xv m*a*rc s*mör*

De ödengill

Primo hillebrandh ij p*un*d oc xij m*a*rc s*m*ör
jbidem ij p*un*d oc xij m*a*rc s*m*ör
hakon jbidem ij p*un*d
karl tidema*n*s*on* ij p*un*d

De aser*um* odelby

Primo karl bards*on* vj p*un*d
joan jbidem vj p*un*d
jtem smiden jbidem v p*un*d
jtem aff slubbomala iij p*un*d
jtem aff drakaness j p*un*d oc v m*a*rc s*m*ör

2 r. De älger*um* odelby

Primo swen iiij p*un*d
jbidem et bool iiij p*un*d

De vknabech odelby

Primo p*er* niels*on* iiij p*un*d
jtem aff kouerhult j p*un*d
jtem aff bekiahult j p*un*d
jtem hogmala j p*un*d

jtem j rysbi sokn j mörö

Primo karamo xij ör*e*
jtem nyatorp xij ör*e*
jbidem v ör*e*
jtem skalmöre ij m*a*rc

Th*ä*nne for*scrif*nä godz bytte h*er* twr*e* til sich m*edh* frw yliana som her magn*us* stur*e* atte och gaff th*ä*r godhz for*e* j wä*re*ndh oc th*ät* var h*er* abrams godz

Jtem de aalema sokn

Primo toorsr*um*ma ägho Primo garden giffu*er* fierdi*n*g af allo
jtem skepnotorp vj p*un*d
jtem gu*n*narsmala holma iij p*un*d
jbidem iij p*un*d
jtem sky*n*naramala v p*un*d
jtem skelloriidh joan *e*rics*on* iij p*un*d
jbidem iij p*un*d
jtem et hemol vidh thorsr*um* ij p*un*d
jtem eth hemol vidh q*ue*rnena til my*n*nes
jtem torsr*um*ma q*ue*rn gör tolskifte
jtem haralzmalä magn*us* froste iiij p*un*d

Jtem bekkiatorpa ägha j aalema sokn
Primo sigfridh jbidem iiij p*un*d
jtem törgels ij p*un*d
jtem et hemol j bekkiatorp ij p*un*d
jtem et hemol th*ä*r sama stadz til my*n*nes
jtem j ruppokwlla et ödhe hemol
jtem haggamala lasse hardh ij p*un*d
Th*ätta* for*nämp*de godhz fich h*er* abra*m* til pant aff offa niels*on* for ena qwi*n*na ha*n* slo j kal-mar*na*

j skyres sokn

Swa mykit var h*er* habrams godz oc hust*ru* b*ir*gitto thur*es* dott*er* möderne tha h*er* thur*e* doo oc swa mykit gich th*ä*r tha aff j nydi*n*gh.

Primo aff tolor*um* j m*a*rc j span malt
jtem östraskyre ij m*a*rc ij sp*e*n malt
jbidem j m*a*rc j sp*an* malt
jtem j m*a*rc j s*pan* malt
jtem gilleb*er*gha iiij m*a*rc ij s*pen* malt
jtem c*ri*stman jbidem xx ör*e* j s*pan* malt

Steneb*er*gha sokn

saxhult ij m*a*rc oc ij s*pen* malt

Lyme*n*dahult sokn 2 v.

geraköll xij ör*e* oc j s*pan* malt

nyo sokn

Verkisbode xij ör*e* oc ij s*pen* malt

skyre sokn

Bystädh jx p*un*d smör

hwetelande sokn

flutaby iij m*a*rc

Alsede sokn

Primo möklatorp ii m*a*rc ij s*pen* malt
jtem apaldaeest*er* xij ör*e* ij s*pen* malt
jtem r*e*predom xij ör*e*
jbidem j m*a*rc
jtem trulhell j m*a*rc
jtem garstorp j m*a*rc
jtem horsabech ij m*a*rc ij s*pen* malt
jtem strängines j m*a*rc
jtem kniffshult j m*a*rc
jtem mörkisbodho*m* j m*a*rc
jtem skeneskelda j marc j s*pan* malt

Karlstorpa sokn

högagardh xij ör*e*
jtem vintorp j m*a*rc
jtem löfshult j m*a*rc
jtem malatorp til my*n*nes j m*a*rc

mörlunda sokn

Primo tolunda ij m*a*rc
jtem nääs iij m*a*rc
jtem väst*ra*nees j m*a*rc

högxby sokn

Primo ekeby ij m*a*rc
jbidem j m*a*rc
jtem hosaby vj ör*e*

Sua ma*n*gha q*ue*rna liggia j nydingh
Primo salga q*ue*rn gaff xij tiög aal oc vij *tyni* myöl
jtem năsio q*ue*rn ij tyni oc xij aala
jtem dilogafors gör tolskifte
jtem repredha q*ue*rn samuledh
jtem järnfors q*ue*rn j asbolandh oc tolskipte

Jtem swa mykit gaar aff lvndagaardz gooz
Primo aff lundagardh viij m*a*rc
jtem niels j vatnburghom iiij m*a*rc, v *gotniska* my*n*ne
jtem sten jbidem iiij m*a*rc, x *gotniska* my*n*nă
jtem joan j ŏfra vatnburga iij m*a*rc oc iij ŏr*e*
jtem p*er* magnuss*on* jbidem iij m*a*rk
jtem ebbe stuth iiij m*a*rk ij ŏr*e* mi*n*d*ra*
jtem p*er* stŏrgis*on* j arbolunda x ŏr*e*
jtem langar*um* vj ŏr*e*
Su*m*ma h*är* aff xxvij m*a*rk v ŏr*e* oc j *gotnisk*

Mŏlstadha ass sokn 3 r.
Hagbarstorp j m*a*rk
jtem asowadh ŏdhejŏrdh j m*a*rk

Swa myken salt oc thŏr aal laa til krakar*um*
Primo salgo q*ue*rn xij tiwgh aal
jtem năsio q*ue*rn xij aala

Mŏlstad*e* aas sokn aff aser*um*
Primo matt*is* j fierdu*n*gh aal
jtem niels joans*on* j fierd*ung* aal
jtem jngeldh tho*m*mas*on* j tw*n*na aal
jtem laur*en*s dampe j nytingxmala j fierd*ung* aal

jtem aff swertö j fierd*ung* aal
jtem bögolo ij p*un*d aal
jtem slubbomala ij p*un*d aal
jtem siggahwerffuo ij p*un*d aal
jtem ödengell iiij p*un*d aal
jtem biörnöö j p*un*d aal
jtem sy*m*mu*n*der ij p*un*d aal
jtem alagarda vidh vknöö so*m* gaar aff j m*a*rk etc[ra]

5.

(Efter Fasc. *C. 16.*)

6a r. Jac bidh*er* mik swa g*u*d til hiälpa oc all hälghene at jac ey veth äll*er* visthe aff h*er* erik erikxs*ons* morga*n* gaffue b*r*eff at säghe i mi*n* leff daghe äll*er* nagh*en* tid va*re* m*edh* th*ät* for ko*m*me

framdel*is* om the b*r*eff som jac anamade af kw*n*gh Cr*ist*i*er*n swa hielpe mik gud oc al hälgene at jach haffu*er* fre*m* fang*i*t swa manghe b*r*eff som jak kwnde fy*n*ne aff alle the h*er* erik eriks*on* opa lydde oc th*ät* jac allr*e* vnko*m* ell*er* vil vnko*m*ma nage*n* the b*r*eff ell*er* sc*r*iffth*er* som h*er* erik opa lydh*er* är th*ät* oc swa at the kwnne ath fy*n*nes tha skullo the ko*m*me fo*re* dande mee*n* om the kw*n*ne fi*n*nes j my*n* värghe oc for h*er* Erik eriks*on*

Jtem h*er* Tur*e* tur*eson*
jtem h*er* fikke laur*ensson*
jtem h*er* olaff Geth
jtem mag*n*us nielss*on*
jtem p*er* bragde
jtem swe*n* lau*rensson*
jtem hanss krwsse

jtem g*r*egh*e*rs swe*n*s*on*
jtem matt*is* p*er*s*on*
jtem jöss ols*on*
jtem jngwa*r* jens*on*
jtem ste*n* Oths*on*
jtem hanss p*er*s*on*
jtem arwed knuts*on*
jtem erik rauels*on*

Jtem haffu*er* jak oc fang*i*t nagh*e*n b*r*eff borth ath när jac äske*r* opa th*e*m tha skulle the kome til städde oc the lydde

---

BIHANG

DOMBREF M. M.

1451—1480

1.

Dombref af konung Karl Knutsson rörande arfvet efter herr Erik Turesson.

(Efter afskrift år 1754 af Langebek i Danska Riksarkivet från original på perg., tillhörigt herr Culman i Norrköping.)

1451 d. 21 Januari. *Skara.*

Wij Karl meth gudz nadh Sweriges Norges ok göta konung Göre weterligt at aar effter guds byrdh twsende fyrahundrade fämtigende pa thet forsta oppa sancte agnetis dag i Skaara tha wy ther sielue for rätta saato waro staddo for oss wara elskelige radh ok gode män Herre Eric Ericson riddare aff synne hustrus vengna oppa then ena Sidho Ok Herre Thure thureson riddare aff syna engna vängna pa then andre sidho om eth arff som fallet waar effter Herre Eric thureson gudh hans siel nadhe. Tha sporde for*nemp*de Herre Eric oss aat om hans hustrw borde meth rätta at ärffua thet sama arff effter Herre Erich thureson som he*n*nis modher hafde boort ärfua om hon hafde leffwadh efter thet at fornempde Herre Erics hustrw är Herre Eric thuresons sösterdotter Huilket wy satte til nempden ok rantsakade the thet effter ty soom laghen vtwiisa ok sagde for rätta at for*nemp*de Herre Erics hustrw bör i alla mato at nywta sama arff effter Herre Eric thureson som hennis modher

borde haffua nywtedh om hon leffwandes ware. Ok sagde nempden yterligere for rätta at effter thet fornempde Herre erics Hustrw modher waar Herre Eric thuresons samsöster bade a fäderne och mödherne ok medhen ther ey flere igen leffwe aff then samkullen än hennis dotter Herre Erics hustrw tha bör henne oc erffua tredelä effter Herre Eric thureson ok the andre twa sonderkulla fierdedelen aff sama arff Ty dömdom wy ok tilsagdom Herre Eric ericson pa synnes Hustrw vengna tredela aff for*nemp*de Herre Eric thuresons arff Hwar thet helzt fynnas kan badhe i löse ok fasto ok the andre twa sönderkulla fierdedelen aff forscreffna arff. Til ytermere visso latha wy hengia vort secret veterlige for thetta breff. Ok wy efter*scriff*ne steen pederssson göstaff olsson ok Marten swaan riddara Bencht gylta laghman i vestergotland Ficke bylo Laurens siggeson Haquon ericson Bencht andersson Peder anderson Peder nielsson Lasse iepson Ok Ragwald anderson kennomps at wy tha i nempden satho ok thetta ärende rantsakade ok saa for rätta sagt haffua som forscrifuet staar ok tess yterligere til vitnisbyrdh hengia wy vor incigle for thetta breff Som gefuet är Aar dag ok stadh som forscrefuet staar

På frånsidan: Thetta är koning Karls dombreff pa thett arff som frv cristina her erich ericsons hustru warth tildömpth effther her erich thwrson.

Vid afskriftens tagande fanns af sigillen endast ett fragment af det tolfte i behåll.

2.

Dombref af rikets råd rörande 1) herr Ture Stenssons morgongåfva till fru Birgitta Abrahamsdotter, 2) arf efter herr Ture Stenssons söner, Sten och Bengt, och 3) konung Eriks bref angående herr Abraham Broderssons gods i Sverige.

(Efter bestyrkt afskrift på papper i Riksarkivet.)

1461 d. 23 Januari. *Vadstena.*

Wy Jönis m*edh* gudz nadh erchebiscop j vpsala oc swerik*is* förste Kättil j lincöpu*n*ge Laure*ns* j wexio biscope m*edh* sama nadh [Göz]staff karlsson laghman j vpland, Magnus green, Fadh*er* wlffson Eskill ysakss*on*, Thure jönss*on* laghman j west*er*götland, Aghe jönss*on* lagh[man j] sudh*er*ma*n*naland, gözstaff laur*en*ss*on* laghman j thii häridh Magnus benktzss*on* Laur*ens* haraldzss*on* karll knwtzss*on* riddara hilsom alla thöm so*m* th*etta* b[ref]f see äll*er* höra läsos kärliga m*edh* gudh Görom with*er*ligh*it* m*edh* thesso waaro närwarande opno breffue ath arom äpth*er* gudz byrdh MCDLXJ° ffredagh*en* näst fore sancti Paulj dagh warom wj tilskikkat ath sithia for rätthe j brödhre stwen j watzstena Tha kom for oss erligh oc wälboren man h*er* Erik erikxsson Riddere vppa then ena sidhan och taladhe til ärligh och wälboren man h*er* thure thuress*on* Ridder vppa th*en* a*n*nan sidhan om sin hustrws Modhor modhers Morghongaffuo som hon skulle haffua j räffwelstadha liggiandes j vpland j vpsala biscopsdöme Hwilket for*nemp*de h*er* Thure thuress*on* swa tilswaradhe ath han inthe wiste aff

forsc*ri*ffne h*er* Erik erikxss*ons* hust*ru* Modhor modhors morghongaffuo ath säghie Thet ärinde ranzakade wj swa och owerwogho äpth*er* laghen Ath kan h*er* Erik erikxsson komo fore m*edh* skällighen witne the som j fastone satho äll*er* morghongaffuo breff som ath h*er* thure stenss*on* gaff frw birgitto h*er* abrams dotth*er* morghongaffuo anti*n*gge j jordhagoz ell*er* lösöra Tha skal h*er* thure thuresson leggia the morghon gaffuor h*er* Erik erikxsson wdh swa mykit vppa hans deel kan tilffalla Jtem kan och forne*m*pde h*er* Erik erikxson the forsc*ri*ffna withne ey forekomo jnnan nästa siex wikur äpth*er* the*n*ne dagh Tha haffuer forne*m*pde h*er* thure thuress*on* inthe ath swara h*er* Erik erikxsson om forsc*ri*ffne morghongaffuor Jtem taladhe forne*m*pde h*er* thure thuress*on* til for*nemp*de h*er* Erik erikxss*on* om eth arff som hono*m* ku*n*ne tilfalla äpth*er* twa sina brödhra som waro äpth*er* sten thuress*on* som h*er* thure stensson affladhe m*edh* frw birgitta for*nemp*de h*er* abrams dötth*er* Ok liffde äpth*er* sina modhor frw Birgitta Ok en a*n*nan h*er* thures brodhor som heth bencth thuress*on* som for*nemp*de h*er* thure stenss*on* affladhe m*edh* frw Margretha h*er* thure thuressons modhor Vm huilken forne*m*pde sten thuress*on* sagde h*er* Erik erikxson ath han ekke liffde äpth*er* sina modhor Och forne*m*pde bencth thuress*on* ekke skulle liffua äpth*er* sinom ffadh*er* h*er* thure stenss*on* Thesse twenne ärinde gaffua for*nemp*de h*er* thure thuress*on* och h*er* Erik erikxss*on* j rätten for oss medh there bewisninge Tha haffde forne*m*pde h*er* thure thuresson skelligen besworen witne aff the som h*er* thure stensson tienthe vppa then tidh swa som Steen

thuress*on* liffde äpth*er* sina modhor frw Birgitta Ok ath forne*m*pde benkt thuress*on* liffde äpth*er* sin fadh*er* h*er* thure stenss*on*, som war wälborne men pädh*er* nielss*on* j bergha och knwth somorss*on* wepnare Hwilken ärinde wj swa ranzsakade oc dömdom äpth*er* swa dana skällighen withne och sin eedh haffde giort vppa thinget äpth*er* laghen som h*er* thure th*ä*r haffde, ath forne*m*pde h*er* thure thuress*on* bör ath ärffua badha sina brödhra som war steen thuress*on* och Benckt thuresson Jtem spordhe h*er* thure thuresson h*er* Erik erikxss*on* aat for rätthen om han haffde noghon gensegn moth th*ät* breff som höghboren förste konu*n*g Erik haffde giffuet h*er* thure stensson vppa alt h*er* Abrams gooz j Swerike som konu*n*g Erik tilfallit war äpth*er* h*er* Abrams dödh Tha swaradhe forne*m*pde h*er* Erik erikxss*on* swa ath h*er* Abram haffde ekke forwärkat sith gooz medh sith liiff Hwilkit ärinde wj swa ranzsakade och dömdom ath h*er* Erik erikxsson forne*m*pde skal komos fore jnnan nath och aar epth*er* th*ät* breffs datum som waar nadughe h*er*ra konu*n*g Cristiern haffde giffuit for*nemp*de h*er* thura thuress*on* j halmstadha til en stadhfestilse vppa konu*n*g Erikx breff om forsc*ri*ffne h*er* Abrams gooz ok Swerg*is* raadh th*ä*r ow*er* war Jtem kan h*er* Erik erikxss*on* kome fore jnnan nath och aar m*edh* thw beskedeligen sworen withne the som j rätthen sato äll*er* närstadde waro och wilia th*ät* haalda medh thera eedh ath h*er* Abrams liiff wordh honom affdömpt och ekke hans gooz tha skal h*er* erik erikxss*on* th*ät* niwtha äpth*er* laghen som th*ät* sigh bör, Jtem komb*er* h*er* Erik

erikxss*on* ekke medh swa dana withne fore jnnen forsc*ri*ffne tidh so*m* h*är* forsc*ri*ffuet staar Tha haffuom wj dömpt och dömom forsc*ri*ffne war nadughe h*er*ra konu*n*g Cristierns stadhfestilse breff om for*nempd*a h*er* Abrams gooz ath bliffua [vidh] fulla makt j alle mattho medh alla sina articla som th*ät* ludher jnnehalder och wthuisar Til ytermera wisso och witnisbyrdh ath the*n*ne forsc*ri*ffne artikel och stykke j alle mattho swa ranzsakadhe och döm[d]e äro som h*är* sc*ri*ffuet staar tha lathom wj m*edh* wilia och witskap hengia wor Secret och jncigle for th*ätta* breff Giffuet oc scriffuet aar dagh och stadh som forsc*ri*ffuet stander etc^{ra},

Intaget i af abbedissan Ingeborg och confessor generalis i Vadstena d. 26 Januari 1461 bestyrkt afskrift på papper. De hade i förvar af herr Ture Turesson emottagit originalet, ett pergamentsbref, beseegladt med tolf sigill.

3.

Dombref af rikets råd rörande arfvet efter herr Erik Turesson.

(Efter orig. på perg. i Riksarkivet.)

1461 d. 23 Januari. *Vadstena.*

Wij Jönis m*edh* gudz nadh ärchebiscop j vpsall Kätil j lynköpu*n*g och laur*ens* i Wäxiö medh sa*m*me nadh biscopa Göstaff karls*on* lagman j opland Magnus green Fadh*er* wlffs*on* Eskil ysaacxs*on* Thur*e* iöns*on* lagman i west*er*götland Aake iöns*on* lagman i swdh*er*ma*n*naland Magnus benkts*on* lagman i närke. greer*s* matt*isson* och staffan wlffs*on* lagma*n* i westma*n*nalande Riddar*e*. Gör*e* veth*er*-

likit ath Arom eptir gudz byrdh Thusende fyrahundradhe. sextighi pa thät första. Fredaghen näst for sancti pauli dagh conuersionis Tha vij varom här sampnedhe i wazstenom for wor nadhoghe herres och rykens merkelighe ärende skuld: kom for oss och flere wor nadhoghe herre konunge rykesins raadh och godhe män här j swärighe, Ärligh och wälboren man herre eric ericson ridder ok talladhe til her thure thureson om eth arff Som fornempde her eric ericson sagde at her thure haffuer honom fra taghit och hans hustru är tilfallet eptir sin modherbrodher härre eric thureson gudh hans siel nadhe Och vnderviste her eric ericson oss ath hans hustru modher war härre eric thuresons samboren syster pa fädherne och mödherne och ath her thure twrson war her eric thuressons brodher pa fädhernet. och ath härre ärengisl nichilsons hustru ffru birgitta olaffsdotter och her hennings wan podbwsk döterä ware her erics thurssons systerbarn pa mödhernit Tha ware the en samkwl och twa söndörkwl Thy spordhe her eric [o]ss[1]) aat hurumykit hans hustru är medh rätto til fallit eptir her eric tursson eptir thy ath hon war samkwl wedh honom och the andre twa kwlle ware badhe sönderkullä Til hulkit her thure thuresson swaradh[e] ath han haffde änkte medh then andre sönderkwl, thy the äre badhe främmede och wskildoghe saman än her thure menthe fförst ath taghe en fierdhadell aff fornempda arff Oc sidhen skulle then andre sönderkulle här tak[e][1]) sin [ä]rffwodell [medh][1] the tredelä som her eric ericssons hustru

1) Hål i pergamentet.

är til fall*et*, hulkit the sattho for oss pa badhe sidh*e*r i rättha Och wii ransakadhe ok ow*er*woghho*m* lag[d]ho*m* och sagdo*m* for rätta at ept*i*r th*ät* so*m* th*ät* star i laghen at sa*m*kulle bör förrst tredele och enge*n*stadz fintz i lagh*e*n ath sönderkulle b[ö]r[1]) at gange til arff i the tre dela m*edh* sa*m*kullä Tha dömdo*m* wij h*er* e*r*ic e*r*iks*on* pa sin hust*ru* vegna tre dele*na* j alt for*nemp*da h*er* e*r*ic thur*e*sso*n*s arff och badhe sönd*er*kullä fiärdinge*n* Fra*m*del*is* spordhe h*er* thur*e* thur*e*ss*on* oss aath ath ept*i*r th*ät* h*är* ha*n* och th*e*n a*n*ne*n* sönd*er*kwl ko*m*me badhe i arff sama*n* vthi th*e*n for*nemp*da fiärdi*n*g än tho ath the är*e* wskild samen om ha*n* ma war*e* närmer*e* ath [lö]sa th*e*n ärffuedell aff th*e*n and*r*e sönd*er*kull än h*er* e*r*ic e*r*iks*on* opa ha*n*s hust*ru* veg*na*, til hulk*i*t h*er* E*r*ic erics*on* swa*ra*dhe ath swa ma*n*ge i th*e*n a*n*ne*n* kwl är*e*, är*e* alle ha*n*s hust*ru*s modh*e*r syst*er* dött*er* ok är ha*n*s hust*ru* rätta ept*er*leffue Och me*n*te ha*n* ath ha*n* är närmer*e* pa ha*n*s hust*ru* vegna at lösa th*e*n ärffuedell til sik än h*er* tur*e* tur*e*ss*on* hwilk*i*t the sättha badhe i rätta for oss och wy ept*er* lagho*m* dömdo*m* at h*er* e*r*ic pa ha*n*s hust*ru* veg*na* är närme*r*e til ath köpa the gotz än h*er* tur*e* tur*e*ss*on* for th*e*n skuld at th*e*n so*m* nermer*e* är til at ärffue ha*n* är oc närme*r*e til at köpa arffw*e*t Fra*m*l*edis* sagde h*er* tur*e* tur*e*ss*on* at ha*n* haffde alla r*e*dho köpt for*scriff*na arff for thuse*n*de stokholms m*a*rk oc me*n*te at h*er* e*r*ic skulle giffua ho*nu*m the päni*n*ga i ge*n*, om ha*n* vilde behalda th*ät* arff Til hulk*i*t h*er* e*r*ic swa*ra*dhe ath vilde h*er* tur*e* latä sc*r*iffue the b*r*eff lwdhe*n*d*is* pa höghar*e* swm ell*er* köpa th*ät* gotz

[1]) Hål i pergamentet.

dyrr*e* än the wärdh är*e*, tha bwrdhe ho*nu*m th*ä*r engi*n* skadha for*e* Än nar th*ät* arff war*e* skipt oc ma*n* viste hulk*i*t gotz th*ä*r ko*m*me pa hwar ther*e* dell Tha vilde ha*n* giffua th*ä*r for*e* swa myk*i*t so*m* the werdh är*e* Th*ät* sätte the ok for oss i rätte. hwilk*i*t är*e*nde vij ept*i*r lagh*e*n ransakadh*om* oc dö*m*dom At nar for*scriff*na arff skipt är oc hwar veth sin dell Tha skal th*e*n arffue dell mäthes ept*i*r thy so*m* ha*n* wärdh [är] ept*i*r sex mäntz mädz ordh tre oppa hwario sidho Och war*e* h*er* e*r*ic e*r*ics*on* näst pa sin hust*ru* veg*na* the gotz i*n* at lösa o*m* ha*n* vil gör*e* th*ä*r fwlt for*e* so*m* for*e* sc*r*iffu*i*t star Tha bödh h*er* e*r*ic sik til at ha*n* vilde st*ra*x nw i wazste*na* skipta m*edh* h*er* thur*e* oppa th*ät* at ha*n* vilde wetha si*n* hust*rus* dell oc theslighis th*e*n a*n*nen arffuedel so*m* [hans] hust*rus* modh*er* syst*er*dott*er* är til fallet och vilde lata miäthe th*e*m ept*i*r thy lagh*e*n vtwissär Tha swa*ra*dhe h*er* thur*e* ath ha*n* ku*n*ne ey nw swa farlöst skipta, oc ey hell*er* inna*n* näste vj vykwr so*m* hono*m* war for*e* lagt Tha spordhe h*er* eric oss aath om ha*n* ku*n*ne bliffue th*ä*r vforsömat wti o*m* th*ätta* skipte forlä*n*gde sik Swa o*m* h*er* tur*e* ville fra*m* läggia at th*ä*r war nath ok aar fra*m*gang*et* sidh*e*n ha*n* haffde köpt th*ät* gotz, hulk*i*t och sagdes for r*ä*tta th*ät* h*er* e*r*ic e*r*icson bör ey at bliffue forsömat th*ä*r wti Thy at th*ä*r ka*n* ey byrdebod eptir medzma*n*na ordh ept*i*r lagh*e*n pa ko*m*me fför ma*n* weth hwilke gotzenä the är*e* och huru myk*i*t the r*e*nthe, Ath wy alle thesse for*scriff*ne artic*u*le oc hwar vidh sik haffuo*m* swa ra*n*sak*et* dö*m*pt ok for rätte sagt so*m* for*e*sc*r*iffw*i*t star Th*ät* vithu*m* wy

m*edh* war*e* Secretis och jncygle h*är* hängia*n*d*is* vidh th*ätta* b*re*ff Giffw*i*t dagh aar oc stadh so*m* fo*re*-sc*ri*ffu*i*t star

Af de 12 vidfästa sigillen finnas endast delar kvar af n. 5 (Magnus Grens) och 9 (Thure Jönssons). De öfriga äro bortfallna. — Brefvet finnes dessutom intaget i bestyrkt afskrift af borgmästare och råd i Kalmar, dat. d. 19 Maj 1461.

4.

Konung Kristierns förklaring, att herr Erik Eriksson i fråga om sina tvister med herr Ture Turesson rörande arfvet efter herr Erik Turesson, delaktighet i Räfvelsta med underlydande äfvensom herr Abraham Broderssons gods m. m. icke skulle lida något intrång i sin rätt intill dess konungen med sitt råd finge tillfälle att därom döma.

(Efter orig. på perg. i Riksarkivet.)

1461 d. 23 Juli. *Stockholm.*

Wij Cristiern m*edh* gudz nadh Swerigis Da*n*marks Norgis Wendes oc Götha Konu*n*gh Hertog i sleswick Grewe i Holsten Stormarn Oldenborg och Delmenhorsth Görum with*er*liget th*ät* herr*e* Erick Erikss*on* wor elskelige man och tiänere hauer kärt for oss at herr*e* thure thurs*on* haffuer honu*m* frantaget och weldelige foreholder al th*en* erffuedell som hans hustrw är m*edh* retta tilfalle*n* Effter hennes modh*er* brodh*er* her Erick thurs*on* gud hans siell nadhe. Hwilken forschriffne erffuedell fornе*m*pde her Erick Eriks*on* sigh*er* at honu*m* är twa resor tildömpt Och ath h*er*re thure thures*on* will ey helder städe honu*m* reth skiffte i Rewelstede

och the gotz th*ä*r vnderliggia Hwilke her Erik sigh*er* och at hans hustrws modh*er*s och h*er* Erik thursons rette fädh*er*ne är Tesslikes haffuer han och bereth for oss th*ät* her thure will trengia sik in m*edh* h*er* abram broders*ons* arffui*n*ge i alle hans gotz m*edh* eth breff som konu*n*g Erick haffde vtgiffuit ludende th*ät* han haffde giffuit h*er* thure stens*on* och hans hustrw frw birgitte h*er* abrams dotter alle the gotz som honu*m* wore m*edh* retta tilfalne j Swerige effter for*nemp*de h*er* Abram Moth huilke forschriffne breff Wij ladom h*er* Erick fore i fiordh nogra daga for laurencij i halmstade th*ät* han skulde jnnan nath och ar th*ä*r effter kome sine bewisni*n*g fore th*ä*r om, Ok haffuer h*er* Erich beret for oss om monga andre ärende som honu*m* Oc h*er* thure är j mella*n* Om huilke han badh oc yterlige begerede aff oss th*ät* wy wildo*m* hielpa honu*m* till retta Ok efft*er* th*ät* at wort elskelige radh ffor wor och wor*e* rikes merklige ärende skul ku*n*ne ey nw h*är* neer oss tilsame*n* bliffue sa lenge th*ät* wy matthom the ärende mella*n* th*e*m m*edh* retta atskilia Th*ä*r for*e* haffuo*m* wy sagt h*er* Erick Eriks*on* th*ät* ha*n* ma och skal bliffue oforsymet i al sin reth bade om thesse for*scriff*ne oc alle andre ärende som äre mella*n* for*nemp*de h*er* Erick oc h*er* thure thurs*on* in til tess wij framdel*is* m*edh* wort elskelige radh ku*n*nom haffue tidh och le[g]lighet til forrörde ärende m*edh* rette ath atskilie Datum jn Castro Nostro Stokholmensi Crastino beate marie magdalene nostro sub regali Secreto presentibus appenso Anno dominj Millesimo Quadringentesimo Sexagesimo Primo etc^{ra}

På frånsidan: lx primo K C breff Huro her erich erikson haffuer forfulth syna ärande for hanom til retta och at k c haffuer sagt och loffat hanom oforsumad j all sin ärande til thess han haffuer sielff tiid til medh sit radh at skilia hanom och her thure aat medh retta

Sigillet bortfallet.

5.

Rikets råds dombref, hvarigenom afdömandet af tvisterna mellan herr Erik Eriksson och herr Ture Turesson uppskjutes till nästa rådsmöte i Kalmar d. 10 Juli 1473 och herr Ture Turesson åläggs att till herr Erik Eriksson återställa honom tillhörande bref, jordaböcker och räkenskaper eller ock med ed värja sig, att han aldrig förbundit sig därtill.

(Efter orig. på perg. i Riksarkivet.)

1472 d. 28 Augusti. *Stockholm.*

Wij Hanes j Strengenes oc Lydecha j westeraris medh gudz Nade biscopa Sten stwre Swerigis forstendere Eric axelsson Niclis stwre götstaff karlsson Eskill ysaacsson oc gregers benctsson Riddere medh flere gode men j Rikens Radh som här nw forsamnade äre Görom witherlegith at ärleek och welbordogh man her E[rik] erikson riddare waar medh brodher j Rikens radh vaar här nw för oss och beretthe oss hwrw the werdhogha fädhre och ärlighe godha men aff rikensens radh allers wara och menighe Swerikis fulmecktoghe sendhebodh som

til skickadhe oc försam[n]adhe war*e* paa th*ät* möthe j Calmarna om sancti johannis baptiste dagh at midso*m*mar stämdhe for*nemp*de h*er* Erik oc h*er* twr*e* twr*eson* riddar*e* hiith pa th*ätta* möthe för oss om alla the dela oc trättha so*m* th*e*m milla*n* är tha haffu*er* nw for*nemp*de h*er* E[rik] wa*ri*t h*är* för oss m*edh* sino*m* b*r*effuom oc bewisni*n*gh och budhit sik til rättha for oss m*edh* h*er* twra ath anama aff hano*m* och göra hano*m* alt th*ät* räth är och war h*är* pa sama tidh h*er* thwr*e* twr*e*sons sendhe bodh jofuan darr*e*, etc[ra] oc fiik oss eth lwkt b*r*eff til rikens radh lw[d]andhe th*ät* ha*n* sende for*nemp*de joffuan darr*e* etc[ra] til oss m*edh* siin bewisni*n*gh pa försc*ri*pna är*e*ndhe at göra och anama rät aff h*er* e[rik] eriks*on* tha war inghens mans namp sc*ri*ffuadh i th*ät* förrörda lwktha b*r*eff hoo th*ät* haffde wth sc*ri*ffuat, oc ey war th*ä*r ell*er* sc*ri*ffuad oppa hwad tiidh ell*er* staadh th*ät* sc*ri*ffuadh vaar, Och loot för*nemp*de jowan darr*e* läsa för oss nagh*ra* besegldhe oc obeseglde sc*ri*fft*e*r aff the hoffuodh breff so*m* the sagdhe ath h*er* thwr*e* haffu*er* moth h*er* er*i*k j the sakeer so*m* th*e*m i milla*n* ärw, sidha*n* sporde wj th*e*m at om the haffde nakath h*er* twr*e* twr*e*ns*ons* fulmektogh opna breff, at gö*ra* oc anama räth aff. h*er* e[rik] er*i*ks*on* hwilk*i*t the nekade at the th*ät* ekke haffde, tha stodh for*nemp*de h*er* e[rik] och bödh sigh til rättha för oss, oc sporde oss at om ha*n* war*e* forwarat th*ä*r wthj ath gaa til rättha m*edh* th*e*m, äfft*er* th*ät* ath the hade ekke hwffwt b*r*effuen h*är* neer wara*n*d*es* oc ey hell*er* ha*n*s fulmektogh opna b*r*eff til hwilkith wij sadhe at h*er* erik war*e* th*ä*r wti ekke forwar*e*t

oc ath wj för swa da*na* saker skul, ku*n*na th*e*m h*är* nw ey m*edh* r*e*ttha atskillia th*ä*r for*e* haffuo*m* wij nw skoth*et* the är*e*ndhe op, til th*ät* nesth tilkoma*n*de möthe j Calmar*na* pa sancti kanuti konw*n*gx dagh oc haffuo*m* stämpt th*e*m pa badhe sidhor ath the skola th*ä*r thaa koma til r*e*ttha m*edh* alle ther*e*s hwffwd breff oc bewisni*n*gh pa badhe sidhor för rikenss radh so*m* th*ä*r thaa tilsa*m*man koma*n*de warda Jtem kärde h*er* e[rik] Eriks*on* oc för oss th*ät* k[ongh] c*r*istiärn tok hano*m* alle sin breff jordha bökeer och räkenskap fran, oc fick th*e*m h*er* twr*e* tur*eson* i wär*i*o, om holk*i*t h*er* er*i*k sadhe at ha*n* talade badhe til k[ongh] C[ristiern] och til h*er* twr*e* tur*eson* i Halmstaad oppa th*e*m tiidh h*er* tur*e* stämde ha*no*m tiith för*e* kuni*n*gh*e*n, oc at h*er* tur*e* stodh th*ät* taa til j menighe Swer*ighis* och Da*n*markx radz närwara so*m* tha th*ä*r försampnadh war*e* ath ha*n* the breff j wärio haffde oc förwilkorade sik th*ä*r thaa at ha*n* wille antwardha hano*m* th*e*m ohindrat j gheen oppa th*ät* ath ha*n* ey skulle ku*n*na haffua makt at haffua th*ä*r nagoth skötsz maal oppa ty haffuo*m* wij swa sakt för rättha at h*er* tur*e* tur*eson* skal antigh antwarda h*er* e[rik] eriks*on* alle the b*r*eff jordha böker och räkinskap igh*e*n m*edh* sin eedh siälff xij so*m* k[ongh] c*r*istiärn antwarda[dhe] hano*m* oc ha*n* i sino wärio haffde pa th*e*n tiidh ha*n* fik th*ät* förwilkorade so*m* förscr*i*ffuadh staar ell*e*r väria th*ät* aff siälff xij ath ha*n* th*ät* ekke wilkoradh haffu*er*, och staa sidha*n* j rättha om the förrör*d*ha b*r*eff, och haffuo*m* vij oc stämpt h*er* tur*e* m*edh* the försc*r*iffna breff jordha böker och räkenskap j rätth*e*n för riksens radh pa

thät förscriffna möthe om her Erik faar them ekke för ighen Til ythremera visso bidhiom wij werdoghe ffäder biscop Hanes j Stregnes biscop lydeca i Vestherass her Sten stwre her erik axelson her niels stwre her eskil ysacson her ffader vllson oc her gregers benckson ath the henghia theres secret och jnsegle nedhan för thätta breff oppa alles vara wegna Datum Holmis Anno domini Mcdlxx Secundo jn octava Assumpcionis marie virginis gloriose

På frånsidan: lxx secundo Rikissins radz breff at her e e kom for them j stokholm och böd sig til retta mot her ture som rikissins rad lagde hanom fore j Calmarna til fforen och ey her thure forekom och at rikissins rad dömde her erich all sin jordhabreff etcra i geen och stemde them bada til Calmarna i geen pa nesta möte

Sigillen, delvis skadade, vidhänga.

6.

Rikets råds dombref, hvarigenom 1) herr Ture Turesson dömes att d. 13 Januari 1474 till herr Erik Eriksson återställa honom tillhörande bref, jordaböcker och räkenskaper, 2) förklaras att herr Abraham Brodersson enligt Sveriges lag icke förbrutit sina jordagods, 3) herr Erik Eriksson och herr Ture Turesson åläggas att inom natt och år till slutligt afdömande framlägga alla sina bevis rörande de mellan dem förekommande tvisterna, och 4) de gods, som herr Ture Turesson på grund af konung Eriks bref innehade af herr Abrahams jordagods, dömas i kvarstad.

(Efter orig. på perg. i Riksarkivet.)

1473 d. 19 Augusti. *Kalmar.*

Wij Henric j Lyncöpu*n*g Hanes j Schara Gudmu*n*d j wexio m*edh* gudz Nad*e* Biscopa Sten stwr*e* Swer*igis* forstendere Niclis stwr*e* Götstaff karlss*on* Eskill ysaass*on* Thwr*e* jenss*on* Greg*ers* matt*isson* Ake jenss*on* Staffan vlffss*on* Götstaff olss*on* Eringisl Gedda Magnus benctss*on* Riddara Aruid trolle oc Otte thorbiornss*on* aff vap*e*n Göra wit*er*lich*i*t m*edh* th*ätta* wort vpna br*e*ff At aar efft*er* gudz byrd Twsandefyrahwndradhe siwtighietridhie Thorsdaghen nest efft*er* warfrw dagh Assumpcionis ko*m*mo for oss vpa Radhwsit j Calmar*na* for rätta Erlige oc welborne me*n* h*er*re Eric er*i*css*on* vpa th*e*n ene oc h*er*re Thwr*e* thur*e*ss*on* Riddara vpa th*e*n a*n*nan sidho Tha taladhe h*er*re Eric er*i*css*on* til h*er*re Thur*e* thur*esson* om all sin vppen br*e*ff Jordaböker Rekenschap oc sc*r*ipt*er*. som konu*n*g Cristiern thog ho*n*o*m* fra for Borkholm. oc antwardadhe th*e*m h*er*re Thur*e* thur*esson*. oc so*m* h*er*re Eric sagde. at h*er*re Thur*e* wilkoradhe sigh for konu*n*g Cristiern j halmstadha n*er*warand*is* ma*n*ga godha ma*n*na aff Swer*igis* oc Da*n*markx Radh at han wille antwarda for*nempd*e h*er*re Eric the forrörda sina br*e*ff igen Oc thär vpa laghlighe stempde Rikesens Radh so*m* nw j höst*es* j Stocholm sa*m*ma*n* waro h*e*rre Thur*e* thur*e*sson hiit til Calmar*na* vpa th*ätta* möthe at ha*n* schulle nw h*är* antwarda h*er*re Eric all the forrörda br*e*ff oc s*i*na bewisni*n*g efft*er* sit eghit wilkor m*edh* en xij ma*n*na edhe ell*er* weria th*ät* tha h*är* aff sielff xij at han th*ät* icke wilkoradhe som forscr*iffui*t staar Huilket h*er*re Thur*e* nekadhe. at han th*ät* icke

forwilkoradhe Tha eskedhe h*er*re Eric än nw vpa the forrörda sin br*e*ff. oc satte th*ät* j rätta for oss. om ho*no*m borde th*e*m m*edh* rätta igen at haffua Till huilket h*er*re thur*e* swaradhe th*ät* ha*n* hau*er* anamat th*e*m aff konu*n*g Cristiern j swa matto th*ät* ha*n* schal eig antwarda th*e*m fra sigh vtan m*edh* konu*n*g Cristierns mi*n*ne oc wilia Huilket the badhe satte j rätta for oss Oc wij Rantzsakadhe oc for rätta sagde at h*er*re Thur*e* thur*e*sson kan eig th*är* m*edh* vrsaka sigh oc bör eig at lydha konu*n*g Cristierns budh. efft*er* at h*er*re Thur*e* är skild fra ho*no*m oc hau*er* giffuit sigh jn j Swer*igis* Rike Men h*er*re Thur*e* schal om tiwgh*e*nde dagh jwle nw nestko*m*ma*n*de antwarda h*er*re Eric er*i*css*on* alle the forrörda br*e*ff jordaböker Rekenschap oc sc*r*ipt*er* j arboga som konu*n*g Cristiern fik h*er*re Thur*e* oc h*er*re Eric är*e* vparörande m*edh* sin edh sielff tholfte Jtem dömde wij oc th*ät* h*er*re Abraham brodh*er*s*on* efft*er* Swer*igis* besc*r*iffuen lagh hau*er* eig forbrutit sin jorda gotz j the thw er*e*nde som ho*no*m waro tillaghde som är*e* waldtecht oc friidbrwt vtan h*er*re Thwr*e* thur*e*ss*on* kan ho*no*m nagot a*n*nad tilleggia m*edh* rätta Th*är* for*e* lagde wij badhe h*er*re Eric oc h*er*re Thwr*e* for*e* at the schulle sökia oc Rantzsaka om ther*es* bewisni*n*g om thesse er*e*nde oc lata th*e*m for*e*ko*m*ma jnna*n* Nat oc Aar j retten Huilken tha betzst bewiisni*n*g kan foreko*m*ma tha schal th*är* om rättas oc dömas efft*er* thij Som lagh oc rät är. Oc vpa th*ät* at th*ät* schal icke leng*er* ku*n*na fortöffuas ell*er* forlengias sy*n*nerlige efft*er* th*ät* at h*er*re Thur*e* kom icke the br*e*ff h*är* j retten Som Rikens Radh lagde ho*no*m fore Tha haffua

wij dömpdt oc döma j q*ua*rstadha all the gotz som h*er*re Thur*e* hau*er* j werio efft*er* konu*n*g Ericx gaffuo br*e*ff aff h*er*re Abrahams gotz som h*er*re Thur*e* sköt vpa oc h*er*re Eric er*i*css*on* vpa taladhe Till thes at for*nemp*d*e* h*er*re Eric oc h*er*re Thur*e* är*e* m*edh* rätta atskilde om forrörda gotz oc arff. Thes til yt*er*lighar*e* wisso witnisbyrd oc höghr*e* forwaring lata wij alle hengia wor Secr*e*t oc jncighle nidh*e*n for th*ätta* br*e*ff Som sc*ri*ffuit oc giffuit är Aar dagh oc stadh som forscriffuat staar

På frånsidan: lxx iij° eth a*n*nad rikissins radz br*e*ff at the dömde h*e*r thur*e* a*n*nad tiid til at antwarda h*e*r erich sin br*e*ff Och at h*e*r ab*ra*m efft*er* swe*rigis* lag haffu*er* ey forbrwted sith goz

Af sigillen finnas n. 1—11 och 15—16, delvis skadade, i behåll; n. 12—14 äro bortfallna.

7.

Rikets råds dombref, hvari på grund af herr Erik Erikssons käromål till herr Ture Turesson om andel i Räfvelsta förklaras, att de båda icke skulle lida något intrång i sina rättigheter, intill dess rikets råd finge tillfälle att afdöma de mellan dem förekommande tvisterna.

(Efter orig. på perg. i Riksarkivet.)

1474 d. 20 Augusti. *Kalmar.*

Wij Jacob m*edh* gudz nadh Erchebiscop j vpsala Henrich j Lyncöpu*n*g Hanes j Schara och Gudmu*n*dh j Wexyo m*edh* sa*m*me nad biscopa Sten Stwr*e* j gripsholm swe*rigis* rig*es* forstender*e* Erich axils*on*

Niels stwr*e* Godzstaff karls*on* Eskil ysaacs*on* yu*er* axils*on* Gr*egers* matz*son* Thur*e* jens*on*, aghe jens*on* Tord bonde, Karl knutzs*on* Ridd*ara* Aruidh trwlle och Niels clauss*on* vepner*e* Göru*m* wyt*er*ligit ath Arum efft*er* gudz byrdh mcdlxx quarto log*er*dag*en* nest efft*er* warf*ru* dagh assumpcionis pa Calm*a*rna radstuffo kom for oss Erligh och welbyrdig ma*n* H*er* Eriich erics*on* Ridd*er* och talade til h*er* thur*e* thur*esson* om Reuelstadā liggia*n*d*es* j färingaland och the godz th*ä*r wnd*er* liggia, som for*nemp*de h*er* Erich sagde ath hans hust*ru* modh*er* och he*n*nas brod*er* h*er* Erich thur*esson* *gu*d th*e*ras siel nade haffde th*ä*r en brod*er*deel och en syst*er*deel vtj th*e*ras r*e*tta fäd*er*ne Til hulked h*er* thur*e* swarade at hans fad*er* h*er* Thur*e* stens*on* gaff hans mod*er* frw Margar*e*te for*rör*da r*e*uelstada och the godz th*ä*r wnd*er* liggia til morgo*n*gaffo for vij^{C} swaaghr*e* Engelska nobla och for ij^{M} stokholms m*a*rch for h*e*nnas m*edh*gifft, Och sagde han at for*scrif*na r*e*uelstada wart hano*m* tildömpt j Stokholm j konu*n*gh Cristierns tiidh Til hulked h*er* Erich swarade at Arum efft*er* gudz byrd mcdlx primo fredag*en* nest for Sancti pauli dag conuersionis tha talade han til h*er* thur*e* j Wazstena for rikissins rad om for*scrif*na r*e*uelstada, och sköt h*er* thur*e* th*ä*r pa sith morgo*n*gaffuo br*e*ff och m*edh*gifft, Hulkyt rikissins rad dömde hano*m* til at han skulle lata th*ät* for*e*koma pa nesta tingh efft*er* sancte valburgis dagh j th*ät* h*ä*radh r*e*uelstada ligg*er* vtj Hulkyt h*er* thur*e* sigh och wilkorade at han sa göra wille Och tiisdag*en* th*ä*r nest efft*er* talade h*er* thur*e* til h*er* Erich pa bykyrkye gard*en* j wadzstena och

badh at han wille lata besta om thät morgangaffuo breff, til Sancti Johannis dagh, ath midsommar tha wille han lata thät forekomma Hulkyt her erich sagde at han pa then tiid tillodh, Och sagde her Erich at om sancti botolphi afftan for midsommar tha sende her thure hanom bwdh at han skulle mötha hanom for rikissins rad j graabrödra Closthre j Stokholm hulkyt han och saa giorde Och talade han til her thure om thät forrörda breff ludandis om hans moders morgongaffuo och medgifft, som forscriffet staar Och her thure swarade thär til thät han wiste ikke hwar thät breff waar thy han menthe at konung karl haffde fangith thät then tiid han annamade reuelstada J sa matto wart hanom tha sagth fore thät han skulle swerya at han haffde reuelstada for sin moders morgongaffuo och medgiffth som forescriffedh staar Och vppa Sancti botolphi Dagh bödh her thure thuresson her Erich at han wille staffa hanom eden pa forscriffen Doom Och at her Erich staffade hanom eden at forscrifna reuelstada och the godz thär til liggia wart hans moder lagliga giffueth til morgongaffuo och medgifft, thät sagde her thure at han wille ikke swerya at thät war lagliga giffueth, men gik strax vp for konung Cristiern och sagde at hanom waar sagt fore at han skulle ga her Erich en edh, och han wille then ikke anamma Tha bödh her thure sigh en tha til at gaa then edh och badh her Erich staffa sigh eden och han staffade som för at han skulle sueria at reuelstada wart hans moder lagliga giffuet til morgongaffuo och medgifft, Hulkyt her thure nekade at han ey wille swerya at thät waar lagliga

giort men swor at han haffdet for siin mod*er*s morgo*n*gaffuo och medgifft so*m* forsc*ri*ffet staar Thy lagde h*e*r Erich helgedoma*n*en fra sigh och wille th*e*n edh ikke ana*m*ma Och st*ra*x h*e*r thur*e* haffde swor*e*t th*e*n edh tha loth han läsa th*ät* morgo*n*gaffuo br*e*ff och sade Th*ätta* br*e*ff haffde jagh i gaar en jagh wille ikke lata th*ät* til syna for nw Och sagde h*e*r Erich th*ät* han offta och ydeliga th*ä*r efft*er* formanade konu*n*gh Cristiern yt*er*liga for g*u*dz skyl och pa sin edh th*ät* han wille w*är*dugas at höra th*e*n saak och and*ra* som th*e*m j mellom är til r*e*tta Til hulked konu*n*gh Cristiern sagde at han ikke haffde tiidh ell*er* leygelighet the sagh*er* mellom [them] th*ä*r m*edh* r*e*tta atskilia en gaff h*e*r Erich sith br*e*ff th*ä*r vppa at han skulle bliffua oforsumadh j all sin r*e*th til th*e*n tiid at han kw*n*ne haffua tiid och leygeligheet til the ära*n*de mello*m* hano*m* och h*e*r thur*e* m*edh* r*e*tto atskilia Hulkyt br*e*ff h*e*r Erich lagde j r*e*tt*i*n for oss Och efft*er* thy som wij forsta*n*dit haffua j sa*m*ma br*e*ff at the ärande mello*m* h*e*r Erich och h*e*r thur*e* en nw staa j r*e*tt*i*ns thwangh Och wij nw ey heller kw*n*nom töffua h*ä*r sa lenge th*ät* wij kw*n*nom th*e*m m*edh* r*e*tto atskilia tha bliffwa nw forrörda är*e*nde mello*m* th*e*m i r*e*tt*i*ns thwangh och wari bade oforsumath j th*e*ras reth sa lenge at the w[a]rda m*edh* r*e*tta atskilde Tess yt*er*mer*e* til wisso och witnisburd he*n*ge wij for*scriff*ne waar secret och j*n*cigle nedan for th*ätta* br*e*ff Giffu*et* j Calm*ar*n Aar och Dagh som forsc*ri*ffet staar

På frånsidan: Et rikensens raadz dombreff om rewelstade gard i vpland ligiendis

Af sigillen är endast n. 10 (Ivar Axelsons) oskadadt, n. 4 (biskop Gudmunds) och n. 5 (Sten Stures) skadade i behåll; af n. 9 finnes endast kupan kvar; de öfriga äro bortfallna.

8.

Herr Ture Turessons bref rörande förlikningen med hans systerdotter fru Kristina Karlsdotter (enka efter herr Erik Eriksson).

(Efter orig. på perg. i Riksarkivet.)

1480 d. 7 Juli. *Upsala.*

Jach Ture tursson riddare j kragerum kennis och for allom vitherlighet gör Ath Aar epter gutz byrd Tusande firehundrade athety fredaghen nästh effther visitacionis marie virginis i Capitals husit i wpsale j närwäre värdogasthe fadher i gwdi Her jacob Ärchebiscop i vpsale Her sten sture Suerigis rigis forstandare Her Niels sture her Gregers matsson her Niels fadhersson her joan slaghe riddare Arffuit trolle wäpnare Giorde jach mädh myn käre hustrus Jnggegärdh och barne radh samtykke och godom wilie En venligh och kärlig forligningh Om thän tretha och deela thär langliga haffuer standit och warit i mällen myn käre sösther dotther fru Cristina kong karls dotther i foglawigh ok mik och for båggis ware foräldra siäla skul om alt thät arff jordegotz gäld opbyrd vtgifft och lösöre i lösa och fasthe etc huat nampn thät helst kan vare och huar

th*ät* helst kan ligge i sue*rigis* righe saa ath mik och my*n* kä*re* hus*tru* och barn alleled*is* vel ath nögh*er* j saa mathe ath jach haffu*er* m*ädh* godan wilie oplad*i*t for*nemp*de my*n* sösth*er* dotth*er* f*ru* C*ri*stin och he*nn*es arffui*n*ga my*n* deel som jach aagh*er* i Aby gard j vä*re*nth liggiand*is* j vexiö biscops döme och all ha*n*s v*m*äg*er* som är Agh*er* och ängh Skogh och fiskeuatn Quern och quernä stadhe öyer och holme när by och fiärnä enkte v*n*nän tagh*et* som th*än* gard*e*n til liggh*er* och aff all*er* til lighat haffu*er* Och skal fornä*m*de f*ru* C*ri*stinä vith*er*läggia mik th*är* for*e* a*n*ner stadz igen saa mögh*i*n r*e*ntha som mik athnögh*er* effth*er* bäggiäs var*e* venä sigilse och i saa gode lägelighet som mik belägelighä är*e* och skal for*scrif*ne f*ru* C*ri*stina nytha och behalle all the jordhegotz som hon haffu*er* hafft i värie til th*än*n*e* tidh och än nw haffu*er* i sith fulle skiffthe badhe Her tur*e* stenss*ons* gotz och h*er* ab*r*ams huilket gotz och garde for*nemp*de my*n* sösth*er* dotth*er* f*ru* C*ri*stin och he*n*nis arffwinghe skule niwtha b*ru*ghe och behalle til euerdeligh ägha ku*n*ne wi ho*n* ell*er* jach vi*nn*ä nog*er* gotz in i byrdh*e*n m*ädh* r*e*ttha effth*er* th*än*n*e* dag tha skule wi th*ät* och skifftha m*ädh* venskap och k*är*lig som arffuit til fall*et* är Ginghe och for*scrif*ne my*n* sösth*er* dotth*er* f*ru* C*ri*stina ell*er* hennes arffui*nga* noghra garde ell*er* gotz wtaff m*ädh* lag ell*er* dome aff ho*n* nw haffu*er* i sith fulle skiffthe tha til bindh*er* jach mik och my*na* arffuinghä he*n*ne och he*nn*es arffui*n*ghä saa goth gotz och saa mögh*i*n r*e*nthä som paa my*n* andeel kan löbä och i saa gode läghe ath vith*er*läggia jnna*n*

vi vigh*er* nästh koma*n*d*is* loffuar jach ath jach ell*er* my*na* arffui*n*ghe skule m*ädh* th*ät* forsthe som th*ät* kan var*e* ath jach m*ädh* for*nemp*de my*n* sösth*er* dotth*er* f*ru* C*r*isti*na* skule göra skifft*is* breff oos i mäll*en* paa alle the som huar paa sin deel haffu*er* effth*er* thy som th*ät* tilbör Jtem skule och alle the breff sc*r*iffth*er* och r*e*gh*e*nskap var*e* til enkte och dödä som i my*na* värie är ell*er* h*är* effth*er* ku*n*ne fi*n*nas hoos mik ell*er* my*na* arffui*n*gha som lydha paa th*änne* t*re*tha deelä och arff som kw*n*ne ko*m*me my*n* sösth*er* dotth*er* f*ru* C*r*isti*na* ell*er* he*n*nis arffui*n*ghä til skadhe ell*er* forfangh i nog*ra* mathe Jtem nar som huar vidh huat ssom huär skal haffue och gotzens na*m*pn tha skal jngh*en* aff oos forhalle th*än* andr*e* nog*ra* breff som lydha paa for*scriff*ne gotz huat handhe breff the helst ku*n*ne var*e* Thenne for*scriff*ne articuli och huer *sär*del*is* vidh sigh loffuar jach och tilbinner mik och alle my*na* arffui*n*gha födda och ofödde stadegha fasthe och obrytheligha ath halle vidh*er* my*na* C*r*isteligha gode tro är*e* och sa*n*ni*n*g Til tesse breffs me*re* vissä och högr*e* foruaringh bidh*er* jach w*är*dogasthe fadh*er* i gwdi Her Jacob ärchebiscop i vpsal*e* m*ädh* for*scriff*ne h*er*re och godhe men som h*är* offuer var*e* ath the he*n*ghe ther*is* sec*re*te och jncigle nädh*en* for th*ätta* breff m*ädh* my*na* egnä effth*er* my*na* kär*e* hust*rus* radh och sa*m*tykke til vidnesbyrdh Huilket giffuet och sc*r*iffu*et* är Aar och dagh och stadh so*m* for sc*r*iffu*et* star

På frånsidan med yngre hand: Th*ätta* breff lydh*er* om th*än* forliikni*n*gh i mella*n* mi*n* modh*er* Och h*er*

twr*e* twress*on* i wpsale skeedhe etc[ra] requiescant in pace Om Aaby gard i vär*e*ndh

Af sigillen finnas n. 1 (Ture Turessons), 2 (ärkebiskop Jakobs), skadadt, 3 (Sten Stures), 5 (Gregers Matssons) och 8 (Arvid Trolles) i behåll; n. 4, 6 och 7 äro bortfallna.

Ändringar (i handskr.) och rättelser (af utgifvaren).

Inom [ ] *satta bokstäfver äro i handskriften uteglömda eller bortnötta.*

Sid.	rad.	
4	14	*Efter* twre *ett* haff[de] *öfverstruket.*
—	15	» Capitulum v *en öfverstr. rad:* Jtem som her twre twresson haffwer offthe sagt
5	18	*Efter* oc *ett öfverstr.* gen
6	16	» birgitte *orden* oc hennis dotther *öfverstr.*
12	15	» fru *namnet* birggit *öfverstr.*
—	21	j danmark *tillskr. öfver raden.*
—	23	j krakarum » » »
13	25	*Efter* oc *ett öfverstr.* är
14	9	j *tillskr. öf. r.*
—	—	bolabyn *ändradt från* bolabyle (?)
—	27	til retto *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* trättho
15	22	arff *skr. öf. r.*
16	4	eth aar *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* thät aarit
—	8	*Efter* nielsons *ett öfverstr.* fru
—	19	räthtogheth *rättadt fr.* rathtogheth
17	9	*Efter* sacth *ett öfverstr.* ath
18	4	är *rätt. fr.* ar
—	6	*Efter* deel *ett öfverstr.* jac
—	10	löpir *r. fr.* lopir
—	25	spöria » » sporia
20	4	oc *skr. öf. r.*
—	5	skiwth *i handskr. upprepadt.*
—	15, 16	min herre *öfverstr. och efter* kunghen *ett* C[ristiern] *senare tillagdt.*
—	18	medh *skr. öf. r.*
—	—	oc wpbyrdhin *senare tillskr. öf. r.*
—	20	min herre *senare ändradt till* k[onung] C[ristiern]
—	24	*Efter* hafft *ett öfverstr.* thät
—	25	etc^ra^ *senare tillskr. öf. r.*
—	26, 27	min herre kunghen *senare ändr. till* k[onung] C[ristiern]

Sid.	rad	
21	1	xj *ändr. fr.* 10
22	6	önzskadhe *rätt. fr.* onzskadhe
—	9	offu*er*dadhogh *ändr. fr.* offu*er*daghogh
—	11	xij *ändr. fr.* xi
—	21	*Efter* skulde *ett öfverflödigt* skulle *utelemnadt.*
—	26	oc *skr. 2 gånger.*
23	5	le*n*ge *skr. öf. r.*
—	29	betäncth *rätt. fr.* betancth
24	1	xiij *ändr. fr.* xij
—	3, 4	min h*er*re k[un]ghen *senare ändr. till* k[onung C[ristiern]
—	6	h*er* *skr. öf. r.*
—	11	min h*er*re k[unghen] *senare ändr. till* k[onung] C[ristiern]
—	20	tha *skr. öf. r.*
25	3	thässo *ändr. fr.* th*ätta*
—	8	sade my*n* h*er*re ku[n]gh*en* *senare ändr. till* sagde ku[n]gh*en* C[ristiern]
—	10	*Efter* sigh *ett onödigt* math *öfverstr.*
—	17	är *skr. öf. r.*
—	19, 20	eric e*r*ics*on* *skr. öf. r.*
26	10	en *tillskr. i margen.*
—	11	he*n*nis *ändr. fr.* hans
—	—	oc modh*er*s *skr. öf. r.*
—	18	jtem » » »
—	23	bäggias *rätt. fr.* baggias
—	—	köpe » » kope
—	23—25	och tesligi*s* — h*er* ab*r*am *skr. nederst å sidan och här insigneradt.*
—	24	*Efter* h*er* *ett öfverstr.* benct
27	6, 7	ok enth*et* finz *skr. under r., men här insigneradt i st. f. de öfverstrukna orden* ok om th*ät* en *skr. öf. r.*
—	9	hade *skr. öf. r.*
—	11	sa *skr. i margen, men här insigneradt.*
—	20	*tomrum lemnadt för årtalet.*
—	22	ept*ir* *skr. i margen, här insign.*
—	24	haffua » » » » »
—	32	ell*ir* *skr. öf. r.*
—	—	vithnadh *skr. i margen, här insign.*
28	4, 5	oc bordhe — danmarghss lagh *öfverstr., hvarefter följer en helt och hållet utplånad rad.*
—	8	*Efter* fler*e* *ett öfverstr.* breff
—	13	ey *skr. öf. r.*

Sid.	rad	
28	18	min herre konghen *senare ändradt till* konghen C[ristiern]
—	23, 24	min herre k[onunghin] » » » k[onunghin] Cristiern
—	29, 30	och haffuir — man är *skr. i margen, här insigneradt.*
—	31	en *skr. öf. r.*
29	12	ta » » »
—	13	*Såsom* 28: 23, 24
—	16	*Ett* xix *i margen öfverstr.*
—	17	dagh *skr. öf. r.*
30	3	*Efter* sigh *ett öfverstr.* til
—	4	myn herre *senare ändr. till* k[onungh] C[ristiern]
—	10—12	och ikke — forscreffna breff *skr. i margen, här insigneradt.*
—	22, 23	*Såsom* 28: 23, 24
—	25	» 30: 4. *Likaså rad* 27.
—	32	*Öfver* myn herre *senare tillskr.* k[onunghin] C[ristiern]
31	31	aff *skr. 2 gånger.*
32	1	dom *skr. öf. r.*
—	7	*Efter* andra *ett öfverstr.* kull
—	8	ero *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* ärffdo
—	1	*Efter* til *ett öfverstr.* aff
—	32	hans *skr. 2 ggr.*
33	8	*Efter* her *ett öfverstr.* thure
—	9	the *tillskr. i margen.*
—	11	*Efter* er *ett öfverstr.* til
—	27	veygna *tillskr. öf. r.*
34	1	ey *rätt. fr.* en
—	11	til *tillskr. öf. r.*
—	20	högra *rätt. fr.* hogra
—	24	the *tillskr. i margen.*
—	27	*Efter* arff *ett öfverstr.* uare
35	11	fines *tillskr. öf. r.*
—	17	vi » » »
—	21	vit » » »
—	23	xx *ändr. fr.* xxi
36	6	en *tillskr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* thän
—	18	*Efter* thure *orden* leg vth *öfverstr.*
—	19	» vthguldna *ett öfverstr.* oc
37	6	thät *tillskr. öf. r.*
—	18	*Före* fik *ett öfverstr.* loth

Sid.	rad	
37	22, 23	*Mellan dessa rader orden* Alle men som th*ätta* breff see ellir hora las*es* helso wy, olaff rwth landz tighsaka hörar*e* j *öfverkorsade, hvarefter följer ett öfverflödigt kapitelnummer* xxj
—	32	vitne *tillskr. i margen.*
38	8,9	bänctso*n* *rätt. fr.* banctso*n*
—	19	ut *skr. öf. r.*
—	25	xxi *ändr. fr.* xxij
39	25	xxii » » xxiij
—	27	*Efter* iak *ett öfverstr.* ad
—	31	» min *orden* modher mo *öfverstr.*
40	8	» th*ät* *ett öfverstr.* maa
—	10	r*e*th och *tillskr. i margen.*
—	—	*Efter* swerike *ett öfverstr.* at
—	11	» mi*n*ne » » tha
—	13	at *skr. öf. r.*
—	26	xxiii *ändr. fr.* xxiiij
—	30	for *skr. öf. r.*
41	12	xviij *senare tillskr.*
—	25	xxv *rätt. fr.* xxvj
42	12	lösören *rätt. fr.* lösoren
—	16	er *skr. öf. r. i st. för ett öfverstr.* at
—	20	*Efter* haffua *2 otydl. ord skr. öf. r.*
—	29	xxvi *rätt. fr.* xxvij
43	2	affthon » » affthom
—	3	sände » » sande
—	14	*Efter* kongen *ett* C[ristiern] *senare tillagdt*
—	15	» om » thom *öfverstr.*
44	1	» foor » häd[an] »
—	11	en *ändr. fr.* eth
—	15	*Efter* thär *ett öfverstr.* ynktith
—	27	xxvii *ändr. fr.* xxviij
45	12	*Efter* at *ett öfverstr.* han
—	20	*Det senare* ok *dubbelskr.*
—	23	*Efter* som *orden* hans äll[er] *öfverstr.*
46	9	ha*n* *skr. öf. r.*
—	14	ha*n* *skr. 2 ggr*
47	2	hans mode*rs* *skr. öf. r.*
—	7	xxviij *ändr. fr.* xxix
—	15	*Efter* the *ett öfverstr.* tolff
—	26	doom *rätt. fr.* doon
48	7	the » » se
—	9	ok » » ob

Sid.	rad	
48	20	xxix *ändr. fr.* xxx
—	23	*Öfver* myn herra *orden* k[onung C[ristiern] *senare tillskr.*
49	1	mik *skr. öf. r.*
—	2	fra *tillskr. i margen i st. f. ett öfverstr.* för
—	12	xxx *rätt fr.* jtem xxxj
—	13	min nadige herre *senare ändr. till* k[onung] C[ristiern]
—	20	*Efter* han *ett öfverflödigt* han
50	1	min her *senare öfverstr.*
—	11	min hustrus *ändr. fr.* mith
—	16	*Efter* opbyrdh *orden* som thär wt aff *öfverstr.*
—	24	xxxi *ändr. fr.* xxxij
51	1	xxxii » » xxxiij
—	6	han » » ham
—	8	*Efter* pa *ett öfverstr.* pa
—	24, 25	myn her *senare öfverstr.*
—	30	min herre *senare ändr. till* k[onung] C[ristiern]
52	3	*Efter* them *ett öfverstr.* paa
—	10	min her *senare öfverstr.*
—	14	*Efter* ludhende *ett öfverstr.* allo
—	—	äpther *rätt. fr.* apther
—	15, 16	*Mellan dessa rader ett onödigt* xxxiiij
—	31	*Efter* ok *ett öfverstr.* bäträ
53	16	» när » » aff
—	29	xxxiiij *ändr. fr.* xxxv
—	30	lxii » » lxiij
54	6	*Efter* lxiij *ett öfverstr.* fore
—	7	» radhet *ett* » thät
—	9	» som » » iak
—	11	» äpther » » thät
—	20	äpther *rätt. fr.* apther
—	—	*Före* thät *ett öfverstr.* thär
—	22	*Efter* ath » » metne
—	23	» ordh *ett* » iij
—	24	xxxv *ändr. fr.* xxxvi
—	27	*Efter* eller *orden* te gotz *öfverstr.*
—	31	» altid *ett* rett »
—	—	» briste » thär »
55	5	xxxvi *ändr. fr.* xxxvij
—	16	xxxvii » » xxxviij
—	20	*Efter* at *ett öfverstr.* tagha
—	21, 22	j alle — gotz *skr. öf. r.*
—	23	Capitulum xxxviij *skr. i margen och* xxxviij *ändr. fr.* xxxix

Sid.	rad	
55	27	*Efter* ma *ett öfverstr.* wete
—	28	» er » » wel
56	5	*Före* ladhe *ett* » wntto
—	7	*Efter* selfskale *ett överstr.* M sware
—	13	» twre » » eller
—	26	oc — twreson *skr. öf. r.*
—	27	redhe *rätt. fr.* reädhe
—	32	anamade *senare ändr. till* fik
57	2	*Efter* sig *orden* medh aldrig *öfverstr. och* intet *skr. i deras st.*
—	8	aff *skr. öf. r. öfver ett onödigt* om
—	10	bada » » »
—	14	jon darre oc hans *skr. öf. r. i st. f. de öfverstr.* Erich marswiin
—	—	scriffuere *tillskr. i margen.*
—	17	the *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* han
—	24	jordaböghe *rätt. fr.* jordabogher
—	25	til calmarna *skr. öf. r.*
—	26	*Efter* sydor *ett öfverstr.* om
58	1	Anno — lxxiij° *skr. öf. r.*
—	2	om *tillskr. i margen.*
—	9	dömde » » » *i st. f. ett öfverstr.* satte
—	17	*Efter* dagh *ett öfverstr.* Och
—	20	» alla » » mere
—	21, 22	och swara — ärende *tillskr. dels öfver, dels under raden, här insigneradt.*
—	25	kom tiid *skr. öf. r.*
—	31, 32	forenna *rätt. fr.* farenna
59	5	til calmarna *skr. öf. r.*
—	6	och — thure » » »
—	10	*Efter* marie *ett öfverstr.* sade
—	21	i geen *tillskr. i margen*
—	26	foruilkorade *rätt. fr.* foruilkarade
60	20	mark » » mrak
—	—	*Efter* sölff *orden* oc swa meget som pa hans *öfverstr.*
—	21	innen vi weger *skr. öf. r.*
61	4	tercio *ändr. fr.* quarto
—	5	effterscriffna *skr. öf. r.*
—	9	siel *tillskr. i margen*
62	2	och *skr. öf. r.*
—	3, 4	Anno etc^ra^ lxxiij° *senare tillskr.*
—	5	thär *skr. öf. r.*
—	7	*Efter* sydan *ett öfverstr.* han

Sid.	rad	
62	7	han migh *skr. öf. r.*
—	11, 12	anno — pauli *skr. dels öf. r., dels i margen.*
—	14	skara *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* wazstena
—	16	tha » » » » » » » eff*ter*
—	20	eff*ter* » » »
—	28	*Efter* däkir *ett öfverstr.* j
—	31	sto*ra* *skr. öf. r.*
63	1	ij br*em* » » »
—	7	s*m*ör *rätt. fr.* s*m*or
—	20, 21	annat — war *skr. öf. r.*
—	25	*Efter* ij *ett öfverstr.* v
—	29	hors *skr. öf. r.*
64	4	en » » »
—	21	rikissins rad *öfverstr. och* k[onung] C[ristiern] *senare tillskr. öf. r.*
—	22	nogra *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* iij
65	6	*Efter* breffeth *orden* ath konu*n*gen *öfverstr.*
—	12, 13	for — thär *skr. öfverst å sidan, här insigneradt.*
—	20	*Efter det senare* thär *ett öfverstr.* om
—	22	fi*n*nas *skr. öf. r.*
—	—	ell*er* beuisas *skr. öf. r.*
—	27	*Efter* retta *ett öfverstr.* tha
—	31	*Det första* o *i* oforswmad *skr. öf. r.*
66	4	fore *rätt. fr.* fare
—	15	her *skr. öf. r.*
—	20	*Efter* ath *ett öfverstr.* her
—	—	ingen *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* nagen
—	22	*Efter* ath *orden* han haf[de] *öfverstr.*
—	24	skäliga *skr. öf. r.*
67	19	*Efter* tesliges *ett öfverstr.* h*er*
—	—	» swärige *orden* ey för *öfverstr.*
—	29	thw *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* 4
68	19	*Efter* vtan *ett öfverstr.* han
—	27	» thy *orden* iag wiste ikke huro myget *öfverstr.*
69	21	» ath » ana*m*ma beggis *öfverstr.*
—	28	» nw *ett öfverstr.* min
70	5	tog *skr. öf. r.*
—	8	*Efter* swar *orden* vppa m[in] *öfverstr.*
—	—	om *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* om
—	—	th*ä*t » *i margen.*
—	22	aff » *öf. r.*
71	18	döthe *rätt. fr.* dothe
—	19	*Efter* hans *ett underprickadt* hadh[e]

Sid.	rad	
72	9	*Efter* oc *ett öfverstr.* m[a]rc
73	6	skelgge *ändr. fr.* skegge
—	7	*Efter* jbidem *orden* v pund *öfverstr.*
—	14	et *skr. öf. r.*
74	27	miölstadha *rätt. fr.* niölstadha
76	25	*Före* torpa *ett öfverstr.* mala
77	26	v *ändr. fr.* vi
81	15	*Efter* ebbe *ett otydligt ord öfverstr. och* stuth *tillagdt i margen.*
82	17	» haffu*er* *ett öfverstr.* kommet
—	24	h*er* *skr. öf. r. Likaså rad* 26.
83	9	borth *skr. öf. r. i st. f. ett öfverstr.* bortthe
93	7	*Det senare* och *skr. 2 ggr.*
—	9	til *skr. öf. r.*
—	11	*Efter* är *orden* til är *såsom öfverflödiga uteslutna.*
—	13	» vnderwiste *ett öfverstr.* forscriffne
95	12	göre *rätt. fr.* gore
—	20	inna*n* *skr. öf. r.*
—	28, 29	eptir medz- *skr. öf. r.*
101	10	*Efter* breff *orden* huru the *öfverstr.*
—	11	» stokholm *orden* som rikins *öfverstr.*
103	16	j arboga *senare tillskr. öf. r.*
105	27	th*ät* *skr. öf. r.*
—	30	wilkorade *rätt. fr.* wilkarade
106	5	sancti *skr. öf. r.*
—	15	fore *rätt. fr.* fare
—	23	at *skr. öf. r.*
107	6	och sade *skr. öf. r.*
108	20	godom *rätt. fr.* godon
109	7	vmäger *skr. öf. r.*

Svenska Fornskrift-Sällskapets Samlingar

fördelade i häften:

1. *Flores och Blanzeflor.*
2. *Sanct Patriks-Sagan.*
3. *Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.*
4. *Vadstena Kloster-Reglor.*
5, 6. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* Häft. 1, 2.
7. *Namnlös och Valentin.*
8, 9. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 1, 2.
10. *Konung Erik den XIV:des Krönika.*
11. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. I. Häft. 1.
12. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 3.
13. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* Häft. 3 (slutet).
14, 15. *Sagan om Didrik af Bern.* Häft. 1, 2.
16. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. I. Häft. 2.
17, 18. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 4, 5.
19, 20. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. II. Häft. 1, 2.
21. *Hertig Fredrik af Normandie.*
22. *Sagan om Didrik af Bern.* Häft. 3 (slutet).
23. *Konung Alexander.* Häft. 1.
24. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Bd. I. Häft. 3 (slutet).
25. *Konung Alexander.* Häft. 2.
26. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Bd. II. Häft. 3 (slutet).
27. *Skrå-Ordningar.*
28. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 6.
29, 30. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 1, 2.
31. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 7.
32. *Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne.*
33. *Legenden om Gregorius af Armenien.*
34—38. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 3—7.
39. *Konung Alexander.* Häft. 3 (slutet).
40. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 1.
41. *Helige Bernhards Skrifter.* Häft. 1.
42. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 8.
43, 44. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 1, 2.
45. *Helige Bernhards Skrifter.* Häft. 2 (slutet).
46—49. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 3—6.
50. *Susos Gudeliga Snilles Väckare.* Häft. 1.
51. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 7 (slutet).
52. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 9.
53, 54. *Susos Gudeliga Snilles Väckare.* Häft. 2, 3 (slutet).
55. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 2.
56. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 10.
57—60. *Själens Tröst.* Häft. 1—4 (afslutad).
61. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 11 (slutet).
62. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 8.
63, 64. *Skrifter till läsning för klosterfolk* Häft. 1, 2 (afslutade).
65. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 9.
66. *Gersons bok om djefvulens frestelse.* Tryckt 1495 (facsimile).
67. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 3.
68—70. *Klosterläsning.* Häft. 1—3 (afslutad).
71, 72. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 4, 5 (slutet).
73—76. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 1, 2.
77. *Gersons Lärdom att dö.* Tryckt 1514 (facsimile).
78—80. *Medeltids Dikter och Rim.* Häft. 1—3 (afslutade).

81. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 10.
82. *Läke- och Örte-Böcker.* Häft. 1.
83. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 11 (slutet).
84. *Läke- och Örte-Böcker.* Häft. 2.
85—89. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 1—5.
90. *Läke- och Örte-Böcker.* Häft. 3 (slutet).
91. *Prosadikter från Medeltiden.* Häft. 1.
92—95. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 6—9.
96, 97. *Prosadikter från Medeltiden.* Häft. 2, 3 (slutet).
98—100. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 10—12.
101, 102. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 3. Häft. 1, 2.
103. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 13.
104. *Historia Trojana.*
105. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 14.
106. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 3. Häft. 3 (slutet)
107. *Jungfru Marie Örtagård.* Häft. 1.
108. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 15.
109. *Jungfru Marie Örtagård.* Häft. 2 (slutet).
110. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 16.
111. *Speculum Virginum.* Häft. 1.
112. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 17.
113. *Speculum Virginum.* Häft. 2.
114. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 18.
115. *Speculum Virginum.* Häft. 3 (slutet).
116, 117. *Hel. Mechtilds Uppenbarelser.* Häft. 1, 2 (afslutade).
118. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 19.
119. *Svenska Kyrkobruk under Medeltiden.*
120. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 20.
121. *Helige Mäns Lefverne.*
122. *Upplandslagen efter Ängsöhandskriften.*
123. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 21.
124. *Fornsvensk Bibliografi.*
125. *Skrifter till Uppbyggelse.* Häft. 1.
126. *Södermannalagen efter Cod. Havn.*
127. *Skrifter till Uppbyggelse.* Häft. 2 (afslutade).
128, 129. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 4. Häft. 1—2 (afslutad).
130. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 22.
131. *Svenska Böner från Medeltiden.* Häft. 1.
132. *Upplands Lagmansdombok 1490—1494.*
133. *Svenska Böner från Medeltiden.* Häft. 2.
134. *Arfstvisten mellan Erik Eriksson Gyllenstjerna och Ture Turesson Bjelke.*

